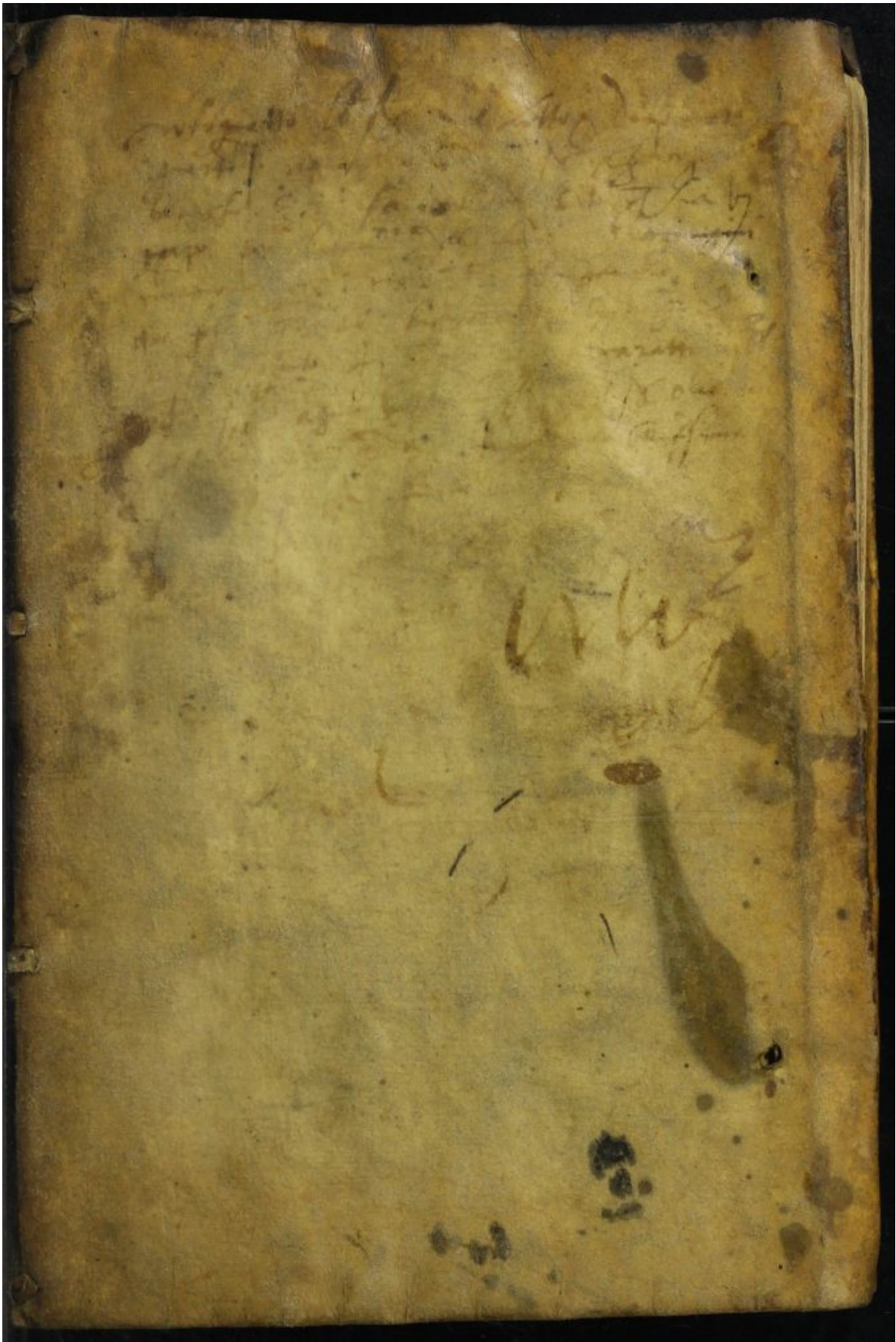

Bracesco, Giovanni. De alchemia dialogi duo. Quorum prior, genuinam librorum Gebri sententiam, de industria ab autore celatam, & figurato sermone involutam retegit, & certis argumentis probat. Alter, Raimundi Lullij Majoricani, mysteria in lucem producit. Quibus præmittuntur

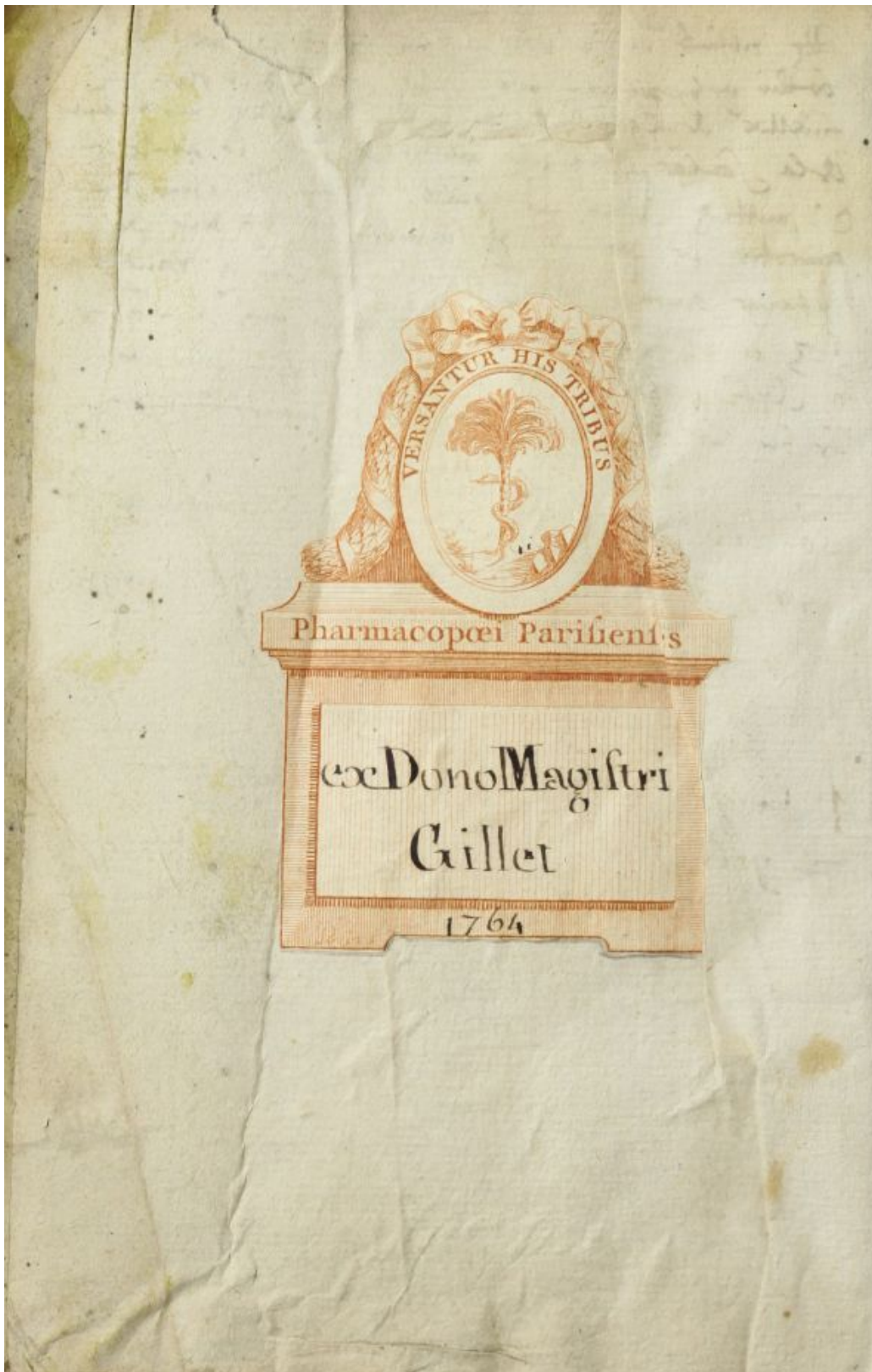
Lugduni : excudebant Godefridus, & Marcellus Beringi frates, 1548.

Cote : BIU Santé Pharmacie RES 11284 (1)

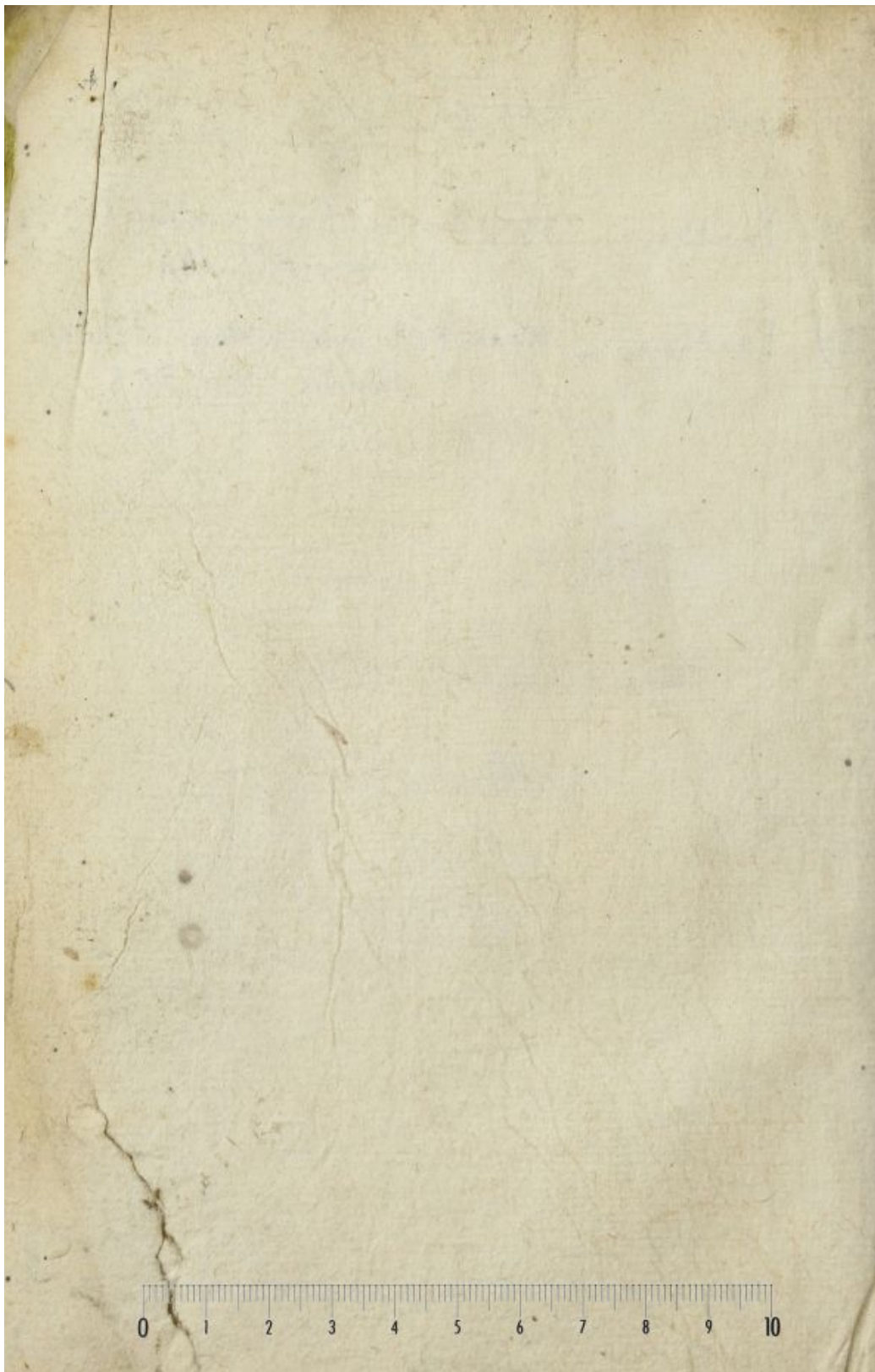

Table

- 10) Gerber et Lullius - De alchimia dialogi duo.
Lugduni, 1548, 147 p.
- 20) Pantheus - Ars et theoria transmutationis metallicæ
Parisius, 1550, 264 p.
- 30) Pantheus - Voarchadumia contra alchimia
Parisius, 1550, 55 p.

RF

BIP

Red
71,284

DE
ALCHEMIA
DIALOGI

DVO.

*

Quorum prior, genuinam librorum Gebri sententiam,
de industria ab autore celatam, & figurato sermone
inuolutam reteggit, & certis argumentis probat.

Alter, Raimundi Lully Maioricani, mysteria in lucem
producit.

Quibus præmittuntur propositiones centum uiginti
nouem, idem argumentum compendiosa breuitate
complectentes, ex Tuscanico idiomate traductæ.

Lugduni excudebant Godefridus, & Marcellus
Beringi fratres, 1548.

ALCHEMIA

DIALOGI

D. V. O.

Quorum prior, genuinam librorum Gebri sententiam, de ...
de indistinctis autem elementis, & primo feruntur
inuestigant recte, & certo argumentis, & rationibus
Alicuius, hinc inde, in hunc modum, & aliter, & aliter
procedit.

Quibus praeterea, in propositionibus, & in aliis
locis, idem argumentum, & rationes, & rationes
complectitur, & aliter, & aliter, & aliter.

In hunc modum, & aliter, & aliter, & aliter
procedit, & aliter, & aliter, & aliter.

3 E X P O S I T I O

LIBRORVM GEBRI ET
RAIMVNDI LVLLII.

*Centum uiginti nouem propositiones Gebri ac Lullij, li-
bris recte intelligendis conducibiles, incerto autore.*

I.

EBER ingeniose suos libros con-
scripsit, sermone tali, qui prudentes
minime lateret, mediocribus pro-
fundissimus esset: ignorantibus au-
tem & imperitis utrosq; terminos
irreferabiliter concluderet, una &
eadem traditione.

- 2 ¶ Vili precio ad finem perducitur operatio hæc.
- 3 ¶ Principia naturæ etiam huius magisterij princi-
pia sunt.
- 4 ¶ Qui nõ habuerit ingenium naturale, & animam
perscrutantem subtiliter principia naturalia, & naturæ
fundamenta, & artificia, quæ consequi naturam possint,
in suæ actionis proprietatibus, non inueniet huius pre-
ciosissimæ scientiæ ueram radicem.
- 5 ¶ Principiorum naturalium metallorũ, triplex est
differentia. Sunt enim quædam remotissima, quædam
remota, siue media mineralia, alia uero immediata.
- 6 ¶ Oia metalla ex sulphure & uitriolo generantur.
- 7 ¶ Argentum uiuum, & sulphur commune, nõ sunt
principia metallorum.
- 8 ¶ Materia prima, in hac arte ea dicitur, quæ proxime
accedit ad naturam metallicam.

a 2 Vitrio

- 9 ¶ Vitriolum proxime accedit ad naturam metallicam, quia sulphureum est, & in se habet uirtutem minerali, ut conuertatur in metallum.
- 10 ¶ Virtus mineralis, generandi metalla, est in sulphure loto, sine quo metalla nunquã generari possunt.
- 11 ¶ Hæ res, quæ naturam salis & aluminis habent, tantummodo solubiles sunt.
- 12 ¶ Ex uitriolo soluto duplex fumus resoluitur, & hi duo fumi à Philosophis Sulphur & Mercurius dicuntur.
- 13 ¶ Sulphuris species, in metallis uirtutẽ proximam acquirunt metallationi.
- 14 ¶ A metallis imperfectis diuersa uitriola accipimus, nobis & utilia & necessaria.
- 15 ¶ Species sulphuris præparatæ, aptissimæ res sunt, ut ipsorum argentum uiuum, in Mercurium, aurum, siue argentum conuertant.
- 16 ¶ Quando uapores exhalantes cadunt in certã terram rubram, conuertuntur in argentũ uiuum cõmune.
- 17 ¶ Quum duplex fumus, penetrando per saxa, sulphur inuenit, ipsum soluit, & ipsi commiscetur firmiter, & per successiuam decoctionem in minera, conuertitur in metallum.
- 18 ¶ Omnia metalla, ex eadem & simili materia generantur. Diuersitas autem inter ipsa, procedit ex diuersitate loci mineralis, & ex diuersis accidentibus, & contrarietate sulphuris loti, & diuersa digestionem.
- 19 ¶ Omnia accidentia, materia radicali superuenientia, possunt remoueri, facturi uerum elixir, quod metallum est plus quàm perfectum, necesse est, illud fieri ex proprio semine naturæ.
- 20 ¶ Elemẽta lapidis Philosophorum, naturam propinquam,

pinquam, cōuertendi se in metallum, adepta sunt, quòd
elementis aliarum rerum minime conuenit.

21 ¶ Vitriolum commune, principium remotum est
ab arte.

22 ¶ Principia artis, non sunt in rebus uegetabilibus,
siue animatis, neque in his rebus, quæ ab his sumuntur,
quia aliena sunt à natura metallorum.

23 ¶ Sulphur, & argentum uiuum commune, non
sunt principia naturæ, ergo neque artis principia erunt.

24 ¶ Sulphur solum non potest generare neque me-
tallum neque elixir.

25 ¶ Qui ita nouerit præparare sulphur, ut metallis
commiseri & uniri possit, maximum naturæ secretum
tenebit, & uiam breuem perfectionis ingressus est.

26 ¶ Elixir fit duobus modis, ut per calcinationem
& solutionem, & sine calce & distillatione.

27 ¶ Argentum uiuum, suis sulphuribus coniun-
ctum, & coagulari & fixum reddi potest.

28 ¶ Argentum uiuum cum solis herbis non reddi-
tur fixum.

29 ¶ Nostrum argentum uiuum, siue Mercurius no-
ster, sal est, uirtutem habens ueræ calcis.

30 ¶ Mercurius, siue argentum uiuum metallorum,
per calcinationem conuertitur in sal.

31 ¶ In corporibus metallicis sunt duæ sulphureitates.

32 ¶ Nostrum arsenicum, sulphure & argento uiuo
participat, quare Hermaphroditon appellant: attamen
per se non potest metallum aut elixir generare.

33 ¶ Tutia fumus albus est, nostri louis, propterea cu
pro colorem citrinum inducit.

34 ¶ Sulphur & argentum uiuum redduntur fixa,
per conuersionem in terram, & sine hac conuersione.

- 35 ¶ Sulphur cum suo sale & aceto calcinatur & la-
uatur.
- 36 ¶ Noster Iupiter & Saturnus sales sunt simul iun-
cta, ante distillationem.
- 37 ¶ Sulphur in præparatione plures supra sese pellicu-
las creat.
- 38 ¶ Sub Marchasitæ nomine Geber de lapide Philo-
sophorum loquitur.
- 39 ¶ Vasa putrefactionis, & præparationis sulphu-
ris, similia sunt & eadem, hoc est, in fundo plana.
- 40 ¶ Artis principia inueniuntur in metallis.
- 41 ¶ Elixir, & lapis Philosophorum, uegetabiles &
animales, & minerales sunt.
- 42 ¶ Necessarium est, ut inueniatur medicina metal-
lica, quæ imperfecta metalla transmutare possit in ue-
rum aurum & argentum.
- 43 ¶ Metalla perfectissime trāsmutari possunt, unum
in alterum.
- 44 ¶ Ars plerunque uincit naturæ operationem.
- 45 ¶ In uno solo lapide, consistit totum magisterium
huius artis.
- 46 ¶ In generatione metallorum & elixir, sulphur se-
mini paterno simile est: Argentum uiuum uero fœmi-
neo menstruo.
- 47 ¶ Lapis Philosophorum, habet in se omnem na-
turalem præparationem, & totum hoc, quod ad perfe-
ctionem requiritur.
- 48 ¶ Elixir, aurum potabile, quinta essentia, & semē,
ex eadem materia fiunt.
- 49 ¶ Opinio quorundam, qui elixir fieri uolebant ex
auro communi.
- 50 ¶ Elixir ex auro communi fieri non potest, quia
ipsum

ipsius sulphur iam ad ultimum, permanentemq; tincturam peruenit, & ipsius tinctura hoc non excedit, quod sibi necessarium erat. Propterea aurum & completum & determinatum dicitur, neq; (ut maxime necessarium erat) debite ad primam materiam reduci potest.

51 ¶ Humidum radicale, in cæteris metallis eque uirtuosum, incorruptum & incombustibile est, ut auri.

52 ¶ In lapide Philosophorum, aurum & argentum sunt in potentia & uirtute.

53 ¶ Per corpora perfecta Geber sulphuris præparati species intelligit.

54 ¶ Aurum Philosophorum, & aurum potabile, sulphur subtilissimum radicale sunt, quod anima dicitur.

55 ¶ Fumus albus, in suo uentre fumum rubrum portans, est uera quinta essentia.

56 ¶ Quinta essentia, actu nullam qualitatem habet elementalem.

57 ¶ Aqua uitæ Philosophorum, è lapide Philosophorum descendit.

58 ¶ Sulphur, mediante igne, dulcorat aquam amaram.

59 ¶ Cælum nostrum ornari debet Sole nostro & stellis.

60 ¶ Nostra quinta essentia, uarijs nominibus appellatur perniciosorum & ferocium animalium, ut ursi, leonis, & similia.

61 ¶ Aquæ coagulantes & figentes, duæ sulphuris sunt species, Veneris & Martis nomine designatæ.

62 ¶ Vitri nomine in ista arte sæpe sulphur intelligitur.

63 ¶ Differentia est inter coagulationem quintæ essentiæ, & fixum elixir. Operantur enim diuersos effectus.

- 64 ¶ In medicina potabili pars animalis habetur.
- 65 ¶ In omni metallo singula Philosophorum metalla continentur.
- 66 ¶ In ista arte necesse est, occultum manifestari, & manifestum occultari.
- 67 ¶ Cum præcipitur, corpora in aquam esse resolueda, intelliguntur species sulphuris.
- 68 ¶ Præter sulphur & argentum uiuum, non sunt alia Philosophorum metalla.
- 69 ¶ Ars imitatur naturam in multis rebus.
- 70 ¶ Sulphur rubrum, ut uinum, quando calcinatione nigrescit, nigrum nigro nigrius dicitur.
- 71 ¶ A colore nigro ad albedinem, multi & uarij colores apparent in sulphure.
- 72 ¶ Elixir primo fit nigrum, secundo dealbatur, postea colorem citrinum assumit, ultimo uero rubrum.
- 73 ¶ Elixir coagulatur in forma ouis.
- 74 ¶ Nigredo durat quadraginta dies.
- 75 ¶ Veteres, sub uelo fabularum poëticarum, occultauerunt hanc artem.
- 76 ¶ Sub fabula Herculis & Anthei, occultauerunt præparationem sulphuris.
- 77 ¶ Dixerunt ueteres, Iouem sese conuertisse in pluuiam auream, hac fabula occultates distillationem auri philosophici.
- 78 ¶ Per Argi oculos, in Pauonis caudam conuersos, significarunt nostrum sulphur, quod de colore in colorem mutatur.
- 79 ¶ Sub Orphei fabula, occultauerunt dulcedinem quintæ essentia, & auri potabilis.
- 80 ¶ Si Empedocli credimus, occultauerunt ueteres totam huius artis praxin, sub fabula Pirri & Deucalionis.
- Sub

9
81 ¶ Sub fabula de Gorgone, qui omnes se conspi-
cientes in lapides conuertebat, occultauerunt fixationem
elixir.

82 ¶ Distillationem occultantes dixerunt, Iouem cō-
uersum in Aquilam, subuolasse cum Ganymede in cœ-
lum.

83 ¶ Sub fabula Dædali & Icari, putrefactionem &
distillationem occultauerunt.

84 ¶ Distillationem auri Philosophorum, occulta-
uerunt, dicentes, ramo aureo exciso, alium statim subna-
sci similiter aureum.

85 ¶ Hanc distillationem occultauerunt etiam, dicen-
do, Iouem patris sui Saturni genitalia excidisse.

86 ¶ Aqua Mercurialis currus est Phaëthontis.

87 ¶ Per Mineruam armatam, intellexerunt eam a-
quam distillatam, quæ partem habeat subtilissimi sul-
phuris, quod sulphur ferrum dicitur.

88 ¶ Per Vulcanum, qui Mineruam sequitur, signi-
ficatur sulphur, quod hanc aquam sequitur, & suum sal
in putrefactione.

89 ¶ Per nubem spissam, cum qua Iupiter circumde-
dit Io, significatur pellicula in coagulatione elixir ap-
parens.

90 ¶ Pelliculæ nigræ, apparentes in calcinatione sul-
phuris, sunt uela nigra, cum quibus Theseus rediit A-
thenas.

91 ¶ Sub nomine diluuij & generationis animalium,
descripserunt distillationem, & generationem sulphuris.

92 ¶ Per Martem significarunt nostrum sulphur, &
per Iunonem elementum aëris, & interdum elementum
terræ.

93 ¶ Per Latonam, in Delo insula cōpressam à Ioue,
a s signi

significauerunt nostrum cuprum, quod in bocciam positum, Solem & Lunam generat, præparationem sulphuris occultauerunt, dicentes, Vulcanum propter deformitatem deiectum in insulam Lemnon.

94 ¶ Atalantos, hoc est aqua nostra uelocissima, & leuissima, cum sulphuribus & coagulatur & firmatur.

95 ¶ Boli, quibus Theseus ora Minotauri inuiscauit, sunt sulphuris species. In Labyrintho, hoc est, in nostro uase, siue boccia, aquam mercurialem inuiscentes.

96 ¶ Per Phœnicem, qui semper reuiuiscit, intellexerunt multiplicationem elixir.

97 ¶ Sub nomine & fabula Demogorgonis, occultauerunt materiam & praxin huius artis.

98 ¶ Chaos ueterum, est noster Saturnus.

99 ¶ Elixir ex argento fieri non potest.

100 ¶ Elixir fit ex metallis imperfectis.

101 ¶ Metalla imperfecta, media mineralia sunt.

102 ¶ Opinio illorum, qui elixir ex plumbo communi faciebant.

103 ¶ Opinio quorundam, elixir ex stagno faciendum affirmantes.

104 ¶ Elixir neque ex stagno neque ex plumbo communi fieri potest, cum sint immunda in radice.

105 ¶ Primus ordo præparationis est, secundus est fixationis, tertius uero multiplicationis elixir.

106 ¶ Ex fecibus adustis extrahitur Mercurius noster, cum quo multiplicatio fit.

107 ¶ Cuprum, & ferrum commune, in eorum radice pura & munda sunt.

108 ¶ Elixir fieri non debet ex cupro communi.

109 ¶ Nostri cupri minera sal est, dictum Saturnus.

110 ¶ Opinio elixir fieri non posse ex ferro communi.

Ex

- 111 ¶ Ex traditione Gebri, & omnium Philosopho-
rum probatur amplius, elixir fieri ex ferro communi.
- 112 ¶ Vas distillationis Mercurij, simile esse debet ta-
bulæ planæ, aut parvæ concavitatis.
- 113 ¶ Elixir fit ex ferro communi, quod hoc plus sul-
phuris fixi habeat præ cæteris metallis, & quod sui spi-
ritus uirtuosiores sunt, & quod sua terreitas ab eo fa-
cile separetur, & facile ad materiam primam reducatur,
& quod ipsius ferri Mercurius præparatus, suum sul-
phur melius à cõbustione defendat, & quod hoc incom-
pletum sit, & medium minerale, in quo extrema in uir-
tute continentur, & quod minera sit auri philosophici.
- 114 ¶ Antiqui Philosophi per uaria ænigmata & si-
militudines significarunt, elixir ex ferro componi.
- 115 ¶ Ferrum, hominẽ dixere ueteres, quod habeat
animam, corpus, & spiritum.
- 116 ¶ Ferrum generatur in terra specialiter per uirtu-
tem stellæ polaris.
- 117 ¶ Lapis ille, qui uili precio uenditur, ferrum est,
si cæteris metallis comparaueris.
- 118 ¶ Ferrum uegetabile dicitur.
- 119 ¶ Fit elixir ex lapide uilissimo.
- 120 ¶ Lapis uilissimus Philosophorum uegetabilis,
animalis & mineralis est.
- 121 ¶ Elementorum separatio.
- 122 ¶ Ferri spuma, quæ à fabris ferrarijs abijcitur, ui-
lissimus lapis Philosophorum est.
- 123 ¶ Humidum radicale, metallorum igne nõ adu-
ritur.
- 124 ¶ Ex scriptis Gebri probatur, spiritus ex calce
ferri, sublimandos esse.
- 125 ¶ Calx ferri, ignis uehementia conuersa in na-
turam

turam uitri coloris quasi uiridis, aut cœlestini obscuri, siue saphirini obscuri, uirtuosissimus Philosophorum lapis est.

126 ¶ Vitrum hoc humidum radicale ferri est, uarijs Philosophorum sententijs probatur, lapidem Philosophorum igne non aduri.

127 ¶ Ferrum à multa terrestreitate mundificatur, cum in naturam uitri reducitur.

128 ¶ Veteres Philosophi conuertebant uitrum in naturam metallicam.

129 ¶ Vitrum est maior lapis uilis, repertus & famosus &c.

F I N I S.

DIALOGVS

PRIMVS, VERAM

ET GENVINAM LIBRO

RVM GEBRI SEN-

TENTIAM EX-

PLICANS.

*

DEMOGORGON. GEBER.

DE M. Salve magni Machumetis sapientissime nepos. GEB. Saluū te aduenisse gaudeo. Sed quæ causa est tam lōginqui itineris? DE M. Naturalis & innata cupiditas indagandi & cognoscendi profundissima naturę secreta, quæ diuina mente ex abditissimis naturę arcanis eruta, per te doctē quidē & ingeniosē literis tradita sunt. Tanta uero sermonis obscuritate conscripta, ut etiam post grauissimos labores, & singularem studiorum assiduitatem, ad uerū sensum penetrare, & animi tui intentionem colligere haud possim. Quamuis multū temporis, ad uirilē usq; ætatem, bona ex parte, in his rebus cōsumpserim, & in euoluēdis tuis scriptis ferē XXXV. annos trāsegerim, Quare iam olim apud me constitutum erat, orbem terrarum mihi peragrandum, ut tandem obueniret uir sapiens, qui hanc diuinam, secretissimamq; naturalis Philosophiæ partem ita teneret, ut me facile tam profundæ cogitationis posset facere participem. Verum in hac mea
peregri

peregrinatione infinitos artifices audiebam, temerario ausu affirmantes: se intentionem tuam & uerissimum sensum tuorum scriptorū ad unguem cognouisse, præter laborem tamen & graue dispendium nihil penitus consecutos, omnem culpam in te reiçientes. Ego uero ex singulari amore erga te, quem semper colui reuerenter, & magni feci, & famam & honorē tuum defendere non dubitauī, contra impudentissimorum detractorum fuitiles ac inanes oblocutiones & morsus. Sciebā enim, te cæteris omnibus, qui hanc subtilissimam secretioris Philosophiæ partem aggressi sunt, cum apud ueteres, tum recētiōres, ab omnibus uerę Philosophiæ studiosis præferri. Inde captus summo desiderio uisendi te, & coram de hisce rebus disserendi, meum iter ex Italia, huc in Persiam deflexi, maxime, ut apud te impetarem, ut me in consortium & numerum tuorum discipulorum recipere non recusares. Tantum enim apud me discendi amor & studium præualuit, ut neque itineris longinquitas, neque tot pericula subeunda, absterrere me posse uiderentur, sed fortiter hæc contemnenda putarem. GEB. Petis sanè honesta, desideriumq; tuum generosi animi certissimum indicatiū est. Quare nō grauabor, te & in discipulorum & amicorum meorum numerum recipere. Feceris autem rem haud ingrati mihi, si eorum rationes, qui uanis oblocutionibus meæ æstimationi detrahere studēt, indicaueris. DEM. Exorta est sæpe grauis uerborum concertatio inter nos, sceleratosq; tuæ famæ & nominis detractores, qui te acerbè accusabant & uituperabant, ex scriptis tuis se delusos & deceptos, supplantatosq; prædicantes, quod in hanc sententiam, in proœmio libri summæ perfectionis, scripseris: Per Deum, qui secundum hunc librum operatus fuerit,

fuerit, uerum finem huius artis se adinuenisse letabitur: His uerbis fidentes, maxime adducti sunt, ut neque labori, sumptui, aut tempori parcerent, omnia, ut aiunt, ex libri tui instituto operantes, tamen nihil unquam consecutos, præter grauissimam rerum suarum iacturam, & temporis & laboris dispendium. Et quod grauius fecerunt, nominis & famæ iacturam fecisse, omnibus ludibrio esse, cum digito, ut in prouerbio est, subnotari, ut minime tuto aut tranquille inter cæteros homines conuersari possint aut audeant. Hac ratione execrantur, maledicunt, uituperant, & contumeliosis conuictijs spargendis nullum finem faciunt, falsarium, impostorem, ac hominem uersutum, fallacemq; te clamitantes, cui id unum semper cordi fuerit, ut quàm plurimos faceret cum ratione insanos. G E B. Quis, obsecro, adeo diuinus & sapiens inter homines uixit unquam, qui scelerosos & malignos nõ aliqua ex parte offenderit? D E M. Quid autem dicis, de multis sapiētissimis, & uitæ quasi inculpatæ, qui in eodẽ errore uersantur? G E B. Scripsimus lib. primo, cap. 7. summæ nostræ, Hanc artem in diuina potentia Dei, qui eam subtrahit aut largitur, cui uult, seruari, qui est gloriosus & sublimis, & omni iustitia & bonitate repletus. Ad hæc adiecimus quoq; in calce huius libri, hanc artem nos eo artificio tradidisse, ut à nullo intelligi possit, nisi cui diuinitus datum sit, aut à nobis, qui eam tradidimus, in hac edoctus. D E M. Quid opus erat, ea scribere aut publicare, quæ à nemine intelligerentur? G E B. In fine quarti libri, aperte ostendi, me hanc artem tradidisse sermone claro & aperto prudentibus, & huius doctrinæ filijs, ut diligentes artifices eam facile comprehendere & intelligere queant. Ignorantes uero admonui,

ut

ut eam fugerent, tanquam ipsis noxiam, inimicam & maxime aduersariam, quæ facile ad extremam paupertatem summamque miseriam perducatur. Si tamen fideli ac patienter admonitioni non credunt, uel eam nihili faciunt, inique nos accusant, cum omnis error illorum ignorantia, & præsumptioni potius imputandus sit. Ergo si ad inopiam & miseriam isti redacti sunt, nostra culpa factum, minime putato. Nam lib. primo, cap. 5. disertis uerbis ostendimus, uili precio (si artis principia cognouerint, & ea, quæ tradidimus, recte intellexerint) ad perfectionem magisterij peruenire posse. Quid hoc aliud est, quam fideliter commonefacere, ut pecuniã suam custodirent, & non præsumptuosi uanè dilapidarent. Ut uero ea, quæ tradidimus, recte intelligant, necesse est, sermonem huius doctrinæ, non ex nuda litera, sed altiori indagatione considerare, & ad medullã sensus allegorici penetrare, mentemque & intentionem nostram, hinc inde dispersam, & data opera improbis obscuratam, & uelatam, magna industria colligere, ut tandem ad ueram cognitionem principiorum nature & artis perueniant.

DE M. Si tua scripta recte intelligo, nature principia, huius artis quoque principia sunt. Scribis enim cap. 9. quarti lib. te post determinationem principiorum naturalium, etiam de principijs huius artis uerba facturum, & particulatim loquendo, de naturalibus metallorum principijs. Cap. 12. lib. primi, dicis, principia naturalia, in opere nature spiritus esse foetentes, & uiuam aquam, quam etiam siccam aquam nominari concedis. Hæc eadem uerba repetuntur ultimo cap. lib. inuestigationis magisterij, quo loco concludis, lapidem nostrum esse spiritus foetentes, & aquam uiuam, quam etiam aquam siccam recte dixerimus. Ergo quum principia naturalia
metal

metallorum, etiam artis principia sint, neminem puto ambigere, ex recta cognitione principiorum naturalium, etiam artis principia posse inueniri. Quare rogo, ut certo ordine mihi naturalia principia demonstrare uelis, ut huius magisterij principia, mihi quoque fiant manifesta.

G E B. Et hoc requirit maxime doctrinae ordo. Propterea scripsimus in prooemio primi libri, eos, qui principia naturalia in seipsum ignorauerint, multum remotos esse ab arte nostra, cum ueram radicem non habeant, supra quam intentionem suam fundare possint. Et eodem libro, cap. 3. scripsimus, eum, qui non habuerit ingenium naturale, & animum, ingeniose & subtiliter pericrutationem principia naturalia, & naturae fundamenta, & artificia, quae naturam assequi possint, in suae actionis proprietatibus, non inuenturum huius preciosissimae artis & magisterij ueram radicem. Diligenter igitur considerandum, principiorum naturalium metallorum, tres esse differentias. Sunt enim quaedam remotissima, alia remota, & media mineralia, & tertia differentia immediatorum. D E M. Distincte hanc triplicem principiorum differentiam explica, ut omnem naturae ordinem, procreandis siue generandis metallis exquisite comprehendam, & naturam artificio aliqua in parte imitari possim.

G E B. Tametsi remotissima metallorum principia & radices (secundum operationem Hermetis) quatuor elementa creduntur, attamen cum denominatio ex praedominante fiat, minime dubitandum est, terram, aquae commixtam, uerum principium & fundamentum esse omnium mineralium, idem affirmante Aristotele 4. Meteororum, qui tradidit, Metalla, quae liquefcunt aut funduntur igne, originem habere ex terra & aqua, quod 3. Metho. libro quoque confirmat. In hac sen-

b   tencia

rentia sequuntur Aristotelem, Auicenna, Albertus & S. Thomas, in libris mineralium & Metheororum.

D E M. Admodum desidero intelligere iam & cognoscere, quo pacto terra aquæ commixta, in metallum transmutari aut conuerti possit. G E B. Sol & omnes stellæ cum fixæ, tum erraticæ, lumine à Sole mutuato, terram assidue percalefaciunt, suprâ, infrâ, interiorius & exteriorius, circulari ipsorum motu, radiorum reuerberatione & subtilitate, præpotenteq; uî penetrandi. Quum uero omnis res combusta siue excocta facile corrumpatur & transmutetur, & corruptio unius, alterius generatio sit, necesse est, terram aquæ commixtam, & longo tempore sic exustam, & inde transmutatam, tandem conuerti in aliam naturam terream. Ita uideamus, ligna & lapides, fortiter exusta, in cinerem & calcem conuerti.

D E M. Terra, sic exusta, in quam naturam terream transmutatur? G E B. Conuertitur in terræ speciem, aliquid substantiæ salis aut aluminis in se habens. Id enim experientia docemur. Percipimus enim cineres, calcem, sudorem, urinam, & maris aquam, Sole excoctam, faldinem in se continere. Propterea diximus in principio testamenti, ex omni re adusta posse fieri sal.

D E M. Quo nomine appellatur uulgo istud tuû sal, in hac terra, sic exusta, occultatum? G E B. Vitriolum uulgo dicitur. D E M. Oho, generantur igitur metalla ex uitriolo? G E B. Ita sanè, ex uitriolo & sulphure omnium metallorum fit generatio. D E M. Quomodo approbas hoc, ut tibi fidem habeam?

G E B. Certum est, omnem rem in id resolui, ex quo composita est. Quare si metalla in ipsorum priorem materiam resolvere nosti, haud dubie reducentur in uitriolum, quod etiam aquam siccam uocari diximus.

Pro

Propterea in lib. inuestigationis, cap. de uitriolo, certo affirmauimus, à diuersis metallis, diuersas uitrioli species separari posse, nobis maxime usui futuras, & in operatione huius artis summe necessarias. Illud idem confirmauimus lib. 3. cap. 7. D E M. Mihi uidetur (ut ingenue fatear, quod sentio) in tuis uerbis haud paruum esse contradictionem. G E B. Quam mihi contradictionem narras? D E M. Multis locis tradidisti, & scriptis tuis affirmasti, sulphur & argentum uiuum omnium metallorum uera esse naturalia principia, quod nunc uitriolo tribuis, hoc facit me non parum suspiciosum. G E B E R. Argentum uiuum & sulphur, non esse metallorum prima principia, sufficienter probauimus, cap. 12. lib. 1. Eum locum si recte intelligis, cognosces, me manifeste tradidisse, hæc in sua natura minime uera principia metallorum, sed aliud quiddam, quod sequitur ex alteratione substantiæ eorum in radice naturali ad substantiam terream.

D E M O G. Obscurus est hic sermo: non intelligo.

G E B. Meministi haud dubie, me dixisse iam, terram aquæ commixtam, radicem esse, & fundamentum omnium metallorum? D E M O G. Memini.

G E B. Hæc autem eorum alteratio, in substantiam terream, minime fit in ipsa essentia, aut substantia sulphuris, aut argenti uiui communis: sed in ipsorum radice, scilicet, in terra, aquæ commixta, per calorem mineralem & cœlestem decocta & transmutata, ut satis aperte ostendimus. D E M O G O R G. Nunc, si libet, etiam de medijs mineralibus, & principijs remotis pauca refer. G E B E R. Medium minerale, ex quo omnia metalla & argentum uiuum, & Marchasita & Antimonium generantur, est
b 2 illud

illud ipsum uitriolum, quod in terra, aquæ commixta, siue decocta & exusta, occultatum esse diximus. Et cum metalla reduci debent in ipsorum materiam primam, hoc est, Quanto propius ad naturam metallicam accedere possunt, ad naturam uitrioli & sulphuris reducenda sunt. D E M. Quare ex isto uitriolo metalla magis generantur, quam ex alio sulphure aut alumine?

G E B. Quia magis sulphureum est, & ad metalli naturam propius accedit. Ex cœlesti influxu, ipsius uirtus quoque habilior & promptior est, ut conuertatur in metallum, consentiente & promouente loco minerali: sulphure & calore sufficiente.

D E M. Quem mihi locum mineralium narras? G E B. Saxum, in quo uirtus mineralis indurandi & fixandi continetur.

D E M. Quæ est hæc uirtus mineralis? G E B. Virtus hæc cœlestis est, potestatem habens procreandi metalla, occultata in certo sulphure loto, & sicut argentum lucido.

D E M. Nullum sulphur, quod lotum & lucidum sit, ego noui. G E B. Animaduertistine aliquando, arenæ & saxi, quæ ex terra eruuntur, quasdam lucentes squammulas intermixtas esse, argento similes?

D E M. Animaduerti sæpius, sed credebam, substantiam esse argenti. G E B. Erras. Sulphur est natura lotum, decoctumque, & pro parte fixum, habens in se naturam, splendorem & fusionem metallicam, sine hoc metalla generari nullo modo queunt. Vbicunque uero in copia abundauerit, ibi generantur metalla, idem testante Alberto de Metheo.

D E M. Nascitur igitur uitriolum inter saxa? G E B. Minime, sed in terra.

D E M. Quomodo intrabit igitur saxa, ut ibidem inueniat dictum sulphur lotum? G E B. Montes metalliferi, in profundo non sunt petrosi, quemadmodum in superficie.

cie. Quare metallici cum fodiendo terram & alumen inueniunt, scilicet uitriolum, non descendunt altius, sed eas mineras, siue metalli uenas relinquunt. Sciunt enim, ibi metalla deficere. Idem asserit Plinius lib. 33. Accidit tamen, ut aliquando haud longe ab eiusmodi uenis, siue mineris deficientibus, alia, quæ metallum habeant, reperiuntur. Cum uero ex naturæ operationibus (quæ admodum lib. 2. cap. 15, aperte monstrauiamus) sufficienter probare possimus, solummodo eas res, quæ naturam salis & aluminis habent, & similia, solubiles esse, manifestum erit, etiam nostrum hoc uitriolum, per caloris subterranei uirtutem solui posse, quod solutum duplicem fumum exhalat (ut lib. 1. cap. 12. dixi) Quia calor commixtibilis est, & fortissime unit, ligat & compingit in simul subtile terreum, & humidum aqueum inuicem digesta. Calor uero cœlestis, pro sua natura humidum aqueum subtile attrahendo, subtilis terreus etiam aliquid abducit. Quod Aristoteles lib. 3. Meteororum his uerbis affirmauit, cum dicit: quod uapor humidus includens, & uapor ficus inclusus, simul sursum eleuantur. Id enim accidit, ut Galenus & Auicenna affirmant, per calorem eleuantem unum atque alterum uaporem. Quia semper commixtibilis est, & motum causat unius essentiæ in essentiâ alterius. Isti duo fumi siue uapores à Philosophis sulphur & argentum uiuum nuncupantur. Cum uapor terreus, subtilis, unctuosus, & aliquantulum digestus, sit materia essentialis sulphuris, quamuis nos eum Arsenici nomine appellauerimus. Humidum uero aqueum, uiscosum, & terreo subtili commixtum, materia proxima fit argenti uiui, hoc affirmante Alberto lib. 3. de mineralibus, cap. 4. D E M.

Confluunt igitur in metallorum generatione duæ sulphuris

b 3

phuris

phuris species scilicet, sulphur ex uitriolo resolutum, & illud, quod sulphur lotum dicitur, inuentum in saxis & loco minerali. GEB. Cap. 12. lib. 1. ad calcem diximus, naturalia metallorum principia tria esse, sulphur, arsenicum & argentum uiuum. De his duabus sulphuris speciebus locutus est Auicenna, in lib. de mineralibus atramenti nomine, dicens, Atramenta composita esse ex sale, sulphure, & petra, &c. Quemadmodum uero uitriolo communi pannum tingitur, ita similitudine quadam hæc duæ sulphuris species, lumen & tinctura sunt metallorum. Quare nihil erraueris, modo uitriola, siue atramenta nuncupaueris. Hæc causa est, quod supra diximus, ex metallis imperfectis, diuersas uitrioli species extrahi posse, nobis quidem cum utiles, tum necessarias. Sulphur, quod in petra generatur, ex sulphure & petra compositum est, sed istud, quod ex uitriolo resoluitur, compositum est ex sale & sulphure, & in isto latet uirtus mineralis, quorundam corporum liquabilium, quæ ex eiusmodi sulphure generantur. Sulphur autem in petra generatum non soluitur, quia naturam salis non habet. Sed falsedo cum ipso sulphure soluitur simul, quæ inclusa est in profundo ipsius salis, & postea per decoctionem coagulatur. Hæc uero sulphuris metallici species, iam receperunt uirtutem mineralem, generandi metalla, in quibusdam corporibus metallicis, specialiter uero in uno, in quo compræhenderunt uirtutem ferream, & uirtutem æream, quamuis interdum etiam auri & argenti naturam acquirant, & aliquando aurum aut argentum dicuntur. Quod uero in petra natum est, in suo metallo reperit uirtutem ferream, & ante lotionem rubrum est, siue croceum, ferri proprietatem habens, & ferrum dicitur. Illud uero in uitriolo aut sale potius inclusum,

fum, ante præparationem uiride est, ut uitriolum cõmu-
 ne. Et in metallo acquisiuit uirtutem æream, & gris pro-
 prietatem, quare es appellatur, & Venus, & uiride æris.
 Hæ duæ sulphuris species, artificio ex metallis extrahi
 possunt. Cum uero istud sulphur, ferrum dictum, in præ-
 paratione, ut argentum dealbetur, & omni unctuositate
 adustiua priuetur, propterea Auicenna hoc aptissimū
 putauit, quod conuertatur in suum argentum uiuum.
 Cum uero uiride sulphur per præparationem purū &
 clarum reddatur cū rubedine, & in ipso sit uirtus ignea,
 non adurens, hoc putauit aptissimum Chymistis facien-
 do auro, & aurum appellatur. D E M. Audire gestio,
 quoniam pacto duplex hic uapor & lapides & petras
 penetrare possit. G E B. Hæ duæ uaporosæ exhalatio-
 nes, calore cœlesti attractæ, cum locum terrestrem, siue
 apertum inuenerint, unde exhalant fuscum, attrahuntur
 in aërem, & ibi conuertuntur in cometas aut stellas ca-
 dentes, & circulos apparentes circa Solem & Lunam,
 aut in arcum cœlestem, aut in uentos, tonitrua, fulgura,
 nubes, nebulas, grandinem, niues, pruina, rubiginem
 & huiusmodi in aëre apparentia, ut Aristoteles in Me-
 theo. tradidit, & omnes ceteri Philosophi cõtestati sunt.
 Si autem locus fuerit angustus, & constrictus adeo, ut
 neq; calori naturali aut duplici fumo ullus pateat exi-
 tus, tunc hæ duæ uaporosæ exhalationes, siue duplex fu-
 mus incrassescere & multiplicari incipiunt, inq; loco mi-
 nerali disperguntur, per rimulas ubiq; exitū quærentes, ut
 Albertus tradidit in li. Miner. Isti uapores, sic inclusi, in
 locis petrosis media mineralia dicuntur, siue materia re-
 mota metallorū, ut S. Thomas tradidit in fine 3. lib. Me-
 theororū. D E M. Restat nūc, ut etiā de immediatis prin-
 cipijs, tuā sententiā mihi aperias, quomodo hi duo uapo-
 res,

res, in petram penetrantes, in metallum conuertantur?

G E B. Cum isti uapores, saxum penetrando, sulphur lotum non inuenerint, maculatur saxum diuersis coloribus, & nullum ibi generatur metallum. Si autem hic fumus, siue uapor, in aliquam partē saxi ceciderit, altiusq; non poterit descendere in locum alium, firmatur ibi, & facit puteum aquæ, qui nunquam exiccabitur. Si uero hic uapor, siue fumus cadat in terram rubram, conuertitur ibi in argentum uiuum commune. Sic autem saxa penetrando, si sulphur lotum inueniat, quasi fixū ipsum dissoluit, & hoc illi permiscet. Propterea dixi lib. 1. cap. 12. aquam, quæ per terræ meatus fluit, inuenire substantiam dissolubilem substantiæ terreæ, scilicet sulphur lotum, quod terræ pinguedo est, ipsumq; dissoluit, & se uniformiter illi coniungit, ut ex ambobus fiat una substantia naturalis, hæc commixta per successiuam decoctionem in minera inspissatur & induratur, & fit metallum. Si autem contingat interdum, me aliorum opiniones repræhendere, repræhendo eas simplici litera. Sæpe enim id præposuimus, quod postponi debebat.

D E M. Si omnia metalla ex sulphure & uitriolo generantur, per longam decoctionem transmutata in aliã substantiam sulphuris & argenti uiui, unde ergo tam diuersa eorum uarietas? G E B. Ex diuersitate loci mineralis, & accidentium, quæ primæ materiæ minerali superueniunt, & adhuc ex diuersitate sulphuris loti & calore diuerso, qui uarijs modis digerit materiam metallicam. D E M. Possuntne accidentiæ hæc superuenientia remoueri? G E B. Omnia accidentia primæ materiæ metallicæ superuenientia, artificio separari possunt, ut manifeste ostendi in proœmio libri inuestigationis, cap. de præparatione aceti acerrimi, & in fine prædicti libri.

libri. Dico præterea, etiam partes indigestas posse digerî.

D E M. Hæc quantum ad declarationem principiorum naturalium, mihi sufficiunt. Nunc de principijs artis agendum, quomodo naturæ principia, etiam artis principia sint, & quo pacto ars naturam imitari possit.

G E B. Lib. 1. cap. 5. dixi, oportere artificem cognoscere principia huius artis, & radices principales, quæ ex substantia operis pars sunt. Qui enim principia non no-uit, finem non assequetur. Ergo scias, eas transmutationes & generationes, quas natura facit mediante semine aliquo, hanc eandem & artificio interueniente aliquo semine fieri posse. Quod S. Thomas quoque affirmat in 3. lib. Metheo. dicendo Alchemistas per iam dicta naturalia principia, hoc est, per sulphur & argentum uiuum, ueram metallorum generationem posse facere. Cum igitur natura habeat suum proprium naturale semine prædictum, in metallorum generatione naturæ apte & propè accedentis, ut in metalli naturam conuertatur, necesse erit ad præparationem elixir, quod metallum est, cætera omnia in perfectione superans, hoc fieri mediante aliquo semine naturali proprio, sine quo solus Deus, naturæ creator, aliquid generare potest, ut ex lapide panem, ex costa uiri mulierem.

D E M. Omnium Philosophorum opinio est, quatuor elementa omnium rerum mixtarum esse principia. Ad hanc opinionem tu quoque accedis lib. 1. cap. 6. dicendo diuersam præparationem metallorum, causam esse diuersitatis specierum. Ergo in omni re elementata & artis & naturæ principia sunt, & ex omni re accipi possunt.

G E B. Si me recte capis, dico elementa lapidis Philosophorum, non esse remotissima elementa, nec eadem cum elementis cæterarum rerum.

Sunt enim hæc elementa lapidis Philosophorum, alte-

b s rata

rata & transmutata à sua prima natura, & naturam & proprietatem acceperunt propinquam, ut iam in metallum transmutari possint, quod cæterarum rerum elementis minime conuenit. D E M. Accipiam igitur uitriolum commune, quod naturale semen est metallorum, & per distillationem extraham duplicem illum fumum, quem temperato igne conuertam in substantiam sulphuris & argenti uiui, & hoc pacto imitabor naturam.

G E B. Vitriolum hoc, principium est, ab arte remotum. Scripsi autem lib. 1. cap. 8. nos non posse naturam imitari in suis principijs. & lib. 3. cap. 2. in fine ostendi, naturam in sulphure, arsenico & Mercurio minime imitabilem, hoc est, nos ea minime fugere, aut etiam dissimulare, quæ per naturam generantur, neque eo modo ad perfectionem perducere posse. Cum enim hi fumi subtilissimi sint à natura, calore temperato inducuntur ad perfectionem in mille annis. Nos autem uehementi calore cupientes tempus adeò longum abbreviare, omnia re-

soluuntur in fumum. D E M. Dubium me reddis, & plane incertum. G E B. Quamobrem? D E M. Prius admonuisti, ut ad compositionem elixir acciperemus semen naturæ. Nunc uero negas, uitriolum accipiendū esse, cum tamen naturæ semen sit. Quare si fortè aliud semen aut uitriolum fuerit propinquius arti, per quod artificio naturam imitari possimus in compositione, id nobis elixir ostende. G E B. Sine dubio aliud est.

D E M. Vbi inueniam hoc? G E B. Vbi à natura positum est. D E M. Hoc sciebam. Sed quò collocauit ipsum natura? inueniam forte in re uegetabili? G E B. Cap. 11. lib. primi, dixi, inter diuersas opiniones eorum, qui artem esse supponunt, quosdam affirmasse, in omnibus rebus uegetabilibus hanc artem inueniri.

&

& possibilem esse, ipsis uero nequaquam. Quare citius labore deficient, quàm ut possibile sit, opus perficere. DEMOG. Ergo inueniuntur in re animata &

GE B. Arnoldus in lib. perfecti magisterij, de rebus uegetabilibus & animatis differens, inquit: Iste res cum sint totaliter & omnino remotæ à natura metallorum, impossibile est, ex his posse generari metalla. Philosophi autem hanc artem in re aliqua uegetabili & animata, aut eorum, quæ ab his sumuntur, proponentes locuti sunt per rerum similitudines. Cum enim hæc naturæ principia non sunt, nequaquam artis erunt principia. Hic error plures deceptit. Elixir enim cum sit natura

metallica, sine dubio ex metalli semine procreatur. Præterea cum maxime requiratur, ut metallis adu-

netur, necesse est, ut metallis in substantia simile sit, cum tantummodo res sibi similes, firmiter aduentur, & fortiter coniungantur. DEM. Accipiam igitur sulphur

& argentum uiuum, à natura generata. GE B. Suprà monui, hæc non esse principia naturæ: quare nec artis principia erunt. Et quod maius est, artificium hæc non poterit ullo modo fixa reddere, ut in unam substantiam

auri uel argenti aduentur, cum ad hoc requiratur maxime certa & infallibilis mensura, & debita inspissantis proportio, calorisq; exquisita æquatio, quæ omnia nobis ignota sunt, ut primo lib. cap. 8. manifeste ostendimus. DEM. Accipiam igitur sulphur solum, cū lib.

1. cap. 13. aperte dicas, eum qui nouerit in præparatione cōmiscere & amicare hoc corporibus, hunc maximum naturæ secretum tenere, ipsumq; iam uia ingressum aliquam perfectionis, cum multæ sint uix, quæ tamen omnes ad eandem intentionē deducant. Eodem loco Deū testaris, hoc illuminari omnia: corpus, & lumen, &

tinct

tincturam esse. Præterea eodem lib. de radicibus, de ista aqua rubea uerba faciens exclamas, hanc lucernas accendere & illuminare domos (hoc est corpora metallica) & maximas opes dare. G E B. Quamuis nostrum sulphur, principale semen sit, & principium metallorum, & elixir, nihilominus quemadmodum pater mediante suo semine, nō generat liberos in seipso, sed in altero, scilicet in sanguine menstruo: Sic etiam nostrum sulphur non generat neque metallum neque elixir in seipso, sed in suo argento uiuo, seu in alio metallo. Notabis igitur, elixir duobus modis fieri posse, scilicet, distillatione, solutione & coagulatione materiæ, & absq; distillatione, solutione & coagulatione, idem affirmate S. Thoma in fine 3. lib. Metheo. Quantum uero ad secundum modum pertinere uidetur, dico eum artificem, qui sulphur ita præparare nouerit, ut possit penetrare corpora, & illis coniungi, tenere iam maximum naturæ secretum, & uiam perfectionis ingressum. Præterea in quodam cap. accurtatorio dixi, hoc opus abbreviatum perfici 20. diebus, & in hoc opere duos lapides fore necessarios (hoc est duo metalla, unū ex quo extrahatur sulphur, quasi fixum & alteratum, cui per fusionem cōmiscetur dictum sulphur præparatum. Dicendo autem hoc opus persolui uiginti dierum spatio, intelligendum post præparationem sulphuris, quæ ad tres menses protrahitur, opus incipiendum esse. Propterea in iam dicto capite accurtatorio, omnē efficaciam huius operis in purgatione lapidis à sua unctuositate & spurcitate collocauimus. Signum uero quomodo depræhendas sulphur, iam ferè præparatum, loco iam citato admonuimus, dicendo: Cum uideris oleum ferri supra aquam, tanto candore splendescens, ut oculos perstringat, tunc ipsum con-

greg

gregabis. Hoc enim quod ita collectum fuerit, omne opus facit, & per se coagulabitur. Memini huius sulphuris in libro testamēti sub Martis nomine, dicendo: si hūc noueris perducere ad albedinē & mollitiem argenti, firmabitur & figetur in omni iudicio siue examine, & cū leuiter & sine adiutorio alicuius rei Mars funditur, habes desideraturus. De isto Marte uerba faciens lib. primo, cap. ultimo, dixi: Cum funditur sine medicina, quæ eius naturam maturare possit (hoc est, cum per se funditur sine argento uiuo) Soli & Lunæ coniungitur, neque facile aut citra industriam ab his separatur. Si tamen per uehementiam ignis separetur forte, fit hoc, quòd ultima fixatione non sit adhuc fixus. Si uero ipsi coniungatur uiginti dierum spatium, redditur fixus cum ipsis, & inde nullo artificio separari poterit, nisi natura fixationis mutata, imperfectam autem fixationem per calcinationem & præparationem acquisiuit. Natura uero ipsius fixationis mutatur per solutionem, in aqua Mercuriali, quum elixir nouem mensibus compleatur. Cum uero non alteratus ipsis coniungitur (hoc est, cum in principio Soli aut Lunæ coniungitur) neque decoctum, transmutatum uel in natura sua, neque colorem mutat, neque tingit metallum sibi coniunctum, sed in quantitate auget. Præterea lib. 3. cap. 1. dixi, causam perfectionis corporum siue argenti uiui, substantiam esse sulphuris & arsenici, quia propter terrestritatem & bonam substantiam non impediuntur ab ingressu in corpora, quæ perfecta fit fusione bona, & per ipsorum subtilitatem non remouetur impressio facile per fugam. Igitur ipsorum substantia mediocris, causa non est perfectionis corporum, siue argenti uiui, nisi reddantur magis fixa. Nam quantumuis impressio in ipsa corpora, non facile remoueatur,
tamen

tamen nisi ultima fixatione figatur, perpetuo non permanent firmiter stabilitata. De isto sulphure & arsenico locutus sum sub nomine Martis & Veneris, cap. 8. tertij lib. dicens, fixationem ipsorum substantiam proximam esse firmæ fixationi, tamen non firmam neque perpetuam esse. De huius sulphuris præparatione, alio loco agemus copiosius. D E M. Si recte memini, reprobasti eorum operationem, lib. 1. cap. 10. qui spiritus in corporibus figebant. G E B. Dixi, hoc tentatum à quibusdam, sine præparatione spirituum, & tandem desperasse in opere. Idem monui in principio cap. supradicti. D E M. Intelligo, me non satis capacem, ut hæc compræhendam. Quare dimittam sulphur, & accipiam argentum uiuū, tanquam substantiam omnium metallorum, ex quo omnia metalla, mediante uirtute sulphuris procreantur. Cum enim in seipso suum sulphur habeat, cum quo coaguletur, sufficit ad compositionem elixir, dicente Hermete, omnia in Mercurio inueniri, quæ à sapientibus requirantur, uidelicet, corpus, anima, spiritus & tinctura. Idē affirmauimus in lib. 4. cap. 10. dicendo, medicinam, argentum uiuum coagulans, in ipso Mercurio esse. Sufficit ergo solus Mercurius ad compositionem elixir, ut diximus: Cum nulla res in natura adeo Mercurio conueniat, ut illa, quæ in ipso Mercurio continetur. Scribis etiam lib. 2. cap. 10. argentum uiuum suas partes sulphuris habere in se, natura sibi coniunctas & unitas. Præterea appellas eum optimum & perfectum artificem, qui ex solo argento uiuo nouerit facere elixir, cum in hoc natura ab arte superetur. G E B. Lib. 1. cap. 10. scripsimus, Mercurium à quibusdam igne temperato coniunctum. Cum uero putarent, ipsum iam coagulatum, inuenierunt eum crudum & currentem, ut prius hac ratione

ne stu

ne stupefacti, dixerunt artem esse uanam, & minime ueram. D E M. Cupio audire causam erroris. G E B. Cum argentum uiuum, duplex ille fumus sit, siue uapor exhalans, quem natura neq; coagulare, neq; fixum reddere potuit, cum non haberet sulphur illud lotum non adurens, quod ipsius Mercurij propria medicina coagulatum est & fixio, multo minus artificio reddetur fixus per se, absq; illo, uel simili sulphure & medicina. Eadem est sententia Alberti lib. 4. Methe. tractatu 3. cap. 2. qui argentum uiuum in operibus Alchemiæ desiccari dicit per multam adustionem & commixtionem cum sulphure, non penitus colorem, quod in operatione elixir intelligendum. D E M. Quid de illis sentiendum, qui Mercurium rectis herbis nouerunt reddere fixum?

G E B. Istis responsum uolo, quod lib. 2. cap. 17. dixi: scilicet, medicinam, quæ Mercurium coagulare possit, & in profundo ipsi commisceri, sumendam esse ex rebus ipsi conuenientibus. Hæc sunt omnia corpora, scilicet, sulphur & arsenicum. Hæc enim corpora & spiritus Philosophorum dicuntur. Et paulo inferius dixi, ex quacunque re ipsius medicina sumatur, eam debere subtilissimæ substantiæ esse, & purissimæ, quæ Mercurio facile adhærescat, facilis liquefactionis, ut aqua fixa in pignæ ignis. Hoc enim coagulabit ipsum, ut conuertat in naturam solarem uel lunarem. Compræhendis igitur ex supradictis rationibus, nostrum argentum uiuum, non esse argentum uiuum, sed sal in similitudine ueræ calcis communis, quia argētum uiuum, siue Mercurius metallorum, per calcinationem & reductionem conuertitur in sal, ut manifeste apparet per totum librum testamenti. Hoc uero sal commune, proprietates nostri Mercurij habet, quas multis in locis tribuimus

com

communi Mercurio, siue argento uiuo communi, scilicet, ut habeat multum uiscositatis, siccitatis plurimum, & terreitatem foetentem, ut sit aqua sicca, & alia plura, quæ suo loco longius prosequemur. De isto nostro Mercurio locutus sum lib. 2. cap. 16. dicens, ipsum habere suas partes sulphuris, sibi naturaliter commixtas plus uel minus, quæ artificio ab ipso remoueri possint. Præterea dixi lib. 3. cap. 7. in corporibus metallicis duas esse sulphureitates, quarum una in profunditate Mercurio est inclusa, à principio suæ commixtionis, altera uero accidentalis est, siue superueniens. Habet autem bonam quantitatem superuenientis siue accidentalis sulphureitatis, & hæc quasi fixa est, & diligenti labore haud facile tamen ab ipso remoueri potest. Eius uero, quæ in ipsius profunditate inclusa est, paruam habet quantitatem, & hoc remoueri non potest, nisi prius per distillationem corrupta prima substantia argenti uiui. Istis duabus sulphureitatibus, coagulatur & fixus redditur Mercurius, iam præparatus. Propterea dicimus, Elixir ex solo Mercurio fieri posse, hoc est, suis sulphuribus cõmixtum. Hæc autem intelliguntur quoque de multiplicatione elixir, quæ solo Mercurio fit. **DE M.** Si elixir ex solo Mercurio fieri potest, propterea quòd suum sulphur in se habeat, ergo eadem ratione ex solo arsenico, quod ex sulphure & Mercurio compositum est, ipsum parabo, Alberto dicente libr. 4. mineralium, cap. 1. Nos obseruare debere, certum calidum, siccum, frigidum humido in eadem complexione coniunctum esse, quæ Hermophrodita dicitur, ut uidere licet in plantis, quæ in omni parte imprægnatæ sunt. Loquitur autem de nostro sulphure, quòd naturam Hermophroditæ habet, & ex duobus nominibus compositum est, Mercurij filium

filium significans cum Venere. Est enim hoc sulphur arsenicum dictū, ex Mercurio & sulphure Veneris & æris nomine appellato compositum. Poterit ergo ex seipso generare elixir. G E B. Generatim loquendo de Hermaphroditis, dico: nec ipsos per se generare posse absque semine aut materia extrinseca. Sunt etiam, qui dicunt: Deum, in principio Adam & masculum & foeminam creasse. Cum uero in seipso non posset generare, ab eo foeminā separatam, postea uero per coniunctionem generasse. Plato simile quidpiā fabulatur de Androgone, qui dependebat à Luna, partem habens Solis & terræ, hoc est, dependebat à nostro sale, Saturnus dicto: & à Luna, quæ ante distillationem participabat cū Sole & terra. Simile euenit nostro arsenico: Hoc enim quantumcūq; participet de natura sulphuris & Mercurij, nihilominus cum subtilia & tenera sint & ualde debilia, non sufficiunt generationi metallorum aut elixir sine adiutorio alterius sulphuris & Mercurij, ab hoc diuersi & separati. Propterea scripsi lib. 7. cap. 14. Arsenicum, materiam esse subtilem, cum oleum sit, de quo locutus sum lib. 2. cap. 12. & corpus debile sit, cuius mentionem feci cap. 11. prædicti libri. In secunda causa, siue ratione descensionis sulphuri simile est, cum sit subtilissima & maxime fixa pars sulphuris. In hoc tamen à sulphure differt, maxime q̄ diuersum est, quod arsenicum sit facilis tinctura cum albedini, tum rubedini. Et uolebam in eo loco ostēdere, ipsum ex sulphure & Mercurio compositum esse. Quamuis enim hæc tingendi facultas facilis sit, inutilis tamen est, & parum firma. Itidem locuti sumus de arsenico, sub nomine Veneris, cap. 2. libri primi, hoc appellando, medium inter Solem & Lunam: intelligo inter sulphur & Mercurium, quia de

c uno

uno & altero participat. Raymundus in libro ait, cuius titulus est Apertorij, de arsenico uerba faciens, dixit, animam participare cum natura, corpore & spiritu, hoc est, sulphure & argento uiuo, per quam participationē, potestatem acquisiuit, hæc colligandi inuicem. Sulphur autem in rubedinem facile tingit, in albedinem uero difficulter. De hoc sulphure sub Martis nomine itidem locuti sumus lib. 1. cap. 10. ipsum appellantes, tincturam facilem rubedinis, albedinis uero bonæ difficilem: ut aperte ostenderemus, tincturam rubeam, quæ in sulphure facile apparet, in putrefactione utilem non esse, sed noxiā potius. Quod uero sub rubedine albedo lateat, ut in lib. testamenti monuimus, ad quam albedinem per longam sublimationem & lotionem perueniatur, propterea tincturam difficilem appellauimus. Moricinus dicit, nostram Latonam, quantumcunq; rubra sit, inutilem esse, nisi rubedinem albedo consequatur: hoc est, nisi rubedo in albedinem confertur. Scripsimus & nos supradicto cap. de arsenico, duo arsenici genera esse & sulphuris, scilicet, citrinum & rubrum. Cum igitur arsenicum ignis expressione distillatur cum aqua mercuriali, rubrum est. Aqua uero alba, huic ambo simul iuncta colorem efficiunt citrinum. Hæc omnia confirmat senior Philosophus, cū dicit, Philosophos ueteres animam & spiritum, qui ex hac cōmixtione exurgit, arsenicum rubrum, & citrinum appellasse, per rubrum intelligentes, animam tingentem. Similiter uocabant hanc aquam, hoc est, sulphur rubeum, & spiritum arsenicum citrinum. Quia spiritus animam dealbat, & eam suo colore inficit. Et uocabunt hanc animam, æs, & hoc est fumus grauis. Et nos diximus lib. 1. cap. 21. Vnerem tingi colore citrino à tutia, hoc est, fimo illo albo

albo. Similiter & sulphur rubrum & citrinum est. Rubrum autem post putrefactionem materiae. Cum autem sub Mercurio albo coniungitur, citrinum efficitur. Est enim citrinus color, determinata proportio rubei & albi. Propterea tutia, quæ fumus albus est, nostri Mercurij albi, colore citrino ipsum corpus rubrum inficit, uidelicet, nostrum æs, ut lib. 3. cap. 3. satis aperte ostendimus, & cap. 4. eiusdem libri dixi, illud, quod à corporibus metallicis sublimatur ignitione forti, ut quod ex ipsis subtilissimū fuerit ascendat, hoc est, fumus albus cum sulphure, aurum uocato, & arsenicum ipsum esse coloris citrinissimi, & cum arsenicum fixum redditur simul cum sulphure (hoc est lento igne in ultima decoctione) Sublimatio uero amborum melior est, ex calcem istius metalli, quod indicabimus. Quamuis uero & sulphur & arsenicum, medicina sit perfectiua nostri Mercurij, nihilominus sine ipso elixir fieri non potest, hoc est, sine commixtione cum corporibus. Cum uero sulphur post lotionem, squamosum, & in corpus reductū, tandem & fragile fuerit, præparatum est. DE M. Sulphur arsenicum & Mercurius cum fixa redduntur, non funduntur, neque corpora penetrare possunt, quia iam terrea facta sunt. Si uero non reddantur fixa, spiritus ipsum ab igne distinguunt, ergo ex his elixir fieri non potest.

GE B. Hæc est una ex rationibus quorundam, qui in huius artis praxi parum exercitati sunt. Horum meminimus, lib. 1. cap. 10. increpando eos cum huius rei paruum habeant notitiam, etiam operationem hanc minime absolueri posse, sed tuis rationibus fortiter insistentes, in uitium cadere malæ consequentiæ, propter insufficienciam. DE M. Logicum illum sermonem non allequor. GE B. Vitium consequentiæ committitur,

C 2 cum

cum à superiori ad inferius arguimus affirmatiue, non enim recte concluderis, fixum esse, ergo terreum. nā hic arguendi modus, uitiosus est propter insufficientiā. Possumus enim spiritus reddere fixos, ut nequaquam in naturam terream conuertantur, & fundantur, & in corpora penetrare possint. Et quantum ad sulphur pertinet, manifestum est, ex libri primi capite 10. & 13. itidem ex lib. 2. cap. 12. & 18. & lib. 3. cap. 1. & 6. de Mercurio differendo, lib. 3. cap. 6. dixi etiam, hunc posse fixum fieri, ut tamen in terrestreitate minime conuertatur, cum etiam per eiusmodi transmutationem, in terrestreitate figi possit, cum per festinam & breuem fixationē, quæ per præcipationem fit, siue distillationē figatur, & in terram transmutetur, in fecibus adustis, remanentibus in fundo uasis siue bociæ. Et hæc est transmutatio festina, primæ formæ mercurialis, quæ in sex horarum spatio perficitur. Terreitreitate uero remota, per lotionem coniungit se, & unitur cæteris spiritibus præparatis. Positus uero in suo uase, ad ignem lætum, uapores ab eo sæpius successiue, siue sensim ostendunt. Hac uero longa & tarda cōfirmatione & fixatione, fusionem metallicam non perdit, neq; in terram conuertitur. Lib. 2. cap. 6. diximus, hunc Mercurium duas possidere humiditates, unam, quæ ab eo remoueri possit ignis uolentia, hoc est, per distillationem, per ignis expressionē, & hoc, quod in fundo uasis remanebit, non funditur, fixum enim iam & terreum est. Terreitreitate uero per lotionem remota, altera humiditas, in ipso remanens, suo igne remouetur, scilicet, igne lento, qualis conuenit ultimæ fixationi spirituum. Quantum uero ad præparationem & fixationē aliarum rerum, naturæ terreæ pertinet, figuntur corpora metallica, per calcinationem, ut

manif

manifeste ostendimus lib. 1. cap. 18. dicendo, per calcinationem corpora imperfecta figi, citra commixtionem alicuius rei, qualiscunque sit in calcem redacta, solo suo sulphure proprio adustiuo, siue exurere. Igne enim aduritur & calcinatur omne, quod in se sulphureitate adustiuam habuerit, ut libro 2. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. satis aperte ostendimus. Cum igitur tuum metallum, tantum temporis in igne perdurauit, ut in suum corpus, quem admodum prius fuerat, reduci non possit, neque diminuitur, aut colorem mutat in colorem, scias iam fixum esse, hoc est, conuersum in certam naturam terream, que facile ignem perferet, non fusionis metallicæ, sed uitrificatoriæ solum. Et tunc omnes spiritus, in ea calce existentes, fixi sunt, & nisi separati & uolubiles facti, & postea fixi, præparari non possunt. Propterea considerabis, quomodo figantur per conuersionem in naturam terream, & inde manifestum erit, quomodo præparari possint. Cum uero hac fixatione, non omnes in simul reddantur fixi, nec eodem modo, propterea nobis distincte de his differendum erit. De Mercurio autem hætenus satis: Iam de arsenico & sulphure uerba faciemus. Prius diximus, per calcinationem, Mercurium metallorum, conuerti in sal. Cum uero hoc sal multum terreitatis habeat, inde certam fixationem acquisiuit. Idem de arsenico dicimus, quod sulphur subtilissimum est, naturaliter in ea terra profundissime inclusum. Propterea in certa fixatione adeo firmiter cõpinguntur, ut ab ea terra separari non possit, nisi per distillationem, cum forti expressione ignis. Dixi igitur lib. 2. cap. 7. cum fieret mentio huius Mercurij, in sal conuersi, Cum uideris eum albissimum, & à sulphureitate, & rubedine quasi extrinseca separatum: reiterabis sublimationem, sine fecibus, hoc est: distil-

c 3 labis

labis ipsum, citra adiectionem fecis, cum in seipso sufficientes feces, & potius superfluas habeat. Id enim facile intelligitur, ex difficultate distillationis, quemadmodum lib. 2. cap. 9. monui. Nam ipsius pars fixa, nisi corrupta & distillata fuerit, uidelicet supradictum arsenicum firmiter adhærebit fecibus, hoc est, terrestreitati, adeo ut aliter separari non possit. Fecimus autem sæpius huius terrestræ mentionem, in pluribus locis ipsam appellantes sal, ut facile ex nostris scriptis colliges. DE M. Ostende mihi iam, quo modo sulphur reddatur fixum. GEB. Sulphur, fixum non redditur, nisi in calcem redigatur prius: cōmixto autem sale, facilius calcinatur, & fit perfectum, ut cap. 13. lib. 1. ostendi. Et Albertus lib. 3. de mineralibus, cap. 2. confirmat. Inquit enim, nos uidere in operibus Alchemiæ, in quibus naturam maxime imitatur artificio, inter cæteras artes omnes, cum alio modo elixir citrinum fieri non possit, nisi ex sulphure. Ipsum uero sulphur, adeo unctuositatis & uirtutis adurentis particeps fit, ut omnia metalla denigret & adurat, quibus superiniiciatur: tandem inuentum modum lotionis cum aquis acutis, & ut decoquatur tamdiu, donec omnis unctuositas adustibilis, ipsum relinquat & tantummodo subtile unctuosum permaneat, quod ignem perferre possit. Fiunt autem acutæ, lotionem cum suo sale, & aceto distillato. Hæc enim lauant & mundificant nostrum sulphur, & remouentur deinde ab eo. Propterea dixi in proœmio libri 2. eas res, quæ corpora absque coherencia mundificant, naturam habere salis, aluminis, nitri, & borracis, quibus designare uolebam, ipsum sal, quemadmodum etiam per corpora ipsum sulphur, siue plures sulphuris species intelligendas uolui. Diximus ad hæc lib. 3. cap. 13. Cum omnia salia, alumina, & uitrum (hoc est, supradictum

dictum arsenicum) funduntur siue soluuntur longe aliter, quam ipsa corpora (scilicet sulphuris species) ab ipsis separantur, cum tantummodo corpus, hoc est, sulphur purificatum, separatum fuerit. DE M. Ut mihi uideretur, loco supradicto præparationem Iouis & Saturni docuisti. GEB. Tuam simplicitatem agnosco: cui quis facile imponeret: nam parum animaduertisti, me dixisse iam, Iouem & Saturnum, unum corpus esse, hoc est, unum sal calcinatum, in similitudinem calcis ueræ, supra quod non opus est, projicere aquam salis, aut aluminis, neque uitrum nostrum, hoc est, arsenicum, cum omnes ibi res naturaliter sint unitæ. Præterea dixi, in proœmio libri inuestigationis, eas res, quæ præparationem adiuuant & promouent, esse ipsum sal, & alumē, & atramentū & uitrum, acetum acerrimum & ignem. Propterea ut eodē libro, cap. de præparatione Iouis, & cæteris sequentibus tradidī, quod ignis mouet & cōsumit substantiā fugitiuam, & inflammabilē, hoc est, lauando multū cum sale cōmuni, (cōmune autem dico, quod omnibus metallis sit cōmune) & cum aceto acerrimo purificato. Itidem lib. 2. cap. 13. scripsimus, in hęc sententiā, de istius sulphuris præparatione & calcinatione, uidelicet accendi ignem, in fornace sub uase calcinationis, tantæ potētis, ut ipsum corpus, hoc est, sulphur fundatur, ut calcinari possit. Quam primū uero ipsum corpus, fustum in aceto, & sale, cum calore ignis, pelliculam nigram supra se creauerit, quod sulphur est, iā in calcem redactum, remouendam esse à superficie, & ad fundum uasis protrudatur, cum spatula ferrea, siue lapidea. Notabis autem, pelliculam hanc nigram, sulphuris calcinati palam ferream dici, cum istud sulphur dicatur ferrum, quod iam in substantiam terream

conuerſum eſt, neq; funditur aut aceto magis aſpergitur, ſed in fundo ualiſ permanet fixum. Ipfius præparatio tamen nondum finita eſt, cum nondum penitus ab eo remota ſit omnis unctuoſitas & terreſtreitas. Pellicula hæc quoq; pala lapidea nuncupatur, cum ex Philoſophorum lapide generetur. Continuatur autem hæc pellicularum detractio & ſubmerſio, donec totum ſulphuris corpus in puluerem redigatur. Hoc autem propterea dico, quòd omni die pellicula una creatur. Sunt autem iſtæ pelliculæ, ipſum oleum ſulphuris. Si uero Saturnus (hoc eſt, ſal album, à ſulphure ſeparatum) fuerit præparatus, maiorem ignis uehementiam requirit, hoc eſt, ut diſtilletur per cineres, cum ignis expreſſione: ſulphur autem balneo præparatur. De hac uero pala, ſiue ſpatula ferrea, ſiue lapidea, quam ſuprà pelliculam nigram appellauimus, itidem de iam dicta ſixione copioſe diſſerui, cap. 18. lib. 2. & in libro inueſtigationis, cap. de præparatione Iouis. Libro autè 3. cap. 14. hanc palam ferream, baculum ferreum nuncupauimus. Totam uero hanc operationem, & breuem præxin tradidi lib. 1. cap. 8. ſublimationē noſtræ calcis deſcribēs ſub nomine Marchaſitæ, cuius duos ſublimationis modos poſui: Primū, qui ſine ignitione fit, hoc eſt, primo in fimo, deinde in balneo: alterum qui cū ignitione fit, hoc eſt, ipſum ſal diſtillādo. Cauſa uero huius duplicis ſublimatiōis, eſt ipſius ſubſtātia duplex. Prima enim ſubſtātia, eſt ſubſtātia pura ſulphuris, in ſua radice: altera ſubſtātia, eſt utilis, ut Mercurius mortificatus, ſcilicet, ſupradictū ſal. Prima ſubſtātia utilis eſt, ut arſenicū uiuū mortificatū, hoc eſt, mediocriter præparatū. Mercurius enim cōmunis, utilis nō eſt, quia, ut Albertus in li. de mineralibus teſtatur, cū non mortificetur alijs rebus,
non

non bene commiscebitur. Accipiamus igitur, hanc ultimam nostri Mercurij substantiam . Per hanc enim excusamur, ne nobis Mercurius communis assumendus sit, qui multū laboris & industriæ requirit, ad sui mortificationem. Totus autem sublimationis modus Marchasitæ, in hoc consistit, ut subtiliter tritum ponatur in aludel, cum aceto distillato, & sublimetur sulphur ab eo, citra ignitionem, in solo fimo, & post putrefactionem, in balneo semper remouendum sulphur, quod sæpius eleuatur, in forma pelliculæ nigræ. Cum uero sulphur & acetum, remota fuerint à sale, & ipsum impostum fuerit storiæ luto oblitæ, augeatur ignis ad ignitionem uasis aludel. Debet autem prima Marchasitæ sublimatio, fieri in uase sublimationis sulphuris, donec sulphur, à sale separatum, sit in balneo. Erit autem uas putrefactionis calcis & calcinationis, & lotionis sulphuris idem. Descripsi autem huius uasis formam lib. 2. cap. 10. his uerbis: In fundo uasis aludel, non sit magna quantitas corporis sublimandi. Multitudo enim calcis, reducta in puluerem, aggrauat & impedit sublimationem sulphuris. Hoc uas itidem in fundo planum sit, & paruæ concauitatis, ut corpus Marchasitæ æqualiter & subtiliter spargatur, supra fundum uasis, ut æqualiter & copiose ab omni parte sulphuris & salis materia ab aceto sublimari possit, & liberè in altum ascendat. Post remotionem sulphuris, quod Mars appellatur, sal distillandum est, in uase ignitionis, donec inde extrahatur omne suū sulphur, quod arsenicū dicitur. Præterea notabis, cū totū sulphur, quod Martis nomine appellari diximus, sublimatum fuerit, per multas pelliculas, deinde apparere ipsius colorem uerum, hoc est, albißimum. Post separationem uero aceti, unctuositas à sulphure separata
c s   aduritur,

aduritur, ut sulphur. Illud uero, quod post lotionem sublimatur, non inflammatur (ut lib. 2. cap. 2. diximus) neque præ se fert aliquam sulphuris proprietatem, sed potius argenti uiui, siue Mercurij mortificati. Quare lib. 3. cap. 2. prope finem, & cap. 18. de lotionem Mercurij uerba faciens, uolui subintelligi lotionem huius sulphuris. Hanc sulphuris præparationem, antiqui sub fabula, de Hercule & Antheo occultauerunt. Nam ut Macrobius tradit, ueteres per Herculem Solem significarunt, hoc est, nostrum arsenicum. Per Antheum uero, terræ filiū, sulphur nostrum intelligitur, quod terræ pinguedo est. Hi duo finguntur luctari, cum in uase commixta in aceto bulliunt, sunt enim post putrefactionem simul iuncta. Cum uero ipsum sulphur, Martis nomine appellatum, cum sale præparetur, ut supra dixi, propterea etiam arsenicum præparari poterit, quod in profundo cum sale commixtum est. Hoc enim demonstrare uolebam lib. 3. cap. 16. Martem, hoc est, sulphur præparari, per sublimationem arsenici. Cum uero arsenicum, sale commixtum, fortius sit, & sic sulphur Anthei nomine significatum, in calcem redigat, & in naturam terream conuertat, fictum est Antheum in terram prostratum. Cum uero hoc modo sulphur perfectius fiat, magisq; figatur & lucidius reddatur, sinxerunt, Antheum prostratum recuperatis & augmentatis uiribus, semper fortio-rem resurgere. Hercules uero, hoc est, nostrum sal, cum aqua Mercuriali distillatum, quæ per Lunonem & elementum aëris significatur, soluit, attrahit, & suspensum tenet dictum sulphur præparatum, in ipsa aqua, & decoctione nigro colore inficit, quod etiam in patefactione potest intelligi, ut ex sequentibus, cum de eleuatione corporum differemus, patebit. De ista sulphuris præpara

Præparatione, etiam locutus est Albertus in 3. lib. de mineralibus, cap. 1. & 2. & in secundo tractatu, cap. 5. Præterea scriptum est in lib. de uaporibus, arsenicū, siue auripigmētum, duas habere unctuositates, quemadmodū & sulphur. Remouetur autem ab ipso, una istarum duarum unctuositarū, lotionē in urina, lixiuio, aceto & lacte caprino. Sunt enim istæ lotiones acutæ, & unctuositatem ab eo auferūt. Per istas lotiones acutas, intellige acetum cum sale. Auicenna in epistola ad Harf. Philosophum scribit, magna diligentia cōtendisse se, ut à sulphure & arsenico totum hoc auferret, quod argentum denigrat. Cum uero sulphur præ cæteris mineralibus omnibus melius sit, tandem uiam ad hoc inuenisse se, scilicet ut decoquerentur lento igne, nec tamen uirtus ignea in ipso aduratur, sed potius extrahatur, & uirtuti igneæ & sulphuris substantiæ per ignem nihil detrahatur, sed sola unctuositas consumatur. Præstat autem sulphur cæteris spiritibus metallicis, quod magis fixum sit, & tinctura rubedinis. Per argentū uero, quod unctuositate sulphuris decoquatur, intelligitur albedo, sub rubedine sulphuris occultata. Rasis in lib. de diuinitate, huius præparationis mentionem faciens, iubet oleum auferre spongia, quod supernatauerit, tam diu, donec nulla nigredo appareat magis, & rotunda nubecula ascendat, quæ relinquenda est, donec ipsius sublimatio sit firmata, deinde unam nubeculam post aliam accipiendam, & in aquam ebullientem submergendam esse, donec omnes nubecule fuerint consumptæ, has enim sulphuris oleum esse scito. Est autem huius sermonis uerus sensus, ut intelligamus, quàm primum pelliculæ supra acetum eleuatæ fuerint & firmatæ, tum leuiter uas mouendum esse, aut quouis alio modo pelliculæ, ad fundum propellendæ, & hoc in
singulis

singulis pelliculis, quæ eleuantur, fieri debere, donec appareat, ipsas mundatas & purgatas esse. D E M. Miſſa faciemus hæc paulisper, nondum enim mihi aperte demonſtraſti, unde & ex qua materia iſtos ſpiritus accipiam, & perueniam ad principia naturalia, arti noſtræ propinqua. G E E. Tuæ cogitationes non erunt uanæ, ſi exiſtimaueris, principia hæc naturalia, digeſta, coagulata, & quaſi fixa, noſtræ arti propinqua, & ut in ſubſtantiam ſulphuris & argenti uiui ſiue etiam Mercurij cōuertantur aptiſſima, in ulla re inueniri poſſe, quàm in iſtis metallis. D E M. Certe idem dicere uolebam, unum tamen eſt quod me ſuſpenſum tenet. G E B. Si mihi animum tuum aperires, facile omnē ſuſpicionem tibi eximerem. D E M. Audiui, elixir uegetabile, animale, & minerale eſſe: quomodo fit igitur ex metallis, quorum ſubſtantia mortua eſt, neq; ſimile ſibi generare poteſt? G E B. Elixir uegetabile dicitur, creſcit enim per multiplicationem in uirtute & quantitate. Animale uero dicitur, quòd proiectum ſuper metalla, ea ſibi ſimilia faciat. Minerale autem dictum eſt, quòd ex mineralibus ſine metallis fiat, & adhuc, quòd aurum & argentum generare, ſit metallorū ſingularis proprietas. Poſſunt tamen & elixir & lapis noſter metallicus uegetabilia dici, propterea quòd generata ſunt è ſale, quod uegetabile dicitur. Hoc enim generatū eſt uirtute caloris, & uegetare dicitur omnes res, aut quòd iſtud ſal primo uiride faciat, ut herba ſiue planta: & uitriolum hanc ob cauſam, & aquam uiuam appellauimus. Animata uero propterea dicuntur, quòd in eorum compoſitione anima interueniat, hoc eſt, tinctura, quæ arſenicum dicitur, & æs de quo in lib. cui titulus eſt Turba Philoſophorum, ſcriptum inuenies, noſtrum æs ſimile eſſe homini, qui

qui animam, corpus & spiritum habeat, tinctura rubea dicitur anima. Substantia uero sulphurea & quasi fixa, corpus est. Spiritus uero dicitur natura uolatilis, antequam figatur & firmetur. Dicuntur autem mineralia, quod metallica sint, aut quod in se sulphur illud habeant, in quo uirtus metallica consistit. Aristoteles in epistola ad regem Alexandrum, iubet ut lapidem uegetabilem animale & mineralem accipiamus. Videmus autem Alchemiæ artifices, ex metallis medicinas plus aut minus facere perfectas, quibus transmutare & tingere nouerunt metalla quædam in auri & argenti colorē. Cum uero in omni genere, in quo isti gradus perfectionis inueniuntur, necesse est perueniri ad unum singularem, qui supremum & perfectissimum gradum teneat perfectionis in eo genere, ut Aristoteles affirmat lib. 10. Metap. erit quoque in hac arte necessarium, ut inueniamus unam medicinam metallicam perfectissimam, quæ transmutare possit metalla imperfecta, in uerum aurum & argentum, propterea quod hæ res, quæ in substantia affinitatem habent per mutuam corruptionem, una in alteram transmutari possit, ut uidemus in commixtione elementorum. Cum uero omnia metalla (ut supra ostendimus) ex una & eadem substantia generata sint, & nulla differentia inter ipsa sit, præter accidentia, & maiorem minoremue digestionem: ergo accidentia remouendo, & partes indigestas sufficienter digerendo, unum in aliud, quod super cætera perfectissimum fuerit, transmutari poterit. Et in hoc artificium, naturæ operationem uincit. Artificium enim potest metalla intime purgare, quod natura non potest assequi. Eadem est sententia S. Thomæ. Is enim in principio quarti libri Metheo. dicit metalla transmutari posse unum in aliud, cum naturalia sint,

fint, & ipsorum materia eadem. Propter hanc causam posuit Hermes circulationem inter metalla. Ego quoque multis in locis monui, hanc medicinam ex metallis fieri debere, & hoc omnes Philosophi affirmant. D E M.

Tam evidentissimis rationibus & argumētis adducor, ut tandem credam elixir, ex metallis faciendum esse. Debet autem ex omnibus simul, uel ex uno solo fieri.

G E B. Cap. 5. libri primi dixi, artem nostram ad finem perfectionis non perduci, rerum copia siue multitudi-
 tudine, cum ea sit unicus & solus lapis & materia unica, in qua totum magisterium consistit, cui nihil omnino adiungitur aut ab ea aufertur in aliqua parte, exceptis superfluitatibus, quæ in præparatione separantur. In hanc sententiam loquitur Hali Philosophus dicēdo, totum artificium in uno lapide contineri, cui nihil addatur aut commisceatur in toto aut in parte, hunc à Philosophis & sapientibus in opus assumi, & ignem ab eo exhalare, donec opus perficiatur. Morigenus idē testatur: dicit enim omne hoc, quod à Philosophis requiratur, unam solam esse rem, patrem & matrem habens, & ab ipsis creatam & nutritam, & suipsius esse patrē & matrem. D E M. Hoc quid sit nunquā diuinabo. G E B. Dixi prius in metallorum generatione, sulphur tanquā patroni seminis uicem gerere, Mercurium autem menstrui foeminei. Præterea senior Philosophus scriptum reliquit, eam rem, quam Philosophi quærūt, unam rem esse, quam omnium rerum rubearum nomine appella-
 uerunt, & omnium corporum & specierum quæ manibus hominum tractātur. Alio locō idem dicit, lapidem Philosophorum unum esse, qui in se habeat omnem naturalem præparationem, & omne id, quod ipsi necessarium sit, de corpore, de sole, aqua, spiritu, anima & tinctura.

ctura. Dicit præterea Arnoldus in epistola ad regem Neapolitanum, lapidem Philosophorū esse rem unam & unius naturæ, & in ipso contineri omne id, quod sibi necessarium est, & in se quoque habere illud, à quo melioratur. His grauisissimis Philosophorum sententijs uictus, sine dubio credis, elixir fieri debere ex una sola re radicali, ex uno metallo solo, quod lapis dicitur, eā ob causam, quòd in formam lapidis reductum sit, fiunt præterea ex isto lapide gemmæ & medicinæ, quibus primi patres uitam adeo longæuā produxerunt, hoc est, quinta essentia & aurum potabile. Fiunt enim hæc omnia ex eadem materia quemadmodum à Raymūdo traditum est, in libro secretorum naturæ & in cælo philosophico.

D E M. In præfatio libri inuestigationis dicebas, elixir ex multis corporibus, siue ex multis rebus fieri.

G E B. Eodem loco huic obiectioni responsum est his uerbis: Ex quacunque re fiat elixir album aut rubrum, tamen in ipso non est aliud, præter sulphur & Mercurium, ex quibus rebus nisi ambo fiant coniuncta, nulla alia re fieri potest, neque per se esse. Cum igitur unum alteri ita firmiter insit, manifestū erit, elixir non ex pluribus, sed ex uno solo metallo fieri, cū omnia ex sulphure & Mercurio cōposita sint. Dicitur autē elixir ex multis rebus fieri, propterea quòd ex sulphure, arsenico & Mercurio componatur, cum quibus quemadmodum etiam cum diuersis coloribus, in ipsorum præparatione apparentibus, multæ res quandā similitudinē habeant, tamen negare nō possumus, in opere breuiori, ubi plures uicē sūt, ibi diuersa metalla posse cōcurrere. Verū in opere maiori unum solū, uirtutem et potētiam propinquā habet, ut in elixir conuertatur. Propterea dixi lib. 2. cap. 2. si spiritus sublimaueris ex calce alicuius metalli, sublimationē
facilem,

facilem, aliâs uero difficilimam esse, & plurimi laboris
& longi temporis, adeò ut ad desperationem fere perdu-
cat incautos. D E M. Præfertur igitur in hoc opere
 cæteris metallis aurum? D E B. Ob quam causam?
 D E M. Quòd cæteris metallis uirtuosius & perfe-
 ctius, minus corruptibile & combustibile sit, fuerunt
 enim suæ partes subtilissimæ homogeneæ & puræ, sic
 unitæ & compactæ, ut pars terrestris à combustionem per
 humiditatem defendatur. Humidum uero adeò firmiter
 à terrestitate compræhensum est, ut in fumum per ua-
 porationem minime exhalare possit. Cum igitur per se
 adeò firmiter omni corruptioni resistat per distillatio-
 nem ad ultimam puritatem, & ad extremam subtilita-
 tem & simplicitatem reductum, multo incorruptibilis
 erit, & in potabilem substantiam conuersum longissi-
 mo tempore corpora humana à corruptione conserua-
 bit: & hic est scopus & fundamentum eius libri, quem
 de ligno uitæ scripsi. Hac ratione medici auro utuntur
 in multis morbis, præcipue uero in atrabilarijs & in tre-
 more cordis: nec tu mihi uideris ab hac sententia disside-
 re, cum 17. cap. primi libri, auro uim lætificandi cor tri-
 buas, & quòd corpus in lōga iuuentute conseruare pos-
 sit. Hac ex causa ueteres Poëtæ finxerunt Phœbum siue
 Apollinem inuentorem medicinæ fuisse, & herbarum
 uires homines primum docuisse. Nec putabis citra ra-
 tionem factum, quòd aurum cæteris metallis præfere-
 dum diximus. Verisimilius enim est, elixir ex auro,
 quàm alio metallo fieri, cum hoc cætera metalla in au-
 rum transmutare debeat: facilius enim transmutatur in-
 ter se, quæ aliquam cognationem siue affinitatem ha-
 bent, quod Aristoteles quoque affirmare uidetur. Dicit
 enim in 7. Metaph. omne generatum ex suo simili
 genera

generatum esse. Tu quoque affirmas lib. 1. cap. 17. aurum tincturam esse rubedinis, & aurum corpus transformare & tingere posse, propterea plures Philosophi aurum fermentum rubedinis uocant. Perfecta autem corpora, perfectiora fieri, & ad subtilitatem & spiritualitatem reduci posse, tu ipse affirmasti in lib. inuestigationis circa finem. GEB. Satis acute & ingeniose Philosopharis, sed auri naturam non satis probe considerasti. Nam (ut lib. 3. cap. 4. tradidi) cum aurum ex subtilissima & clarissima Mercurij siue argenti uiui substantia generatum sit, parum sulphuris habens, & rubedinem puram, tum fixum & clarum & à sua natura sit, ipsum tingere. Quare sulphur hanc qualitatem minime seruare poterit, nisi ad ultimam formam & permanentem tincturam peruenit, ut elixir. Ergo neque natura neque arte mutabitur aut aliquo modo per se debite meliorabitur absque commixtione alterius tincturae. Et si forte aurum preparatione aliqua colore augeatur, hoc fit ipsa tinctura, intra aurum occultata, foras pertracta. Et si hanc à suo Mercurio separaueris, tantundem Mercurij cum eo tingebis, & non plus, hoc idem affirmante Agrippa, propterea quod aurum non habeat plus tincturae quam ad tincturam sui Mercurij opus sit, ut Arnoldus in Rosario tradit, quare uanum esset hanc tincturam in auro quaerere, cum in eo tam pauca sit quantitas, & ipsius utilitas nulla. Propterea dixit Albertus libro tertio de mineralibus cap. 7. Alchemica operatione aurum non permutari. Et haec est ratio ueterum Philosophorum, & antiquorum quorundam Alchemistarum, auri speciem tantummodo formam esse metallorum, caetera uero metalla omnia, incompleta, ea uero in uia esse ut ad speciem auri accedere possint, ut res incompleta, quae in uia est ut ad perfectionem perueniat.

d   nia.

niat. Propterea dixerunt imperfecta iuuari posse artificio, ut tandem ad perfectionem peruenirent, quemadmodum semina adiuuantur terræ cultura, aurum uero cum determinatum & completum sit magis, conuertibile nō est in aliud metallum. Nam Aristotele & ipsius commentatore affirmantibus lib. 7. primæ Philosophiæ, nulla res mouetur ad formam aut perfectionem, nisi prius aliquam partem imperfectam illius formæ in se habuerit ad quam moueatur. Nouimus enim sperma se nō moturum ut formam hominis acquireret, nisi prius in se hominem in uirtute contineret, si enim hoc, iam homo esset completus, non esset principium motus, sed potius quietis. Propterea dicit Aristoteles existente specie in materia cessat motus. Fit enim motus per priuationem speciei quæ est in ipsa materia. Cum enim à natura ita comparatum sit, ut imperfectum in quantum imperfectum est, naturaliter desideret perfectum fieri: Igitur priuatio in ipso relinquit naturale desiderium, ut fiat perfectum. Hoc autem desiderium, principium est transformationis, ut Rogerius Bacho tradidit. Ergo quum aurum in specie metallica perfectum sit, in se hanc priuationem & desiderium hoc non habebit ad formam & speciem metallicam. D E M. Concedo aurum commune perfectum esse in sua specie, comparatum uero ad elixir imperfectum erit, uincit enim naturæ operam artificium. G E B. Dico aurum perfectius esse metallum quàm elixir: hoc enim quantumcunq; firmiter in se retineat substantiam metallicam, propterea tamen metallum non est, cum sit fragile, & ex solis spiritibus compositum, & eius tinctura communem tincturam metallicam excedat. D E M. Cum ad compositionem elixir unicum metallum requiratur, solum & maxime necessarium

sarium fit, quod accipiam spiritus auri, qui mundi, puri
 & fixi sunt, cæterorum uero metallorum immundi &
 uolatiles. G E B. Et hoc certissimum indicium est, istos
 spiritus auri, eos non esse de quibus scripsi in omnibus
 libris meis de Alchemia. Diximus enim Mercurium,
 sulphur & arsenicum ante præparationem spiritus esse
 immundos, cõbustibiles & uolatiles, præterea tradidi-
 mus quomodo à terrestreitate, aquositate, sulphuritate,
 unctiosa & adurenter repurgare possint, hæc autem in
 auro non inuenies. Scribit præterea Albertus lib. 3. de
 mineralibus cap. 6. metallū à metallo generari non posse,
 hoc est, species permanebit in prima substantia metal-
 lica. Quare ergo capite prædicti libri non citatur autor
 isto modo procedere, inquit, scilicet, ut corrupendo &
 remouendo aliquid in sua specie, cum adiutorio eorum
 quæ sunt in natura metallica, inducant speciem alterius
 metalli. Propterea inter omnes Alchemisticas operatio-
 nes eam tum meliorem, tum principalem esse, quæ per
 eadem principia procedat, per quæ ipsa natura proce-
 dit. Quemadmodum per præparationem sulphuris,
 per decoctionem & sublimationem & purgationem
 argenti uiui siue Mercurij. Isti uero qui metallis albis
 dealbant, & citrinis citrino colore inficiunt, remanen-
 te prima specie metalli, sine dubio impostores & de-
 ceptores sunt, neque uerum aurum siue argentum fa-
 cere possunt. Præterea dicit Aristoteles, ueram trans-
 mutationem metallorum fieri non posse, nisi reducan-
 tur prius in materiam primam, hoc est ad naturam salis
 siue uitrioli, quod citra calcinationem minime fieri po-
 test, ut in libro Testamenti satis aperte docuimus. Cum
 autem argentum debite calcinari nõ possit, ut lib. 3. cap.
 9, diximus, cum uera calcinatio fiat absque commix-
 d 2 tione

tionē alicuius rei , nisi cum proprio & innato sulphure combustibili , ut lib. 1. cap. 13. & lib. 3. cap. 6. diximus. Istud uero sulphur cōbustibile cū in auro non sit, ut lib. 4. cap. 15. sufficienter ostendimus , igitur aurum debite calcinari non poterit, rationem hanc descripsimus lib. 3. cap. 6. dicendo eam rem cui conuenerint tres causæ corruptionis loco suprā citato, enarratæ, maxime corruptibile esse ; in quo uero omnes minime conueniant, uelocitatem corruptionis remitti, quantum ipsæ dictæ causæ remittunt : in auro uero harum causarum nulla est, quare ita, ut decet, nō corrumpitur. Propterea diximus lib. 3. cap. 4. aurum habere substantiam fixam & absque sulphuritate comburente , ut per omnem operationem ipsum in igne facile cognoscimus : nam neq; minuitur, neq; inflammatur . Propterea frustra quis tentaret aurū citra aliquam rem extrinsecam calcinare . diximus igitur lib. 1. cap. 17. aurum calcinari & solui absq; utilitate.

DE M. Arnoldus in libro perfecti magisterij dicit reductionem metallorum in materiam primam facilem esse, igitur transmutatio quoq; facilis erit. GEB. Arnoldus de auro communi non loquitur, hoc enim nisi cum magna difficultate destruitur propter suam fortem compositionem, ut lib. 1. cap. 8. & lib. 2. cap. 7. ostendimus, quomodo et ex quibus metallis noster Mercurius extrahi debet, & quātumuis in eo loco aurum minime aperte à nobis excludatur, concedendo tamen sublimationem Mercurij commodiorem esse, ex metallis cum quibus minime conueniat. Certissimum uero est Mercurium cum omnibus metallis minus conuenire quàm cum auro, ut lib. 3. cap. 2. & 4. ostendimus. Quare Mercurius ex cæteris metallis præter aurum multo commodius extrahitur . Quo pacto enim elixir ex auro fieri poterit,

poterit, cum omnium Philosophorum consensu hoc ex materia uilissima fiat: ut Morigenus Philosophus aperte his uerbis ostendit, cum dicit huius operæ necessaria minimo comparanda esse precio, ea præcipue uero in operatione auri. D E M. Quid respondes ad meâ scru-
tationem? G E B. Dico humidum radicale reliquo-
rum metallorum æque uirtuosum & incorruptibile &
incombustibile esse ut auri. Quod Albertus nobiscum
affirmat, lib. 3. cap. 2. de mineralibus, cū dicit, Vidimus
omnia metalla etiam in uehementissimo igne retinere
humidum radicale. Idem confirmauimus nos in lib. 1.
prope finem. Nostri medici aurum suis medicamentis
commiscentes absq; ratione hoc faciunt: cum enim ignis
quamuis uehementissimus hoc minime corrupere possit,
multo minus in stomacho digeretur. Veteres autem
Philosophi & Poetæ aurum extollētes & magni facien-
tes non locuti sunt de nostro communi auro, sed de au-
ro philosophorum. Nam commune aurum ita ut decet
nullo modo distillari aut solui potest. Igitur neq; in sal
debito modo transmutari poterit, ut suprâ ostendimus.
Præterea quum dicis certis rationibus demonstrari posse,
elixir ex communi auro fieri debere, huic sententiæ
tuæ hoc respondeo. In opere quidem breui, in quo neq;
solutio aut coagulatio auri requiritur, aurū cæteris me-
tallis anteferēdum, uerum in opere maiori cum metalla
in eorum materiam primam reducēda sint, in qua nulla
differentia est, ut suprâ ostendimus, aurum cæteris me-
tallis non debet præferri, neq; id concedimus omnia me-
talla æqualiter in hoc conuenire, ut apta sint ad compo-
sitionem elixir, cum unicum tantum metallum in ipsa
minera singularem qualitatem acquisiuit, ut cæteris
aptius fieret in sua substantia, ut propinquius ad artem
d 3 nostram

nostram accederet præ cæteris metallis omnibus. Alteri tuæ rationi respondendum puto, Aristotelem locutum de generatione propria & uniuoca animalium, in generatione quæ per corruptionem generantis fit, sufficit generans generali simile esse uirtute & potentia, ut supra diximus de semine humano. Hinc concludimus nostrum lapidem ex quo elixir fieri debet, aurum potabile, quintam essentiam, aurum & argentum esse uirtute & potentia propinqua. Hoc affirmat quoque Arnoldus in epistola quadam ad regem Neapolitanum, dicit enim in dicta compositione siue lapide nostro, Solem & Lunam in potentia esse & uirtute, nisi enim hæc in se contineret, neque aurum aut argentum ex eo fieri posse, huic autem Solem & Lunam uulgari auro & argento minime comparandam esse, cum hæc magno intervallo superent uirtute. Sunt enim Sol & Luna in hac compositione contenta uiua, hoc est uegetabilia: Vulgaria autem mortua & suis uiribus extincta. Illa uero finita sunt, propter quem finem Philosophi antiqui lapidem nostrum Solem & Lunam nominauerunt, cum hæc in ipso lapide potentialiter non uisibiliter continentur: & Philosophi dicentes, aurum tincturam esse rubedinis & fermentum rubedinis, de auro philosophorū hæc debent intelligi, quod sulphur est sua caliditate & feruens & coquens, digerens & tingens suum Mercurium, quemadmodum etiam nostrum elixir tingit, & transformat nostrum Mercurium in multiplicatione, & uerius fermentum est. Quod præterea dictum est à me, corpora perfecta meliorari posse & fieri perfectiora, hoc neque de auro aut argento communi intelligendum, sed de ipso elixir quod meliorari & subtiliari potest per multiplicationem, solum Mercurium ipsi coniungendo.

fungendō. Per corpora perfecta etiam indicare uoluimus sulphuris species præparatas, quæ auri nomen sortitæ sunt à rubedine & ab albedine argenti, hæ autem præparari debent suo sale & aceto, deinde subtiliantur & soluuntur cum sale armoniaco, hoc est, cum aqua de suo sale. Diximus enim lib. 2. cap. 15. causam inuentio- nis aquæ subtilis & acutæ necessitatem fuisse subtilian- di istos spiritus, qui ante præparationem neque fusio- nem neque ingrellum habebant, & nos utilitate magna priuabant, hoc est spirituum fixorum, & quæ ipsorum naturæ sunt. Arsenicum est naturæ sulphuris, ut lib. 1. cap. 14. & lib. 2. cap. 12. diximus. Causa uero inuentio- nis aquæ puræ fuit imbibitio spirituum & medicina- rum mundarum, hoc est sulphuris præparati. DE M. Facies mihi rem sanè gratissimam, si mihi declaraueris, quid rei sit aurum philosophorum & aurum potabile.

GEB. Sulphur est subtilissimum, purum & radica- le, quod arsenicum supra nominauimus, nam in Alche- miæ speculo ita scriptum inuenies, Sulphur nostrum aurum bonum & purum esse. Præterea dicit Rasis in libro luminis luminum, oleum rubrum colorem assu- mens sulphur est & æs, & soli & auro comparatur. Se- nior Philosophus in eadem est sententia, dicit enim au- rum huius lapidis aurum esse Philosophorum, & tin- cturam animam in se habentem, cum qua spiritus a- scendant. Alio loco idem dicit, aquam diuinam spi- ritualem esse, in qua anima contineatur quæ aurum dicitur. Idem dicit alio loco, Hermetem aquam al- bam aurum nominasse, quod animam habeat tingen- tem, natam ex illa aqua alba, & alio loco dicit, a- quam ueteres animam nuncupasse, quam Hermes au- rum appellauerat, cum diceret, se seminare aurum in

d 4 terram

terram foliatam. DEM. Quid uoluit significare per
 hanc terram foliatam Hermes? GEB. Argentum ui-
 uum Philosophorum præparatum, cui hoc aurum con-
 iungi debet: aut hanc terram foliatam intelligemus po-
 tius sulphur esse, quod sublimatum auri & argenti folijs
 diuersis coloribus, propterea diximus sulphur cum suo
 simili tincturam facere. De ista anima quæ aurum dici-
 tur, loquitur Hermes, cum dicit, hanc uentum in uentre
 suo portare. DEM. Non intelligo quid sit hic uenter
 & uentus. GEB. Albertus lib. 1. de mineralibus cap.
 3. hoc declarat & ostendit, Hermetem dixisse uentum
 portare in uentre suo animam, quando materia nostra
 uase imponitur & distillando elicitur, ex alembico li-
 quor aqueus aut oleum potius cum omnibus elemento-
 rum uiribus. Vento enim significatur fumus albus, qui
 intra se portat fumum rubrum, qui anima dicitur, & au-
 rum, æs, Venus, numus, arsenicum, uitrum, uitriolum,
 ignis, oleum, sulphur, aqua uiridis, Leo uiridis, uiride
 æris, uinum, sanguis humanus, sanguis dæmonis, auri-
 pigmentum, aqua permanens, & alijs diuersis nomini-
 bus. Propterea dixit senior Philosophus, hanc diuinam
 quam nomine omnium rerum humidarum appellari,
 uini, lactis, pinguedinis & sanguinis & sperma-
 ut acet., nomine omnium tincturarum & florum
 tis, sic etiam, & per hanc animam lapidis intelli-
 similiter nominat., hoc est, sublimauerunt in ista
 gunt quam exaltauerunt, iam citato Philosopho,
 aqua. Propterea alibi dicitur in hanc tincturam
 sermone omnium Philosophorum, in hanc tincturam
 solam conuenire, quam extraxerunt ex istius anima,
 quam appellauerunt animam & genitum & regem, &
 hoc genitum pinguedo est, quare animam et aurum appella-
 bant, quum habeat animam rubram in albedine occulta-
 tam,

tam, hoc est, in aqua alba spiritali, quam extraxerunt ex suo lapide. In libro philosophorum turbæ scriptum est, numum nostrum rubrum aurum appellari. Dicit autem Philosophus Mirois, tamdiu coquendum, donec ipsius humiditas eleuata sit in alembicum, quum sit sudor similis auro. & in cælo Philosophorum hæc uerba leguntur, Ignem quidem augendum esse ad 4. gradum usq; unius horæ spatio, & egredietur aqua coloris aurei. Hæc aqua aurea pluuia est, in quam Iupiter se conuertebat, & seorsim seruari debet, nam in ipsa aurum potabile continetur. Quum lib. 1. cap. 17. dixissem, omne illud quod radicaliter mundificare, & colore citrino metallum tingere poterit, ipsum posse aurum facere, significare uolui radicem metalli distillatum aurum esse philosophorum. Auicenna in libro de mineralibus dicit, sal armoniacum totum sublimari, & aquam esse cui commisceatur fumus calidus, & multum subtilis, & plurimæ humiditatis. Et lib. 3. cap. 9. Saturni nostri mentionem facientes diximus, nihil ab eo in fumum resolui, quod animaduerti possit, quod non sit coloris citrinissimi. Et loco predicto diximus, adhuc quum fumus ascendit, necessario ipsum ascendere unam cum sulphure non adurante, eius proprietas est retinere citrinitatem. Præterea cap. 8. de nostro Ioue uerba facientes diximus, hos diligenter aspexisse fumum ab ipso eleuatum magna ignis expressione, & obseruasse hunc ad citrinitatem accedere, cum hoc sit proprium sulphuris calcinati, arbitantes certissima & infallibili coniectura, hunc fumum multum de natura sulphuris fixi retinere. D E M. Dubium me facis & incertum, quod enim supra de Saturno dixisti, hoc nunc Ioui tribuis: sunt igitur Saturnus & Iupiter unum & idem: G E B. Isti duo unum sunt sal ex nostro metallo

d s   extrac

extractum, quod Rasis affirmat his uerbis, cum dicit: Cum acceperis corpora plumbi & stanni, his cōmixtis extrahere poteris oleum, (hoc est sulphur) & Mercuriū quæ natura coniunxit. Philosophi autem per similitudines rerum loquentes iubent nos hanc aut illam rē accipere & commiscere, cum tales res minime accipiendæ sint: sed hoc faciunt, ut ostendāt in nostro lapide aliquid esse, quod eius rei similitudinē habeat. De suprā dicto oleo mentionem feci libro 2. cap. 12. causam inuestigationis ipsius fecisse, ut haberemus suum colorem, dicens, Albertus lib. 4. Meteororum, tractatu 3. cap. 18. in mētionē suprādicti fumī aut uaporum dicit, per naturam mixti, siccum continere humidum, ut sine ipsa in uaporem exhalare non possit, humidū uero sicco addit quādam subtilitatem, ut cum ipso auolare possit. Et nos diximus adhuc lib. 1. cap. 10. ipsa corpora, hoc est, sulphuris species, simul cum spiritibus, scilicet Mercurialibus fugere ab igne, hoc est imi spiritus fixi non sunt, inseparabiliter uero commixti sunt in profundo corporū, separatur enim pars uolatilis partem fixam. Præterea dicit Arnoldus in Rosario, illum qui non nouerit aurū conuertere in argentū, nunquam posse argentum in aurum conuertere e contrario. D E M. Quomodo argentū in aurum possit conuerti, scire permaxime cupio: ut uero aurum in argētum conuertatur, parū aueo. G E B. Philosophus senior scribit, ueteres philosophos cum dicerent dealbatum aurum, commune aurum non intellexisse. Quum uero philosophorum aurum quod rubrum est dealbatur, dicitur in argentum conuersum esse, & argentum nominatur. Idem de sulphure intelligendum, conuersum uero in albedinem, postea uero longa decoctione rufescens, dicitur argentum in aurum conuersum

uersum esse. Præterea in libro turbæ philosophorum scriptum est, nullam tincturam fieri posse, nisi ex prædicto nostro ære: hoc autem nisi conuertatur in albedinem donec tinctura fiat, nihil efficies. D E M. Fateor me tibi haud parum debere, obligatumq; esse quàm plurimum atque deuinctum tanto beneficio, quòd tanti secreti me feceris participem, sui enim hætenus cum multis in eo errore, ut crederem elixir, & aurum potabile ex auro communi fieri debere. G E B. Quemadmodum pueri, ita tu rebus quoq; aspectu pulchris delectaris. Nostra autem quinta essentia ex lapide turpi & deformi fit primo intuitu, interius uero in occulto pulcherrimo. D E M. Cum pro tua singulari humanitate, haud grauate mihi declaraueris, quid aurum potabile & philosophorū, ut mihi etiam paucis ostendas quid sit quinta essentia, rogo. Si enim recte iudico, præstat sanum longo tempore uiuere, quàm opibus abundare.

G E B. Verum dicis. Est autem quinta essentia secundum Marsilium Ficinum in libr. de triplici uita, spiritus animæ mundi, diffusus per partes corporeas & elementales. D E M. Explicatio hæc nimis obscura est.

G E B. Dixi tibi iam sæpius in una distillatione duos fumos distillari à materia nostra, rubrum & album, hi ambo dicuntur quintæ essentiæ, dicitur autem fumus rubeus ultra suprà dicta, nomina quoque anima uini, ut Ioannes de Rupefissa tradidit his uerbis, Appellamus autem quintam essentiam, uini animam, uinum autem nostrum aurum est philosophorum. At fumus albus, qui in suo uentre portat uinum rubeum in distillatione, proprie & uere quinta essentia dicitur, de qua philosophi locuti sunt. Dicit enim Arnoldus separatis elementis, restare certam quintam essentiam quandam.

quandam quæ spiritus lapidis dicitur. Hæc autem neque elementum est, neque in se elementalem qualitatem habet actu, sed uirtute: actu enim neque calida aut sicca est, ut ignis: nam in frigidat & sanat morbos frigidos, neque calida aut humida est ut aër, qui facile corrumpitur, ut tẽpore pestis, & in generatione ranarum, & similibus uideamus, quæ ex corruptione aëris generantur. Potest enim quinta essentia ex metallis præparata, ad decem milia annorum conseruari absque corruptione, modo in uase uitreo diligentissime, ne respiret, obturato, reseruetur. Propterea Hermes, Plato, Socrates, & multi Philosophi qui hanc nouerunt, ipsi perpetuitatem attribuerunt, & qui ea uterentur non morituros, cum tamen & ipsi Deo ita uolente, ut reliqui mortales quoque mortui sunt.

DE M. Ergo uanum est hac uti medicina. GEB. Vanum esset, nec possibile hominem ut transcenderet uitæ naturalem terminum, laborare, hic terminus posset tamen ad quingentesimum annum extendi, ut primis antiquis patribus constitutum erat: quemadmodum uero homo multis modis constitutum uitæ terminum morbis circumuentus minime attingere potest, & uitæ spatium abbreviare potest, eodem modo poterit impedimenta hæc remouendo uitam prorogare, ut tandem naturæ suæ uitæ constitutum terminum attingat. Inter cætera uero remedia omnia quibus uitam producimus, hæc quinta essentia præparata præstat, ut aperte satis demonstratum est in Dialogo nostro, cui titulus est, Lignum uitæ, dat enim homini uitam. Rasis in lib. luminis luminum dicit, aquam descendente à maiori petra à Philosophis aqua uitæ nominari & cælum, nam quinta essentia simplex est & incorruptibilis & separata à materia elementari, neque frigida aut humida est ut
aqua

aqua elementalís, ardet enim ante coagulationē : igitur à philosophis aqua ardens nominatur : præterea neque frigida, neque sicca est, ut terra, ut manifeste depræhendimus : calefacit enim plurimū & curat infirmitates melancholicas, quæ frigidæ sunt & siccæ, & formam habet aquæ limpidissimæ & subtilissimæ. Varijs nominibus à Philosophis appellatur, ex proprietate aut similitudine aliqua assumpta. Sunt enim qui Mercurialem aquā quoque appellant, quòd à Mercurio fit distillata : aliqui Mercurium solutiuum uocāt: soluit enim corpora, hoc est, sui sulphuris species. Propterea dixi lib. 1. cap. 17. Aurum, hoc est, sulphur suprà nominatum, facile frāgi, hoc est, solui cum ipso Mercurio & odore, hoc est uapore, plumbi, hoc est nostri salis, & Aquila, quòd uolare potest supra omnes spiritus. Dicitur etiam aër propter subtilitatem, & sal Armoniacū, quòd sal distillatum fit, & propter consonantiā & homogeneitatem. Significarūt quoque hanc antiqui Philosophi nominibus perniciosorum & ferocium animalium ut serpentis, Draconis, Leonis, Vrsi, Basilisci, & similiū, propter ipsius naturā horribilem & uenenosam ante conuenientē digestionem. Propterea quoque aqua foetida nuncupatur, est enim amara & foetens ante coagulationem. D E M. Suspicionem tacite subindicare uelle horribilitatem & foetorem ab ea remoueri per ignem cum amaritudine : uerum quomodo hoc fieri posset, non uideo, cum sit aqua salis: uideamus enim, & ipsa experientia docemur per calorem omnia conuerti in sal, cū ea corrumpere possit, ut suprà diximus. Si ergo dulcia calore corrupta in sal amarum conuertuntur, multo maiorē amaritudinem recipiet hæc nostra quinta essentia distillata ex metallorū sale, sic decocta & exusta. G E B. Si præter sal distillatū & præparatum,

paratum, hæc compositio nihil reciperet aliud, tuã sententiã probarẽ: recipit autem & sulphur quod hanc naturam aufert & dulcẽ reddit. DEM. Quõnam modo hæc amaritudo sulphure auferetur ut dulcis fiat, cum ipsum sulphur quoq; amarũ sit, ut testatur Rasis, qui dicit, sulphur quod Martis nomine appellatur, manifeste amarum & acutũ esse exterius? GEB. Concedo ante præparationẽ & decoctionẽ sulphur, choleriũ, amarũ & acutum esse, quemadmodũ Rasis dicit. In decoctione uero occultatũ manifestatur, sulphur autẽ in profundo & occulto dulce, per decoctionem ad suam dulcedinem trahit & transmutat sal conuersum in aquam. Alterum uero sulphur quod aurum appellatur, quod etiã in hanc compositionẽ recipitur huius medicinæ, sanguineum est, dulce & odoriferũ, ut Rasis dicit. Hæc autem transmutant huius aquæ amaritudinẽ in dulcedinem, quemadmodũ aqua fluij Marach amara, uirtute ligni facta est dulcis. Alphidius scribit hæc uerba: Antequã hoc opus aggrediaris, præscribam tibi bonã elixir compositionem. Primo necesse erit ut humidũ sit, & cũ decoquitur ut coaguletur & inspiscetur ut nix uel grando & sal sapore dulci, uẽtre nigro, & colore albo. DEM. Ventre nigro quid significatur? GEB. Alphidij sententiã est, quantũcunq; nostra medicina in principio decoctionis alba sit, nihilominus nigredinẽ habere occultam, procedentẽ ex certa humiditate unctuosa & adustiuã: maxime uero manifestatur hæc nigredo in coagulatione materiæ: tantũ uero decoqui debet, ut hæc humiditas consumatur & fiat alba: tunc enim hæc operatio completa est, & quemadmodũ cœlum supra nos nõ solum per se influentiã habet in hæc inferiora corpora, ut conseruentur rerũ species, sed uirtute Solis & stellarũ fortificatur,

ficatur, ita etiam cœlum hoc nostrum ornari debet nostro sole splendido & incorruptibili, hoc est, auro nostro supradictō, in terra enim generatū est uirtute Solis à quo recipit naturam, colorē, uirtutem, proprietatem & substantiā incorruptibilem. Quare nostra quinta essentia ornata isto Sole mirabili, infundet nobis uirtutē cœli & Solis cœlestis, hoc est uitæ conseruationē, humidi naturalis restaurationē, & iuuentutis renouationem. De Sole isto locutus est Isidorus lib. 16. dicendo, Chalcantum, hoc est flos eris in medicina salis fieri Sole calidissimo, & tantam habere uim astringēdi, ut in os Leonis aut Vrsi inspersum tanta fortitudine eorum ora cōstringat, ut mordere non possint. DEM. Videtur mihi hoc impossibile. GEB. Per Chalcantum & florem aeris, Isidorus nostrū æs, quod atramentū appellamus, subintelligit, & uitriolū in sale occultū ante distillationem, & fit per calcinationem simul cū sale, hoc uero æs unitum cū nostra quinta essentia, quæ Vrsi & Leonis nomine intelligitur, tantū inuiscat & coagulat eā, ut ab ea acumen auferat, ut mordere nō possit, hoc est soluere sulphur: quemadmodū uero influxus cœlestis stellarū influxu augetur, eo modo & cœlū nostrū non Sole tantum, sed ceteris quoq; stellis atq; planetis cōiungi debet, ut ipsius influxus & uirtus augmentetur, & ut facilius quoq; coaguletur & ad perfectionem citius cōducatur.

DEM. Quæ sunt istę stellę & Planetę, q nostræ quintę essentię cōiungi debēt, siue nostro cœlo applicāda sunt?

GEB. Omnia metalla philosophorū preparata nomine planetarū significata, & hæc recipiuntur etiā in compositionem elixir, propterea dicitur huic compositioni unam solam communem esse & sufficere. Tamen uerū est aptius coagulatiuas in hac arte principaliter duas esse

esse sulphuris species, Venus & Mars. & hæc erat sententia Alberti in primo de mineralibus, cap. 9. primi tractatus, cum scriberet Alchemistas singulari studio atq; diligentia aquas facere, quæ qualitatem haberent diuersorum elementorum uirtute & actu, hoc est ut desinent & coagulent hoc quod transmutare cupiunt. In libro de Vaporibus scriptum est, carnes uelocissime coqui adiecto uitro ex cineribus fœni & filicis, cum enim uitrum siccum sit, plurimum humiditatis è carne elicere per ebullitionem poterit, ut multo citius caro decoquatur. Cum uero uitrum hoc ex cineribus fœni & filicis alio communi uitro multo siccius sit, ergo hoc uitro adiecto multo citius decoctio perficietur: habet enim commune uitrum adhuc aliquid humiditatis quam à plũbo accepit, quod primum fuit in compositione. D E M. Quamuis huius rei nullum adhuc fecerim periculum, tamen haud credo adiecto uitro carnes citius coqui. G E B. Hæc est causa multos ignorantes, & rerum naturalium imperitos Plinium & Albertum mendacij accusasse, cum ipsi hoc quod Philosophi per similitudines & allegoriam locuti sunt ex nuda litera interpretarentur, & se deceptos & elusos putarent. D E M. Quid uoluerunt hac re significare? G E B. Vitri nomine in ista arte sæpenumero sulphur significatur; nam sicut uitrum commune omnes colores recipit, eodem quoque modo sulphur nostrum in præparatione omnes colores demonstrat. Propterea Argi nomine appellatur, cuius multi oculi in Pauonis caudam conuersi sunt. Per carnes uero coquendas intelligitur noster Mercurius, qui coagulari & firmari siue figi debet in aqua Mercuriali mediante sulphure. Cum uero duæ species sulphuris sint, una nomine Martis appellata calida & sicca, altera uero Veneris, calida quoq;

quoque & sicca, minus tamen ut Rasis dicit, participat enim cum humiditate Mercurij, quam ab eo sale accepit quod Saturnus dicitur, à quo iam dictum sulphur Veneris nomine nuncupatum, distillatum est. Propterea uelocius coagulatur & dulcoratur ipso Mercurio & aqua Mercuriali, si adijcimus sulphur ex cineribus fœni & filicis, quod Martem nominamus propter nominis cognationem. Præterea notabis differentiam esse inter coagulationem quintæ essentiæ & fixationem elixir, cum debeant diuersos operare effectus: elixir enim transmutare debet metalla imperfecta in uerum aurum & uerum argentum; necesse igitur est, ut fixum sit & in auri & argenti substantiam plusquam perfectam conuersum sit: hic autem non remanebit aqua Mercurialis cum fixationem impediatur, quamuis tamen ibi maneat quinta essentia ruffa aqua forma sua permanens dicta. Cum uero quinta essentia Mercurialis per os sumenda sit in modum medicinæ penetrantis per omnia membra & conseruantis à corruptione, non debet adeo fixa esse, ut in auream siue argenteam substantiam conuertatur. Sufficiet enim tantum esse decoctum, & digestum, ut coaguletur & consumetur illa humiditas tam uaporosa, fœtida & acuta & dulcis fiat, sic assumpta per os subito penetrabit per totum corpus, ut res omnium subtilissima & humano corpori conformis, & sua potente & diuina uirtute tantam incorruptibilitatem inducet omni loco quem penetrauerit, ut illi qui tantummodo tres guttulas per se aut alia re conueniente commixtas sumpserint, per longum temporis spatium sanè uicturi sint, ut primi antiqui patres qui lignum uitæ sumebant. Hæc omnia fabulis poetarum ab antiquis sapientibus occultata sunt, maxime uero Orphei. D E M. Feceris mi-

e hi sa

hi sanè rem gratissimam, si intentionem antiquorum in hac re mihi declaraueris. G E B. In ista medicina pars est uegetabilis, hoc est, sal significatum arboribus & plantis, præterea adest etiam quædam animalis pars ut anima & aurum, significata per animalia, homines, Phœbum & uellus aureum. Pars uero mineralis & istud sulphur fixum est, quod Martis nomine appellamus, hoc significatur per lapides & saxa, montes, ossa, & reliquis rebus duris. Aqua Mercurialis & uapores significantur per auiculas, uentū, fluuios, serpentes, tauros & dracones, qui custodiebant uellus aureum Marti dicatū. Propterea diximus lib. 1. cap. 15. in distillatione nullū metallum philosophorum submergi in Mercurio, hoc est in aqua Mercuriali, Sole nostro excepto, & hic dicatus est Marti, quoniam coniungi debet cum sulphure Martis nomine appellato, per Orpheum uero nostra medicina significatur: hæc enim cum sit dulcis, omnia supradicta firmare & coagulare potest. D E M. Agnosco me non satis capacem, ut hanc sententiam compræhendam tuæ expositionis, nisi mihi prius declaraueris quænam sint philosophorum metalla. G E B. Philosophi hanc scientiam occultauerunt sub nominibus omnium rerum in mundo, maxime uero metallorum. D E M. Quomodo occultabitur hæc ars sub metallorum nominibus, cum ipsa fiat per metalla? G E B. Certum est rem haud facilem esse, posse discernere quando ueteres Philosophi de metallis communibus, siue philosophorum metallis loquuntur: nam primo aspectu nobis uidentur de metallis communibus uerba facere, & interdum sermonem suum incipiunt de metallis communibus, mox reliquum sermonis ad metalla philosophorum deflectūt. Qui uero huius artis notitiam siue cognitionem aliquam

quam habuerit, & experientiam, statim nomine aliquo audito intelliget, quid in hac arte significare possit. Sic in exemplum nomen Ferri aut Martis. Si igitur Philosophus dixerit hunc in manifesto calidum esse & siccum, facilémque tincturam rubei, huius artis peritus artifex statim cognoscet eum de sulphure hæc dixisse, quum qualitas hæc ferro communi minime conueniat in manifesto. Rasis dicit in libro de diuinitate, animaduertendum esse res subtili artificio à natura taliter inuicem colligatas esse, ut in omni re omnes res sint in potentia, etiam si uisu minime compræhendantur, quod melius depræhendetur in rebus æquabilibus quàm in alijs. Hoc modo interiora auri argentea esse, & interiora argenti aurea: inueniri enim in Sole quidpiam Lunæ, & in Luna aliquid Solis: in cupro uero aurum & argentum esse in potentia, sed non uisibiliter, & in his ferrum, plumbum, stannum, in quibus etiam uicissim aurum & argentum reperias. Idem scribit Albertus lib. 3. de mineralibus, cap. 8. dicendo, Hermetem, Gilgil & Empedoclem Philosophos & Alchemistas præclaros, cum omnium cæterorum Alchemistarum numero affirmare in omni metallo plures esse species & naturas metallorum, alia uero occultata, alia manifesta, alia interius, alia exterius, alia uero in fundo, alia in superficie apparere metalla, quemadmodum illi qui de latentia formarum disputarunt, & omnem rem in omni re esse, ut Anaxagoræ placuit: dixerunt itaq; plumbum interius aurum esse, foris autem plumbum: aurum uero exterius in superficie aurum esse, interius uero & in profundo plumbum: hoc eodem modo se habere intra se cuprum & argentum & omne metallum ad singula metalla. Præterea dicunt non nominari exteriora

e 2 siue

siue interiora metalla, & cæteræ denominationes secundum suarum partium in toto, sed secundum proprietatem & naturam prædominantis, cum prædominans id sibi inclusum teneat supra quod dominatur. Hoc modo isti omnino Anaxagoræ sententiam affirmare uidentur, qui singula metalla singulis metallis inesse prodidit, & denominationem fieri à prædominante. D E M. Hæc uidentur mihi impossibilia, & si recte iudico, horum opinio ab Alberto reprobatur. G E B. Tu uersaris in simili errore cum quibusdam Philosophis, qui dicebant in mundo aliam substantiam non esse præter eam quæ uideretur. Si autem diligenter examinasses, corrupisses & transmutes aliquando metalla, & intrinsecas qualitates considerasses, & diuersitatem substantiæ & coloris apparentis, hæc tibi non uiderentur impossibilia. Præterea si tibi uidebitur, Albertum hanc opinionem reprobasse, dico ab eo nudam literam reprobatam, inuentionem autem antiquorum & sensum allegoricum nequaquam. D E M. Declara mihi igitur distincte & aperte intentionem antiquorum, & sensum hunc allegoricum. G E B. Per calcinationem, putrefactionem & lotionem reducimus nostrum metallum in sal album ut calx communis, & multis locis appellauimus hoc calcem. Cum autem habet proprietatem plumbi communis, nomen plumbi inuenit. Propterea dixit Rasis loco iam citato, plumbum in suo manifesto, hoc est in superficie frigidum & siccum esse, hoc est plumbum & argentum, nigrum, molle, terreum, melancholicum, acerbum, foetidum, foemineum in actu, plumbum in potentia argenteum esse. In ipsius autem profunditate calidum & humidum, hoc est aurum, æreum, sanguineum, croceum, dulce, odoriferum, masculinum, in uno

in uno latere frigidum & humidum est, hoc est, stānum
 & argentum uiuum siue Mercurius, aqueum, flegmaticum,
 album, insipidum, remissum, foemineum, in altero
 latere calidum & siccum, hoc est, ferrum & cuprum, i-
 gneum, cholericum, rubrum, amarum, acutum, mascu-
 linum. Intelligis nunc nimirum in uno metallo commu-
 ni & uno metallo philosophorum, singula philosopho-
 rum metalla compræhendi, sic & de cæteris intelligen-
 dum. DE M. Hæc mihi uidentur difficilia & obscura
 ualde. GEB. In proœmio lib. 2. dixi considerationem
 earum rerum, quibus ad complementum huius opera-
 tionis perueniatur, auspicandum esse à diligenti inuesti-
 gatione principiorum corporum secundum ipsorum
 profundum, occultum & manifestum. Animaduertas
 igitur secundum sententiam Rasis in libro de diuinitate
 in omni corpore tres esse dimensiones, altitudinem, pro-
 funditatem, & latitudinem, altitudo est quæ manifesta
 est, profunditas uero est occulta, latitudo medium tenet
 inter manifestum & occultum, hoc est partim manife-
 sta, & partim occulta est: istud uero sal quod plumbum^{plumbum}
appellamus, & argentum uiuum siue Mercurium non^{album}
dum præparatum, & aquam siccam & pastillum de
 quo latius dixi in capitulo de descensione, hoc est distil-
 latione, cum in suo manifesto album sit, propterea dici-
 tur frigidum esse, albedo enim signum frigiditatis est,
 aut potius frigidum dicitur quod participat in humidi-
 tate aquæ, de qua locutus sum lib. 2. cap. 2. & 7. Cum ue-
 ro multum terrestre itatis intrinsece habeat, ut supra di-
 ximus multis in locis de Mercurio loquentes & plum-
 bo: propterea siccae naturæ dicitur, quæ causa sit nos di-
 xisse lib. 1. cap. 15. eum scilicet Mercurium, non facile ad-
 herere intrinsecus suo sulphuri, quod Martem nomina-
 mus,

ord

c 3 mus,

mus, quamuis habeat uiscositate[m] humidam propter
 siccitate[m], hoc est terrestitate[m] ipsius per quam uisco-
 sitas temperatur, & adherere minime permittitur. Pro-
 pter hanc terrestitate[m] dicitur natura esse melancholi-
 cæ liuidæ & nigræ. Notabis autem quemadmodum su-
 pradictus Saturnus albus est, eodẽ modo suas intrinse-
 cas terrestitates ante distillationem albas esse, quemad-
 modum loco iam citato ostendimus. Propterea dixi-
 mus lib. 2. cap. 2. de isto Mercurio loquentes, leui artifi-
 cio uidere nos ab ipso exire terram nigram & foetidam
 per lotionem. De terrestitate ista supra quoq[ue] locuti su-
 mus, lib. 2. in tertia causa descensionis, hoc est distillatio-
 nis. Cum uero iste Saturnus naturam salis habeat frigi-
 dus & indigestus, igitur acerbus est. Propter albedinem
 uero & frigiditate[m] foemineus dicitur, & propter suam
 fumosam & adustiuam substantiam dicitur foetidus.
 Quum autem manifestum occulto semper contrarium
 sit, propterea plumbum hoc in profundo, quemadmo-
 dum per distillationem cum forti ignis expressio[n]e ma-
 nifestatur in oleo, calidum & humidum est, hoc est au-
 rum, calidum uero propterea quod sulphur rubrum est
 & sanguineum. Quod autem ad compositionem huius
 auri Mercurius recipiatur, erat enim ante distillatio-
 nem una materia siue substantia cum Mercurio, inde di-
 citur humidum esse. Citrinum uero dicitur quod com-
 positum sit ex ruffo & albo. Aëreũ autem nominatur,
 quod spiritus sit subtilis & sublimetur. Sanguineum di-
 citur, quum ruffum sit. Dicitur præterea & odoriferum,
 propter suam rubedinem, caliditate[m], & bonam sub-
 stantiam bene digestum. Masculinum uero, quod cali-
 dum sit, & in generatione metallorum & elixir pater-
 no semini simile. De his Saturni occultis secretis in li-
 bro

bro trium uerborum scriptum est, necessarium esse, ut manifestum occultetur, & occultum manifestur, hoc uero occultum naturæ Solis esse & ignis, & preciosissimū oleum omnium occultorum, & tincturam uiuam & aquam permanentem. Hic uero Saturnus adhuc in uno latere scilicet latitudinis in parte manifestus, & in parte occultus naturæ frigidæ & humidæ est, hoc est, Iupiter & Mercurius præparatus: & accidit hoc post lotionem fecis adustæ. Propterea dixi lib. 1. cap. 19. plumbum substantiæ terræ plurimum habere, ob id lauari, & in stannum conuerti. Morienus autem dicit, corpus immun- dum apud philosophos plumbum dici, mundum uero stannum. Dicitur autem naturæ flegmaticæ propter suā humiditatem uiscosam. Insipidum uero & remissum dicitur propter separationem multæ aquæ acutæ in distillatione. Fœmineum dicitur, quòd frigidum sit & humidum, & in metallorum generatione, & elixir muliebri menstruo simile sit: in alio latere quod de manifesto & occulto simul participat. Saturnus calidus est & siccus, hoc est ferrum & cuprum, quamuis (ut Rasis tradit) siccitas Veneris siccitatem Martis superet & maior sit, propterea quòd participat de argento uiuo siue Mercurio, qui ipsius siccitatem temperat. Animaduertendum tamen est, quemadmodum lib. 1. cap. 12. monui, & lib. 3. cap. 7. in corporibus metallicis duas esse sulphuris species necessarias nostræ arti, quæ in manifesto dependent à rubedine, in occulto uero albi, nigri & ruffi sunt, unum intrinsecum est ipso Saturno. Propterea soluitur ut cætera supradicta, & Veneris nomine appellatur: omnia autem supradicta in simul esse ante distillationem, & omnia habere naturam salis, diximus lib. 1. cap. 15. solui Iouem, Saturnum, Lunam, & Venerē, isto

Mercurio quem Saturni nomine designamus, hoc est per ipsius uirtutem, cum omnes simul naturam salis habeant, soluuntur autem tantummodo hæ res, quæ salis naturam habent, aut aluminis & fellis, prout sæpe monuimus. DE M. Solutionis iam sæpe meministi, quare rogo ut mihi declarare uelis sensum huius uersiculi, Soluite corpora in aquam, omnibus dico qui aurum & argentum facere quæritis. GE B. Lib. 2. cap. 17. dixi omnia corpora nostra sulphurea, sulphur & arsenicum esse. Arsenicum uero Veneris nomine appellatum distillatione soluitur (ut supra diximus.) Sulphur autem Martis nomine appellatum distillatione non soluitur, cum in se non habeat partes salugineas (ut lib. 1. cap. 3. diximus) subtiliatur autem & soluitur cum sua aqua Mercuriali, quam capite de solutionibus cæteris aquis acutis adiunximus. Ex his duabus aquis sulphureis unam accipe quam uolueris, scilicet hanc quæ Venus & aurum dicitur, hanc da bibendam inimico tuo, hoc est coniunge illam sulphuri quod ferrum dicitur. Diximus enim loco iam citato sulphur cum suo simili siue compari, hoc est arsenico tincturam fieri. Intelligitur autem per Leonem antiquum siue Draconem Mercurius conuersus in sal, antiquum uero uocant quod incorruptibilis fit. Ex hac sententia reliquos uersus quoque intelliges, scilicet qui soluere non poterit, subintelligendum nostrum arsenicum & Mercurium nostrum, neque subtiliare sulphur, corpus sulphureum non tangat, neque argentum uiuum nostrum, non poterit enim fixum sulphur quod Martis nomine appellatur, tenere uolatile arsenicum, nisi peroptime commixta fuerint, & ex duobus unica substantia facta fuerit, quod cum aqua Mercuriali, quam aquam uiuam appellamus, fieri potest, quæ medium tenet in

net in commixtione tincturarū, hoc est inter sulphur & prædictum sal præparatum, sal dissolutiuum appellatum. Rasis mentionem facit in suis scriptis horum sulphurum, & dicit aquam gris solutam ad rubrum & meliorem & fortiolem esse, quàm ferri aquam, hoc est cum ferrum sublimatum fuerit in rubedinem conuertitur, & aceto adiecto rubicundum colorem acquirit ut sanguis. Quum gitor sulphur Martis nomine appellatum quasi extrinsecum sit in supra dicto Saturno, propterea in præparatione facilius ab eo separatur à commixtione, hanc ob causam diximus lib. 4. cap. 14. ea metalla que paruam quantitatem Mercurij habent, facilius separari à commixtione salis, & eodē loco de isto sulphure Martis nomine appellato, dixi Martem fusionem non habere, hoc est non solui. Propterea cum isto sale non commisceri, quod fit per priuationem multæ humiditatis Mercurialis. Propterea cap. 10. eiusdem libri diximus, corpora ab inuicem per ista duo examina non separari (hoc est in calcinatione sulphuris cum aceto & sale, & in distillatione à sale & separatione) nisi per diuersitatem compositionis ipsorum substantiæ: nam ex ea diuersitate nascitur diuersitas fusionis, hoc est solutionis, spissitudinis & raritatis, quæ principales causæ sunt separationis nostrorum metallorum. De solo Marte autem loquendo, dico ipsum esse igneum, hoc est sulphur ruffum, calidum & siccum, & facilis combustionis ante præparationem, propter multam unctuositatem, cholericum propter uehementem calorem, amarum & acutum, quū cholericus sit, est nāq; cholera propter indigestionem cibibus amarus & acutus. Dicitur autem masculinus, quod calidus sit, & principale semen metallorum & elixir. Ita nimirum cōpræhendes in uno metallo cōmuni omnia

e s met

metalla philosophorum compræhendi, & ibi aurum & argentum esse in potentia propinqua, quum in ipso sit ipsorum semen à natura pro parte digestum & fixum, nec aliud tamen esse præter sulphur & argētum uiuum. Si uero huius rei certificari uoles, considerabis ea diligēter quæ lib. 2. cap. 7. & 16. & lib. 3. cap. 4. circa finem scripsimus. D E M. Nisi praxin uidero huius operationis, non satis capacem me sentio ut hæc intelligere queā, tamen si animaduertam artem naturam in multis imitari. G E B. Natura per decoctionem adurit terram & aquam simul commixtā, & uitriolum generat, ars uero adurit sua metalla, & redigit ea in calcem in qua uitriolum occultatum est, naturæ & artis semen: per putrefactionem autem & separationem extrahitur uitriolum & sulphur. Natura resoluit suū uitriolum & exhalat duplicem fumum, ars simile facit in suo uitriolo. Natura per sublimationem ducit duplicem illum fumum in loca mineralia, & ipsum coniungit cum sulphure fixo, ars similiter suum duplicem fumum coniungit cum sulphure fixo. Cum uero fumus ille albus nobis magnum impedimentum esset futurum in fixatione, propterea remouemus illum & in ipsius locum accipimus Mercurium uiscosum coagulatum, quem à fecibus adustis extraximus. Propterea diximus lib. 2. cap. 6. semper illud separari quod corpori in capello aludilis propinquius, sicut in puluere sursum eleuatum, hoc est in aquam solutum ab eo quod remanet in fundo uasis præparatum, natura quoque illud sulphur fixum lauat, simile facit ars. In lotionem autem huius sulphuris ruffi in colore uini ruffi, primo calcinatur & fit nigrum propter ipsius oleaginitatem, & à Raymundo nigrum nigro nigrius appellatur sui uitrioli. Propterea diximus lib. 4. cap. 20. Mar-

tem

tem in omni genere combustionis, nigredinem & fuscum colorem creare, plus tamen aut minus, quo metallum magis aut minus calcinatum fuerit: nam per fortē calcinationem sulphuritas adustibilis consumitur, ut lib. 3. cap. 7. ostendimus. Hac de causa omnes Philosophi maxime in hoc conueniunt putantes illas debere esse nigras, fortasse ut propter abundantiam sulphuris calx non uitrificetur, ab hac nigridine usque ad albedinem omnes sui cæteri colores apparent: sunt enim albedo & nigredo externi & planè contrarij colores, & omnes ceteri colores plane intermedij. Propterea semper in hac præparatione quotiescūq; de gradu ad gradum aliquid de nigredine deperditur, semper color apparet minus niger, quousque tandem ad ultimum & perfectum colorem albedinis perueniatur. D E M. Credebam hanc colorum diuersitatem apparere post coagulationem elixir: dixisti enim lib. 2. cap. 16. proprietatem esse sulphuris cum argēto uiuo, colorem rubrum creare aut citrinum secundum quantitatem commixtionis, proprietatem uero remotionis sulphuris esse, dare Mercurio albedinem per ignem. Hæc igitur causa est diuersitatis colorum in ipso post ipsius coagulationem in petram siue lapidem. Hunc uero modum loquendi non intelligo: nam cum sulphur & Mercurium simul poneret ut coagularentur, putabam amplius non remouendos neque separandos esse: quomodo erit igitur sulphur causa uarietatis colorum post coagulationem elixir?

G E B E R. In sulphure, ut Albertus de mineralibus tradidit, sunt duæ unctuositates adustiuæ, una maior & quasi extrinseca, altera minor, & intrinseca. Prima rubra est, & remouetur per lotionem: intrinseca uero consumitur post coagulationem elixir,

insups

elixir, quod primo nigrescit & deinde successiue paulatim minuitur, & cōsumitur ea humiditas unctiuosa, quæ nigredinis causa fuerit. Hoc modo dicimus sulphur remoueri, quoniam conuertitur in albedinem perfectam, & postea in colorem citrinum, ultimo uero in colorem rubrum: fit igitur sulphur duabus uicibus nigrum & bis album & bis rubrum. D E M. Quanto temporis spatio coagulatur post præparationē sulphuris & Mercurij? G E B. Simul postea in uas longi colli & rotundæ capacitatis impignatam cinerum cum igne lucernæ, quæ quintuplex siue sextuplex elichnium habuerit, coagulabitur uiginti dierum spatio aut citra. In speculo Alchemiæ scriptum est, materiam lento igne regendam donec maior pars in terram nigram conuersa sit, quod fit in 20. dierum spatio. D E M. Eo tempore quæ apparebunt signa? G E B. Loco supradicto scriptum est, materiam cum ignem senserit, subito in aquam solui, & tunc spiritus sursum eleuari & ascendere per collum longum uasis, & supra aquam subito congregari oleum in modum nebulæ nigræ. Ideo dicit Ioannes de Rupefiscifa, scilicet post calcem eleuari pelliculam quandam nigram ut oleum, deinde uero post paucos dies materiam coagulari sub aqua in medio uasis eo loco, quo ignis flamma ipsum uas tangit, & paulatim restare & augmētari eam materiam coagulatam, donec quasi terræ globus in medio aquæ in prima creatione mundi materia hæc arida emineat, ut insula in medio maris ab aqua circumdata: compremuntur autem aqua & sulphur & simul in colore nigro coagulata, in forma oui quod suo acumini insistat. D E M. Quamdiu durat hæc nigredo donec incipiat dealbari? G E B. Scriptum est in libro Rosarij quadraginta diebus continuis, nam & alteram
aquam

aquam permanere nigredine coopertam, eã uero nigredinem ultra quadraginta dies non durare, si recte & modo debito gubernata fuerit. hæc à ueteribus sub uelo fabularum poëticarum occultata sunt. D E M. Mirum sane Philosophos ueteres hanc artem tam obscuris & Chimericis figmentis occultasse, quæ à nostris grammaticis declarantur & detorquentur ad sensum moralem.

G E B. Qui huius scientiæ nullam habuerit cognitionem, non capiet rationem aut intentionem ueterum Philosophorum, fingendo tantum numerum deorum & deorum, aut quid isti per istorum generationem stupra & amores uariasq; mutationes designare uoluerunt, nõ intelliget. Stultum enim esset credere hæc ficta, ut morum disciplinam occultarent, quam tanta cum laude, & publice & priuatim uerbis & factis in omni uirtutum genere adeo strenue proposuerunt. D E M. Si me tanti secreti faceres participem, præter cætera tua in me collata benefida, hoc unico me quam arctissime deuincires tibi.

G E B. Ne forte credas me solum huius opinionis esse, legas Albertum lib. 1. de mineralibus, cap. 4. qui dicit, Empedoclem qui lōgo tempore præcesserat Hermetem, confirmasse lapides creatos ex calore ardente, huius affirmationis originẽ corporis ex antiqua fabula Pyrrhæ & Deucalionis, in qua fabula lapides magnæ matris ossa dicuntur: ossa uero secundũ Empedocle pro parte ex Vulcano cõposita sunt. D E M. Mihi uidentur uerba hæc ab Alberto in hanc sententiã minime dicta esse. G E B. Lapidem à calore ardenti generati colores sunt nostrorum metallorum ex ignis uehementia generati, & propter duritiem ossa uocantur, & partim ex Vulcano cõposita sunt, hoc est ex sulphure, quod ignis nomine appellatur, quod in ipsis prædominet ignis, hoc est sulphur.

phur. Sunt autem lapides magnæ matris dicti, hoc est terræ, quòd eorum generatio sit ex metallo, quòd magnam quantitatem terræ in se continet, nam tota substantia fixa & terrea sunt. De Pyrrha & Deucalione fabulantur Poëtæ, hos tempore diluuij in nauicula, quam conscenderant, saluatos euasisse solos, per diluuium significare uolentes nostras aquas albas. Verum per Pyrrham & Deucalionem in simul significabāt sulphur istud subtile, quod supra Hermaphrodita nuncupari diximus: hi duo saluantur conscensa nauicula, hoc est in illa nigra pellicula quæ supra aquam eleuatur & innatat ut oleū. Per illos lapides quos proijciebat Pyrrha, & conuertebantur in foeminas, significarunt argentum uiuum, hoc quod finita distillatione remanet in boccia fixum & terreum: per lapides uero à Deucalione proiectos qui in masculos conuertebātur, significatum est istud sulphur, quod Martis nomine supra appellari diximus. Ad hæc legimus apud Albertum lib. 1. cap. 8. secūdi tractatus, fabulam de Gorgone, quam finxerunt Poëtæ, omnia quæ cōspiceret in lapides conuertisse, ita explicandam esse, ut per Gorgonem intelligamus uirtutem & potentiam mineralem, & per conspectum Gorgones, dispositionem humorum corporis ad uirtutem lapidificatiuā. **D E M.** Explicatio hæc multo obscurior est, quàm ipse textus sit. **G E B.** Mineralia hæc sulphures sunt, uirtus uero earum fortis, uirtus est metallica induratiua & figens: aspectus autem uaporum, corporum metallicorum ad uirtutem hanc mineralem, fit cum iam fumū ascenderunt in collo longo uasis siue boccia, & respiciunt & reducunt retro se ad hanc uirtutem mineralem, quæ indurat & conuertit istos uapores in lapidem nobilissimum philosophorum. Vxor Lothignem fugiens contra Dei
iussu

fuffum retro fpectans conuerfa eft in ftatuam falis. Poë-
 tæ finxerunt Iouem amore captum Ganymedis, eum ra-
 puiſſe in aquilam conuerſus, & in cœlum portafſe: quæ
 autem ſæpius à nobis dicta ſunt de duplici illo fumo, in
 hac fabula compræhenduntur. Nam per Iouem ſigni-
 ficatur ſupradictum fal, quod per diſtillationem conuer-
 titur in aquilam, hoc eſt in aquam Mercurialem, quam
 in iſta arte aquilam nuncupare conſueuimus, propter-
 ea quòd ſuperuolat omnes alios ſpiritus. In libro de
 aluminibus & falibus, legimus atramentum, hoc eſt ful-
 phur regi per aquilam affirmante Gebro philoſopho,
 quo loco fal armoniacum intelligi debet: per Ganyme-
 dem tantæ pulchritudinis intelligendum ſulphur, quod
 aurum appellari diximus alibi. Iupiter uero huius amo-
 re capitur, propterea quòd naturaliter inuicem coniun-
 cti & uniti ſint in ſubſtantia una, propterea in diſtilla-
 tione portat eum ſecum ſubuolando in cœlum, hoc eſt
 in capitulum ſiue capitellum boccia, hoc eſt uafis in cœ-
 li figura concameratum. Præterea ſcribit Virgilius in 6.
 Aeneid. de Dædalo cum ſuo filio incluſo in labyrintho
 iſtis aptaſſe alas ex pennis cum cera quibus euolarent
 ex labyrintho. Icarus uero nimis alte uolans in mare
 præcipitatus eſt, liquefecerat enim Solis calor ceram
 cum qua alæ compactæ & ſibi adaptatæ erant. D E M.
 Huius fabulæ expoſitionem auide expecto. G E-
 B E R. Dædali nomen Græca dictio eſt, Latine uar-
 rium ſignificans, & designat nobis ſulphur, quod Mar-
 ris nomine nuncupari diximus, quod admodum uar-
 rium eſt tranſmutando ſe de colore in colorem, & ab
 una natura in aliam: ſulphur iſtud parens eſt alterius
 ſulphuris admodum ſubtilis & fuſilis, quod ſub Icarî no-
 mine Dædali filio intelligitur, eſt enim arſenicum ſub-
 tilior

tilior & fusibilior pars Martis. Per Labyrinthum poetæ intelligere uolunt uas siue bociam, aut potius uilem lapidem philosophorum, in quo dicti sulphures inclusi sunt. Alæ autem quibus auolare conantur, & in altum feruntur, sunt hæc res de quibus mentionem feci lib. 2. cap. 10. dicendo, Corpora quæ indigent administratione rerum subleuantium aut exaltantium, sunt Venus & Mars, propter earum tardam fusionem, hoc est solutionem. Venus enim tutia indiget, Mars uero arsenico, nam his rebus facile eleuantur & sursum feruntur, nam inter ipsos magna quædam conuenientia est. D E M. Mihi persuadeo & hunc locum ex illis esse, quos tu solus intelligis. G E B. Per tutiã significatur aqua Mercurialis, quæ per distillationem exprimit ex dicto sale extracto è lapide Venerem, quam Icarum nomine significamus. Iste Icarus simul aqua ista alte uolat, hoc est in capitellum uasis usq; eleuatur, calore enim sal dissoluitur. Icarus uero per rostrum capitelli in uas recipientis cadit in aquam amaram, & ibi suffocatur: nam per decoctionem nigrescit. Alæ uero cum quibus Mars auolat, ex dicto lapide arsenicum designant, ut aperte satis diximus lib. 3. cap. 16. Propterea quòd humiditas & acuitas aceti, mediante calore fumi agens in corpus calcinatum & subtiliatum, dissoluit enim & attrahit substantiam salis occultam in isto calore, cum eodem attrahendo subtile quod sulphur Venerem nuncupamus, in profundo huius salis inclusum. Nam propter colligantiam sulphurum in hac putrefactione arsenicum attrahit & sursum ferri, & sublimari facit Martem. Cera autem cum qua alæ adaptatæ & affixæ erant, est supradictum sal uiscosum dealbatum, ut cæra alba Tyrrenia superius nomine Iouis appellatum. Tradidi autem hæc fusius, lib. 3. cap. 7.

pro

prope finem loquendo de corporū eleuationibus cum spiritibus. Meminit insuper Virgilius rami aurei, quo detruncato statim alius subnascitur similis, per arborē significare uolens sal uegetabile, ex quo per ignis expressionem distillatur illud sulphur quod aurum appellamus. Cum enim totū istud sulphur una uice simul omnem rem nō exprimat, sed paulatim guttulam guttula insequendo, finxerunt ramo uno detruncato statim alium subnasci, hoc est expressione forti ignis. Sed hoc senior Philosophus apertius demonstrat dicendo, animam hanc è petra non exprimi posse una uice, sed multis uicibus & paulatim. Propter hanc causam ueteres eā animā & animas, florē & flores, tincturā & tincturas, sanguinē & sanguines, pinguedinē pinguedines appellasse, ppter tardū egressum de gradu ad gradū. Finxerūt etiā Iouē iratū patri suo Saturno genitalia excidisse cū acutissima falce, & hæc cecidisse in mare, & ex commixtione ipsorū sanguinis cum spuma maris Venerem procreatā. Per Saturnū intelligentes prædictū sal, quod pater Iouis dicitur, hoc est ipsius salis præparati quod ab isto generatur, istud sal positum in ignem in uase siue boccia, Iupiter iratus & igne alteratus dicitur, & soluitur in aquā subtilem & acutā: significatur per falcē acutam cū qua Iupiter iratus patri genitalia excidit, hoc est separat & attrahit secum partes masculinas siue uirilia, hoc est sulphur intrinsecū in ipso sale, & simul cadūt in uas recipientis, quod significatur per casum in mare, scilicet in aquā salis: ex isto sale & sulphure generatur Venus, ut supra diximus. Hęc aqua currus Phæthōtis, quē Poëtæ Eridanū uocāt, propterea quod ipso uehatur noster Sol & spiritus foetētes quos appellamus æs. Finxerunt etiā quidam Mīneruā filiā esse Iouis, Iupiter enim

f suum

suum caput feriens, armatā ex ipsius cerebro profilīsse
 Mineruam. Figmentū hoc ita intelligendū esse censeo,
 Iupiter in ignē alteratus caput suum cōuertit, hoc est sal
 istud quod Saturni nomine nuncupamus, in quo sal is-
 tud subtile, albū, molle, humidū, ut cerebrum contine-
 tur, ex quo per distillationem nascitur Minerua arma-
 ta, hoc est aqua illa uestita siue amicta subtilissima par-
 te sulphuris, quod Martis nomine uocamus. Dicūt præ-
 terea Vulcanū amore captum Mineruæ eā pertinacius
 consecutā, tādē ueste arripuisse, & semen in terrā pro-
 fudisse, ex quo puerulus statim natus sit, sic Mineruam
 Vulcani uim euasisse. Per Vulcanum intelligimus sul-
 phur quod ignē uocamus, & ferrum magno amore affi-
 citur erga aquam Mercurialē quam Mineruæ nomine
 significamus. Sunt enim in simul in uno eodemq; metal-
 lo. Propterea hāc in calcinatione sequitur & in putrefa-
 ctione. Cum uero naturę sint diuersę & facillime ab in-
 uicem separātur, finxerunt Mineruā Vulcani congres-
 sum fugere, cū hoc sulphur non retinet semen quemad-
 modum aliud subtile sulphur. Propterea dictū est hanc
 arripuisse ueste, quod cū ipso unitum sit, & cum suo sale
 cōiunctū, quasi extrinsece, & sic in separatione dimittit
 suum semen, hoc est eā partem subtilem sulphuris spar-
 gendo in terrā ipsius salis: per distillationem uero nasci-
 tur illud sulphur, quod Ganymedis nomine significari
 supradiximus, quemadmodū etiā Appollinis & Phœ-
 bi, & sic euasit uires Vulcani per remotionē siue separa-
 tionem hāc, quæ fixationi impedimēto fuerat. Finxerunt
 etiā ueteres à Ioue amatā Io, ipsa uero Iouem fugiens à
 crassa & obscura nubecula circumdata, ut in cursu subsi-
 steret, per Io significātes supradictā aquam Mercurialē
 à Ioue amatā, cum eiusdem substantiæ sint, simul uero
 iuncta

iuncta & boccie inclusa ad ignē aqua per distillationem
 aufugit per longū collū uasis, deinde recidēs ad fundum
 ubi à Ioue circumdatur pellicula nigra supradicta, per
 quā coagulatur & firmatur Io, hoc est in cursu sistitur.
 Istæ nigræ pelliculæ uela sunt, quibus Theseus rediit nau-
 gio Athenas, quæ uidēs Thesei pater sibi persuadēs filiū
 obijisse, ex desperatione se præcipitē dedit in mare, & ibi
 aquis suffocatur. Per Theseū significare uolētes sulphur
 istud subtile, quod in pellicula aut potius oleo isto cōti-
 netur per Thesei nomē significatum. Pater uero Thesei
 Egeus (hoc est sulphur crassum magis) se præcipitē dat
 in mare, hoc est in aquā salis, & ibi soluitur & moritur,
 hoc est suffocatur, nam secūdo denigratur. Inter reliqua
 plura eiusmodi poetica figmēta tradiderūt ueteres post
 diluuiū & terrę exiccatū ab inundatione aquarū uarias
 animalium species à terra productas, inter cætera uero ani-
 malia serpentē quandā produxisse, hanc sagitta interem-
 ptam ab Apolline siue Phœbo. Hanc fabulā hoc modo
 interpretati sunt, per distillationē, quā etiā sublimationē
 appellamus: primū lento igne diluuiū uenit, hoc est in-
 tro humiditas aquea apparet, hæc remota & fortificato
 igne terra, hoc est, materia nostra, quæ multū in se terre-
 streitatis habet, producit animalia, hoc est sulphur istud
 subtile quod animale dicimus. Verum inter animalia
 cætera etiā serpentem illum gignit, quem Phitonem
 appellant, hoc est, aquam foetidam, quam Phœbus oc-
 cidit, hoc est à nostro sale coagulata & denigrata in me-
 dicinam humani corporis. Fingunt præterea Martem
 filium Iouis & Iunonis, sunt tamen qui Martem sine
 patre à sola Iunone procreatum uelint. Per Iunonem ue-
 ro etiā si sæpius elementum aëris intelligant, tamen
 cum dicūt Martem filium esse Iunonis sine patre natum

f 2 per

per Iunonem terrę elementū intelligunt. Iupiter autem post putrefactionem, cum Marte & Iunone reperitur. Quod autem per Iotionē Mars ab ipsius uentre separatur, propterea dicitur ipsius filius. Cū uero filius saltē in aliqua parte patri similis esse debeat & matri, hoc uero sulphur quod Martis nomine intelligimus Iouis nullā similitudinē penitus referat, calidus enim est & siccus, rufus, durus, absq̄ uiscositate & solutione, & quasi argento uiuo priuatus: Iupiter uero frigidus & humidus est, albus, mollis, uiscosus, facilis fusionis & solutionis, quasi argentū uiuum mortificatum, hęc ob causam finxerunt Martem Iunonis filiū, hoc est terrę, pinguedo enim terrę est. DE M. Ostende igitur iam quo loco Iunonis nomine terrę elementū intelligūt. GEB. Finxerunt Iunonē filiam esse Saturni, & Opis, sororem, & uxorem Iouis, & in eodē partu ante Iouem in lucē editam, reginam esse deorum & dearū, diuitiarum, præesse partui & matrimonio. Aqua uero Mercurialis per Iunonē significata dicitur filia Saturni, distillatur enim ab ipso & sua terra significata per Opim. Hęc autē largitur diuitias, hoc est aurū nostrum, & in ea distillatione generatur Iuno, hoc est aqua illa Mercurialis significata per elementū aëris & Iouis, hoc est sal quod in fundo uasis, siue bocię remanet inter feces. Quum uero aqua Mercurialis distillatur prior, & prima exeat extra bociam siue uas distillationis, dixerunt ueteres Iunonem in eodē partu ante Iouem natam. Idem significare uolebam lib. 1. cap. 11. differēdo de præparatione Iouis, dicendo, Saturnū eodem modo præparari (deridēs eos qui non sunt filij huius artis) aliquando solūmodo hoc quod corpora non potest frangere, hoc est terrestretas, quę non frangit, hoc est non soluit corpora sulphurea,

rea,

rea, adijciendam uero aquam Mercurialem, quæ prius antequam Iupiter redeat in corpus ex sua calce, hoc est sale albo, ut uera calx. Præterea dicunt Iunonem præesse partui, quòd distillando producat in lucem Phœbum, ob hoc etiam Lucina dicta, matrimonio quoque præesse dicitur, propterea quòd intermedium quoddam sit in coniunctione tincturarum sulphurearum, hoc est Veneris & Martis. Significatur autem per subtilissimum rete fabricatum è chalybe. Dicebat Morienus, animam, hoc est, Venerem non coniungi cum corpore, hoc est cum sulphure Martis nomine significato, nisi mediante spiritu, hoc est, aqua hac spirituali. Dicitur etiam Iouis uxor propterea quòd hæc duo simul nostrum aurum progenerent, aut quòd simul iuncti sunt & uniti ante distillationem, & adscribunt ipsi regnum super omnes Deos & deas gentilium, quos significamus nostris metallis. Hæc enim regit, nam per hanc nascuntur ac soluuntur, subtrahantur ac separantur, coniunguntur, mortificantur, uiuificantur & fructificant, propterea finxerunt eam etiam deam diuitiarum. D E M. Ne mireris hactenus tam prolixum sermonem non interrupisse me: nam ut uerum fatear, plurimum delectatus sum hac interpretatione, adeo obscurarum atque plane Chymericarum, aut potius monstrosarum fabularum & figmentorum: & (ut dicam quod sentio) plane persuasum habeo, te eiusmodi fabulas omnino detorquere in tui animi sententiam, etiam si ueteres eius intentionis in quam tu eas detorquere studes, nequaquam fuissent unquam. G E B. Si tu aliquando interfuisses praxi huius artis, & eius rei periculum fecisses, & filius esses uotus, hanc ueritatem etenim cognosceres & perciperes. Nam nisi negaueris hanc opinionem ueterum, quam tibi dixi, scilicet omne metallum in omni

contineri, & huius dicti explicatione per me tibi traditam, penitus intellexeris, nunquam negabis hanc ueram esse intentionem antiquorum poetarum, in suis fabulis & figmentis: nam omnibus modis elaborauerunt, ut hanc scientiam penitus obscurarent & absconderent suis figmentis & fabulis poeticiis, ut naturae secreta ignorantibus & indignis occultarent, quod etiam plures sapientes harum rerum periti, mecum affirmare non dubitarunt. Scribendo etenim finxerunt Latonam stupratam à Ioue, propter quam rem Iunonem de caelo descendisse, hanc in insula Delo inuenisse, ubi Phoebum & Dianam peperit. Per Latonam intelligentes illud sulphur, quod supra Veneris nomine significari diximus, quod cum impurum sit & alteratum compositum de Ioue & Iunone, hoc est de aqua illa aërea, descendit de caelo, hoc est de alembici capitello, & inuenit Latonam in uase siue boccia, quae ibi parit elixir album & ruffum. Finxerunt etiam Vulcanum filium esse Iouis & Iunonis, quem admodum etiam supra de Marte diximus quem uero deformis esset & facie turpis, subito fuit deiectus in Insulam Lemnon, & ibi nutritus & educatus à simijs. Per Vulcanum intelligebant sulphur quod Martis & ignis nomine significari iam saepius monuimus, quod post putrefactionem coniunctum est & unitum Ioui & Iunoni, sed in diuersa natura fusione & spissitudine & raritate & ab ipsis separatur, propterea quod, ut lib. 3. ca. 4. diximus, argentum uiuum aliud sulphur non recipiat, eo excepto quod suae naturae est, hoc est arsenicum quod de natura salis participat. Propterea dicunt Vulcanum esse filium ipsorum, quod ab eorum uentre separetur: quum uero turpis sit, & deformis propter suam unctuositatem adustiuam, abijcitur in insulam Lemnon, hoc est in uas
siue

siue boccia in quam cadunt sagittæ, hoc est hæc sulphura, quæ generata sunt ex uaporibus calidis & siccis: ibi nutritus & educatus à simijs, hoc est, à ueris artistis siue huius artis perfectis artificibus, qui naturam imitantur. Ad hæc finxerunt Atalantã omnium hominum uelocissimum cursorẽ, superatum tamẽ & uictum tribus pomis aureis, per Atalantã significantes nostram aquam uelocissimam & leuissimam super coniuncta sulphura, ipsis uero cõiuncta, hoc est Marti, Soli & Veneri in simul, aut cũ loue qui semper plenus est Apollinis & cõfectus, formatur & coagulatur. hæc tria poma tres boli sunt, quibus Theseus inuiscabat ora Minotauri in Labyrintho: per Minotaurum positiũ in Labyrinthum significatur nostra quinta essentia, quæ in uase siue boccia inuiscatur & coagulatur, cum supradictis sulphuribus.

D E M. Magnas tibi gratias ago, quod me tãti secreti uoluisti fieri participẽ, ut citra omnem inuidiã ea, quæ ab antiquis summo studio occultata sunt pro singulari tua humanitate mihi aperires & explicares, nã inde spero tãdem me uerum sensum fabularum & figmẽtorum poetarum inuenturum. cũ mihi igitur hac parte satisfactum sit, eiusmodi inquisitiones relinquemus, ut sermo noster inchoatus eò redeat, unde discessimus de metallis uerba facientes, scilicet ex quonã metallo supradictæ res fieri debeant: nã cum ex uno solo, nec tamen ex auro cõmuni fieri debeant, persuasum habeo ex argento fieri debere, & hoc non citra rationẽ, quum tu iubeas illud aurũ accipiẽdum, quod in profundo metallorum occultatum sit. Cum uero Luna in profundo aurũ sit, ut in testamento aperte demonstraſti, omnino argentum accipiendum erit nobis absque dubio. Scripsisti etiam libr. 1. cap. 18. Lunam esse tincturam albedinis.

f 4 Et

Et plures Philosophi Lunam fermentum albedinis nuncupant, & Medici argentum in suas mixtiones medicamentorum recipiunt. Albertus adhuc in fine tertij libri de mineralibus dicit, nos certo scire, quod habetia sim-bolum in materia & uirtutibus, & pollentijis naturalibus, facilis est trāsmutatio adinuicem. & paulo inferius, Non lateat uos, inquit, quod in omnibus, quæ circulares ex se inuicem habeant generationes, facilitor est trāsitus eorum, quæ in pluribus habeant conuenientiā, propter hoc etiā ex argento facilius fit aurū quā ex metallo alio: nō enim mutari oportet in ipso, nisi colorem & pondus, & hæc de facili fiunt, compacta enim substātia magis adhæret pro certo pondus diminuto aqueo, & aucto bono citrino sulphure, consequenter uariabitur color, hic autem modus est & in alijs. **G E B.** Pro certo tibi dico, si tota substātia aurea siue argentea nobis præparanda esset, non autem reducendo eam ad materiam suā primam, hæc longe cæteris præstare, sed hoc modo parum esse utilia. Verum est secundum uiam breuem supradictam ex argēto, facilius aurum fieri posse, quā ex alio quouis metallo. Propterea quia consummata humiditate aquea per calcinationem substātia reducta, sit magis fixa. Propterea dixi lib. 2. cap. 18. pondus accrescere, & per minimam admixtionē nostri sulphuris boni & præparati in manifesto albi, in occulto uero citrini & ruffi, pluribus diebus simul decocta tandē mutari in colore, quia color tincturæ in sulphure occultata per uirtutem caloris manifestabitur, & hic modus est communis in omni metallo. Loquendo autem de præparatione elixir secundum uiam prolixiorē nouem mensium, hoc est reducendo metalla ad eorum materiam primam, fieri non potest, ut aurum siue argen-
tum

tum sint meliora cæteris metallis; nam in his non restat prima substantia nec primæ qualitates, exceptis intrinsicis quæ omnibus sunt communes. Verum est (ut iam diximus) unum ex cæteris metallis in sua minera aliquam acquisisse substantiam & proprietatem, quibus præparatū aptius & propinquius fiet nostræ arti auro & argento, quemadmodum breui intelliges. Respondendo uero tuis rationibus adductis, dico etiam si sæpius philosophi per Lunam intelligant, & Iouem & Venerem & Mercurium, nihilominus per Lunæ uocabulum etiam intelligi debere sal Saturni nomine significatum, quod in suo profundo ipsum aurū philosophorum est, ut supra diximus. Possumus autem per Lunam intelligere sulphur præparatum album ut Luna, & hoc in profundo aurum & argentum est, & tinctura & fermentum albedinis & rubedinis supra suo Mercurio: argentum hoc indurat & figit nostrum Iouem, & conuertit ipsum in naturam metallicam, & cōmiscetur nostro Soli, ut aperte ostendimus lib. 1. cap. 18. Etiam possumus per Lunam intelligere elixir album, hoc enim est tinctura albedinis, & fermentum albedinis in multiplicatione, & in secreto aurum est, & facillime in aurum conuertitur, quia continuādo uel fortificando ignem, materia magis figitur & pondus accrescit, & tinctura ruffa sulphurea, quæ in profundo latet, manifestatur. Si autē de Luna medicinam aliquam facere uolueris pro humano corpore, eodem modo fit quo superius de auro à nobis dictū est. D E M. Si supradictæ res omnino è metallis fieri debeant, tamen ex perfectis metallis fieri non possint, necesse est ex imperfectis metallis ea facere, sed prius præparatis. G E B. Secundum opinionem & rationes Rogerij Baconis, quas supra allegauimus de

f 5 auro

auro communi uerba faciētes nullum dubium est: nam
 hæc scientia tractat de corporibus imperfectis in quan-
 tum conuenit ea facere perfecta, ut in præfatione libri
 inuestigationis ostēdi, & Callisthenes summus in ista
 scientia uir, dicit Alchemiam scientiam esse, quæ infe-
 rioribus metallis excellentiam & nobilitatem superio-
 rum tribuat: & beatus Thomas in principio 4. lib. Me-
 theo. dicit, Præcipuus Alchemistarum scopus est trans-
 mutare metalla (scilicet imperfecta) secundum ueritatem
 & non sophisticè. DE M. Puto per percoctionem eli-
 xir imperfecta metalla perfecta fieri. GEB. Hæc dico,
 si absque corruptione rerum extranearum præparatum
 perfectum fieret elixir, & hoc satis clare aperte demon-
 strauit in proœmio libri Inuestigationis, & in cap. de
 præparatione aceti acerrimi, & adhuc lib. 1. cap. 8. dicen-
 do quòd in depuratione metalla imperfecta ingenio &
 industria per artificium reducantur in puram & nobi-
 liorem substantiam breui tempore, quod à natura non
 potest fieri. & in lib. Testamenti dixi, quòd omne me-
 tallum (intellige imperfectū) per calcinationem possit
 conuerti non solum in sal, sed etiam in uerum Solem &
 ueram Lunam. neque tu poteris mihi hoc loco obijce-
 re, intellexisse me de metallis perfectis, quum hæc sint
 uerus Sol & uera Luna, neque per projectionem, sed
 per calcinationem hoc fit. Præterea diximus in lib. In-
 uestigations, cap. de uitriolo, quòd ex corporibus im-
 perfectis extrahantur diuersa uitriola, quæ nobis neces-
 saria sunt & utilia. diximus etiā diuersa uitriola, quòd
 in ista arte nō solum alumina, sed etiam sulphures, ua-
 ria genera dicuntur uitriola, lib. 4. cap. 9. uerba faciens
 de medicina tingente. Lunam in aurum, diximus fieri
 hanc, antecedente administratione nota & certa corpo-
 ris im-

ris imperfecti. Et si mea opera à me conscripta diligenter euoluisti, animaduertisti nimirum me in lib. de radicibus hanc sententiam protulisse, uidelicet cum uideremus corpora imperfecta, nostra experientia & industria præparata & mundificata ab omni superflua corruptione, maiorem claritatem & splendorem acquirere, quàm corpora naturaliter perfecta: nos tandem ex ea consideratione peruenisse ad finem huius operæ & scientiæ. In lib. speculi Alchemiæ scriptum est, si inuenimus materiam in qua sit argētum uiuum, mundum, clarum, album aut ruffum, congelatum in massam, nõdum perductum ad complementum tali modo, ut nostra industria & naturali ingenio ad intimã ipsius perfectamque mundificationem, & completam puritatem peruenire possimus, taliter ut post complementum operæ mille uicibus fortius & perfectius sit alijs corporibus coctis simplici calore naturali, iam degustatuos nos delectabile hoc, supra quod omnis intentio Philosophorum fundata est. Præterea dicit Albertus lib. 5. de mineralibus cap. 1. omnium metallorum proprium esse, ut appareant incompleta esse in specie, & ideo in quolibet conuertibilia: medium uero proprie dictum habet informem naturam, quam formatam distinctam extrema retinent, propter quod extrema per ingenium & naturam de medijs reducuntur, quando unitur unius extremi supra alterum. debemus autem mediorum naturam summe notare ad transmutationem metallorum, quia in eis consistit plurima scientia eorum, quæ unum in aliud conuertere nituntur. D E M.

Percipere nequeo quid hoc loco sibi uelit Albertus per media hæc extrema & uirtute extremorum. G E B.

Per media mineralia hoc loco intelligit Albertus
metalla

metalla imperfecta, quoniam sunt iam in uia ad perfectionem, non quòd ab ipsis per naturam reduci possit metallum aliquod perfectum, sed quòd ab ipsis per artificium extrahi possint perfectissima extrema, hoc est elixir album & ruffum, & quia uirtus hæc extremorū in sulphuribus, & ipso argento uiuo contineatur metallorum imperfectorum, tunc fiunt extrema, hoc est elixir album & ruffum. Ob hanc causam diximus, lib. 1. cap. 16. metalla imperfecta absque commistione aliquius rei extremæ fieri perfecta. D E M. Si bene meministi, dixisti eodem loco prædicto perfectum, hoc ipso magisterio perfectum fieri, & perfectum etiam imperfectū ad perfectionem perducere, & demū testaris hæc simul alterari & perfecta fieri. G E B. Eo loco per perfectum non intelligo neq; aurum neq; argentum commune, sed supradictos sulphures præparatos pro parte fixos. per imperfecta uero intelligo supradictum sal præparatum argenti uiui nomine significatum & Iouem, & ex his unum ab alio ad perfectionem perducitur, quoniā sulphur inspissat, figit & tingit Mercurium, Mercurius autem subtiliat & fusibile reddit, incerat & seruat sulphur à combustionem. Hoc autem modo unum ab altero alteratur, & hanc respōsionem poteris habere ex lib. 1. cap. 11. in medio capitis. D E M. Mea sententia, improbasti eo loco modum hunc. G E B. Improbaui quidem eo loco modum hunc, quantum ad literam puram & nudam: non intelligebam enim de communibus corporibus. Sed de Philosophorum metallis. Sed ut tādē totam summam breui sermone compræhendam, concludo ipsum elixir, quintam essentiam & aurum potabile fieri debere ex metallis imperfectis communibus, quoniam hæc artificio adiuuari, & ad perfectionem perducipossunt,

sunt, & facilliter reducuntur ad ipsorum materiam primam, quū in se habeant causam corruptionis, quas causas enumerauimus nos lib. 3. cap. 6. & accidentia quoque materiae primae superuenientia, facile ab ijs remouetur, & indigestae partes possunt digeri. DE M. Dixisti supradictas res fieri debere ex uno metallo solo, quomodo igitur continentur in omni metallo imperfecto?

GE B. Fatendum est supradictas res in omnibus metallis perfectis & imperfectis contineri; debemus autem inquirere, & exquisita cognitā habere naturam omnium metallorum communium, & ipsorum proprietatem diligenter examinare, quae nam ipsorum sint facillioris aut difficilioris praeparationis, & quae nam nostrae arti aut propinquiora aut remotiora sunt, & tandem quae nam pura aut uiciata sunt in ipsorum radice, ut satis aperte monui in fine lib. 1. DE M. Erit igitur omnino plumbum accipiendum, ob hanc causam quod alibi dixisti in ipso contineri omnia philosophorum metalla, & lib. 1. cap. 19. dixisti, plumbum etiam si ad argentum minime accedere possit, tamen nihil minus per nostrum artificium ex ipso facile argentum fieri posse. Et adhuc in lib. Inuestigationis uerba faciens de plumbi aqua, dixisti, hanc esse aquam argenti uiui & sulphuris proportionaliter facta, qua utimur in compositione elixir ruffi. Hermes uero dicit, quod in Saturno naturae coniunctae sint cum cōplemēto, hoc est terram, aquam, aërem & ignem in ipso contineri, & quod hic clauis sit & apertio huius scientiae. Rasis praeterea dicit in plumbo Solem & Lunam contineri in potentia non uisibiliter, & quod ipsorum tinctura ab eo non separetur, & quod ipse Saturnus sit elixir album & ruffum, & aqua quae Mercurium retinere & cohibere possit. Pythagoras dicit, omne secretum

cretum

cretum in plumbo esse, Hermes insuper de Saturno loquens, dicit se præstantiorem & rem magis possibilem eo scire in operatione albi & ruffi. His causis plures moti sunt ut quærent ex plumbo argentum uiuum extrahere. G E B. Iam sæpius te monui, atque prædixi Philosophos sic aperte loquentes, semper per æquiuocationem & similitudinem & allegorias loqui. Propterea dixi lib. 1. cap. 19. quosdam certo affirmare, plumbū in sua natura quàm proxime accedere auro: ita Philosophi plumbum laudantes, de plumbo Philosophorum locuti sunt, in quo omnes res, de quibus supra facta est mentio, simul continentur. D E M. Dicam igitur nunc cum in plumbo non sit elixir, ex stagno tandem extrahendum esse, ea de causa quòd dixeris lib. 4. cap. 18. te considerasse per examen huius magisterij, Iouem maxime accedere ad summam perfectionem in opere ordinis maioris. Et lib. 1. cap. 22. dixisti Iouem inter cætera corpora transformari, in magis splendidum lucidiusq; atque perfectius corpus solare & lunare. & adhuc lib. 3. cap. 9. dixisti satis manifestum esse Iouem propius accedere ad perfectionem, propterea quòd magis de perfectione participet. Item lib. 1. cap. 20. dixisti Iouem perfectiorem esse multis reliquis corporibus imperfectis, propter ipsius affinitatem cum Sole & Luna. hoc affirmat etiam Rasis, qui dicit, stagnum tincturam esse albā æris siue cupri, & quòd ex ipso fiat aqua acuta quæ Mercurium retinere & cohibere possit, & tu ipse iubes in lib. Inuestigationis, honorare aquam Iouis ea de causa, quòd hæc sit illud ipsum quod quærat ab omnibus ad albedinem. G E B. Satis argutè nouisti ex meis scriptis, ea quæ tuæ sententiæ suffragari uidentur excerpere, & in medium producere: sed mea scripta longe

longe aliam diligentiam in euoluendo & intelligendo studium requirunt. D E M. Res ipsa facile iudicabit, quanto studio, diligentia atque sedulitate tuis scriptis hactenus infudauerim. nam si cogites quam proprie non solum ipsas sententias, sed etiam singula uerba memoria teneam, cognosces me haud oscitanter in tuis scriptis uersatum. Dic igitur quidnam causæ sit, cur minus quod tanto studio assequuturum me speraueram, assecutus sim. G E B. Quia parum animaduertisti lib. 3. cap. 12. dixisse me plumbum & stannum commune in sua propria radice immunda esse, & in ipsorum prima creatione: habent enim substantiam immundam, tum sulphuris, tum argenti uiui. Cum uero purum cum impuro una substantia facta sint, & essentia una, propterea possibile non est, ut aliqua industria per medicinam primi ordinis, hoc est per præparationem aliquam, remoueatur terrestreitas hæc ab ipsis argenti uiui adeo immundi atque impuri. Quare iam olim plane desperaueram, cum intelligerem hoc corpus non posse præparari, ut tandem perueniret ad complementum sui splendoris lucidi. Verum ad me ipsum rediens cognoui corpora hæc munda esse in profundo suæ naturæ, propterea dixi lib. 2. capit. 7. si sublimaueris, hoc est extraxeris argentum uiuum ex plumbo siue ex stanno communi, ea post sublimationem apparere nigra, & adhuc lib. 4. capit. 8. dixi, in corporibus mollioribus nullo ingenio uel industria hoc artificio non remoueri posse uelocem illam fusionem, neque impuritatem, in radice principij ipsorum. Possumus etiam his subiungere ea, quæ lib. 2. cap. 2. monuimus. Videlicet quum sulphur & arsenicum nostrum, non parum etiam naturaliter coniuncta sint cum fecibus, necesse esse, ut
in subli

in sublimatione ascendant, sursumq̄ uehantur cum substantia non mundata. Cum igitur neq̄ plumbum neq̄ stannum habeant substantiam fixam, hoc est duram, terream & permanentem in igne uehementi, sed aufugientem, neque spiritus ab ipsis per sublimationem extracti ascendant absq̄ eiusmodi immundicijs, quum non habeant terram fixam & permanentem in igne uehementi, quæ retinere possit secum partes illas immundas, ne inter sublimandum ascenderent cum ipsis spiritibus. Propterea dixi cap. ultimo, lib. 1. ea metalla quæ in ipsa radice participauerint de maiore infectione liuiditatis, plus laboris requirere & minoris esse perfectionis, hæc uero sunt plumbum & stannum cōmune. **DE M.** Dixisti tamen, ni fallor, lib. 3. cap. 8. considerasse te corruptiones in stāno, in ipsa radice sibi non esse coniunctas, sed accidentales esse. Cum igitur in prima commistione ipsi non coniunctæ sint, nimirum poterunt ab ipso facile remoueri & separari. Dixisti etiā cap. 10. Iouem quidem mundum esse, Saturnum uero immundum. Et lib. Inuestigationis scribis, quòd omnia accidentia superuenientia facile remoueri possunt, & ipsa corpora integre & sufficienter præparari. **GE B.** Sanè si ea quæ suprā longo sermone prosequuti sumus, recte intellexisses, ne quaquam hæc nostræ responsioni obiecisses. Cum enim dicerem, stannum quidem purū esse & tincturam albedinis siue æris cupri, & ipsum proximum esse auro & argēto, & satis propinquè accedere ad perfectionem in ordine maiori, hoc est in multiplicatione, mea intentio erat de metallis supradictis: dicens autem Saturnum immundum esse, uere dictum est de nostro Saturno: sed hæc ipsius immundicia sibi non est in radice coniuncta, propterea ab eo facile remouere: quum uero dixi
metalla

metalla perfecta in ipsorum radice munda esse, & quòd omnia accidentia ab ipsis facile remoueantur, ne dictum putes de plumbo & st̃no cõmuni, sed de alijs. D E M. Rogo antequam longius hunc sermonem protrahas, prius apertius dicere uelis, quid de ordinum numero sentire debeam: putauĩ enim hactenus, primum & secundum ordinem sophisticos & medicinas imperfectas esse. G E B. Suspicas forte me tradidisse sophisticaciones & medicina s imperfectas. Debebas certe iam dudũ cognouisse nostrum arsenicum & cetera materialia, quibus utimur, nõ esse illa uulgaria omnibus nota. Præterea exhortati sumus lib. 1. cap. 3. huius artis artifices, ut fugerēt opera sophistica. Dico autem medicinas primi ordinis imperfectas esse, ea de causa, quòd sulphur sit medicina argenti uiui, quod Iouem, Saturnum & Lunam uocauimus. Argentum uiuum autem medicinã esse sulphuris, quod Solem, Venerem & Martem appellauimus, & hæc in primo ordine, hoc est in prima præparatione, per quam mundificantur ab accidentibus superuenientibus, & in secundo ordine, hoc est in secunda præparatione, hoc est decoctione & fixatione, per quam mundificantur ab unctuositate adustiuã intrinseca, imperfecta sunt, donec perfecte mundificentur & figantur. Quẽ admodum uero solus homo cum perpetuo uiuere non possit, necesse fuit ut sociaretur mulieri, ut per coniunctionem hanc cresceret & multiplicaretur genus humanum, pari modo etiam nostrum elixir quum per plures & sæpius iteratur projectiones, breui absumeretur & finiretur, multumq; laboris & magnum temporis dispendium requiratur, ipsius præparationem toties à primo principio repetere, necessarium fuit, ut abbreviaretur & præparatio & fixio, commiscere partem ali-

g   quam

quam elixir fixi cum muliere, hoc est cum nostro argento uiuo quod Iouem uocamus, neq; fixum neq; è terra factum, quemadmodum sulphur. Cum uero hæc conuenientiam quandam habent in sua natura, eò facilius ununtur, & breui tempore multiplicantur in uirtute & quantitate. Propterea dicebam supra, Iouem magnam habere affinitatem cum Sole & Luna, & quam proxime accedere ipsum ad perfectionem & quasi perfectum esse, & quod transformatur in magis fulgidum atque plus perfectum corpus Lunare & Solare. Dixi etiam in proœmio lib. 2. considerationem rei quæ ultime causat perfectionem elixir in multiplicatione, cõsiderationem esse coctionis substantiæ puræ argenti uiui. Est etiam elixir medicina, originẽ habens ex substantia pura argenti uiui Philosophorum, id uero quod iam medicina factũ est, argentum uiuum esse desijt, & naturam ipsius reliquit, quia transmutatum est & fixum, tamẽ non totum ex argento uiuo natum est, sed etiam partim ex sulphure, quãuis & hoc fuerit ex parte argenti uiui, quod transmutatum suam naturam reliquit, hoc est, cum pars quædam ipsius iam facta sit lapis Philosophorum. In lib. de Vaporibus scriptum legimus, Alchemiæ artifices uti borace in multiplicatione sui metalli, per boracem intelligendum sal præparatum, quòd Mercurij nomine designari diximus & Iouis. Si autem adhuc dubitaueris num hæc de primo, secundo & tertio uera mens & opinio mea sit, age lege recapitulationẽ summæ, & considera diligenter ea quæ ibi diximus de sublimatione primi gradus per quam lapis noster mundatur & purificatur ab impuritate corrumpente, & redditur purus & uolatilis. Postea figitur, & hoc appellamus gradum secundum præparationis. Tertius uero gradus administrationis

strationis lapidis est, ut fixum faciamus uolatilem, & hæc est multiplicatio. Ecce igitur primum gradum esse præparationis, secundum fixationis, tertium autem multiplicationis. Et quemadmodum elixir nostrum quod fit aureum & argentum, paucis diebus figit & transmutat Mercurium nostrum: sic quoque sulphur nostrum lotum cum in parte fixum sit, & naturam & splendorem habeat metallicam, propterea etiam breui tempore figit nostrum Mercurium siue argentum uiuum, uolatile uero absque fixo nunquam poterit figi in metallo. Extrahuntur uero supradictum argentum uiuum, & Iupiter ex fecibus combustis salis per lotionem. Rasis in lib. Luminis luminum dicit, feces cum dealbantur magnesiã appellamus, & stagnum & spumam Iouis. Præterea dicit Philosophus Mireris, capiendas esse cineres, de quibus Philosophi locuti sunt dicentes, ne uilipendas cineres existentes in loco inferiori uasis, quia in ipsis situm est diadema cordis. Idem dicit in fecibus esse hoc quod quæris. Hermes itaq; loquendo de distillatione Saturni dicit, Cape ipsum & exalta eum in tabernaculo, eousq; donec totus in uaporẽ consumatur, & plus nihil ascendat, & aquam sublimatã conserua ad tempus opportunum. Postea accipe feces remanentes in fundo bocię siue uasis, & serua diligenter, nã ipsæ sunt corona cordis. Scriptum est in libro turbæ Philosophorũ, Iubeo ut aduratis corpus et in cineres cõuertatis, hoc enim corpus adustũ Phoenix est, qui ardet in igne & comburendo renouatur, nam corpus hoc adurendo ex cinere extrahitur, Iupiter qui coniunctus cum una parte elixir semper multiplicatur & augmentatur. Dicit autem Hermes, cum uidebis corpus conuersum in cineres, perfecte gubernasti illud. Rasis itidem in libro Luminis

g 2   luminum,

luminum, dicit aduri nō posse: nam post extractionem olei remanere terram. Idem affirmauimus & nos lib. Inuestigationis, uerba facientes de præparatione atramenti nigri. Et lib. 2. cap. 2. dicendo, possibile est à salibus separari feces per solutionem salium, quæ res aliæ nulli conuenit. Idem confirmaui adhuc in enarratione trium causarum descensionis libro iam citato, cap. 11. Pro declaratione uero causæ secundæ scire debes per corpora debilia intellexisse me aquam & oleum, quæ in distillatione conseruantur à combustionem, per descensionem in uas recipientis post reductionem in corpus ex calce, hoc est ex salibus eorum, quoniam distillando non possumus uno siue eodem tempore partes omnes in simul distillare, quia ea pars quæ prior reducta fuerit in capitellum uasis, non expectat iam sequentem: si uero capitellum fortiozem ignem recipiat, maior pars perdat, propterea necesse fuit ingenio & industria, id quod iam ascendit in capitellum per rostrum capitelli educere & auferre, & in uas recipientis paulatim colligere, ubi refrigerium caloris inueniet. Diximus adhuc cap. 6. prædicti lib. sæpius caput aludelis adintratur, ne ex nimia multiplicatione in fundum recidant. & in libro Inuestigationis cap. de præparatione Iouis dixi, descendit corpus purum & mundum, remanens cum uitro & salibus siue aluminibus, tota substantia terrea. Hæc sententia potest capi duplici sensu, quemadmodum nostra corpora duplicia sunt, hoc est sulphur & arsenicum. Nam si per corpus ipsum sulphur intelligere uelimus, dico in lotione & præparatione ipsius primo ascensuram pelliculam illam, post hanc uero purum & mundum ab ipsa unctuositate adustiuæ, hæc autem fundi debet, donec liquefiat, sicut diximus in libro de praxi. Iam uero cum
sale

fale aut potius alumine Saturni nomine designato, & cum uitro, hoc est cum sulphure quod in eo fale occulta tum est, remanet omnis substantia terrea ipsius falis. Sin autem per corpus arsenicum intelligamus, hoc est istud sulphur subtile quod in ipso fale occultum est, dico quod per distillationem descendat in recipientem, & post istud cum uitro, hoc est in boccia, & cum salibus aut aluminibus remanebit omnis substantia terrea in fundo uasis, & istud sal preparatum uocatur Iupiter. Reuertendo uero ad sermonem nostrum de metallis imperfectis, dico ex supra scriptis rationibus tandem concludi Venerem & Martem communem, quamuis magnam habeant terrestreitatem & sulphuritam accidentalem, quæ facile remoueatur, nihilominus in radicibus suis munda esse, & sulphur & argentum uiuum ipsorum purum & mundum distillari posse siue sublimari, quum habeant partes fixas & connaturales sibi coniunctas, ut diximus lib. 2. cap. 2. Propterea diximus adhuc lib. 4. cap. 3. dealbationem substantiæ Veneris & Martis puram esse, & similiter rubificationem Lunæ. DE M. Hæc non uidetur mihi in hanc sententiã prolata. G E B. Possunt duplici modo intelligi, uno modo si intelligamus hæc de metallis communibus, dico dealbationem, hoc est argentum uiuum, quod medicina alba est sui sulphuris. per rubificationem uero sulphur est intelligendum Veneris & Martis, quod tinctura est rubedinis ipsius argenti uiui, quod Lunam uocamus, & hæc pura sunt in sua radice. Si autem per Venerem & Martem intelligamus supradicta sulphura extracta ab uno ex ipsis, dico post putrefactionem fieri munda, propter unctuositatem adustiuam, & quamuis ruffa sint, non acquirunt tamen eam rubedinem cum medicina primi ordinis, hoc est, per primam præ-

g 3 paratio

parationem cum apparitione splendoris cum immunda sint & minime apta, ut recipiant fulgorem rubedinis. Et quia uero per lotionem remoueatür prima hæc rubedo adustiuua, & sub hac rubedine immunda lateat albedo pura, ipsorū dealbatio pura est, mutati uero ab hac prima natura, & per longam decoctionem fixa fiunt, rubificatio pura Lunæ, hoc est elixir albi siue argenti uiui sui. D E M. Concedo hæc duo metalla munda esse in radice, quū uero hoc opus fieri debeat ex unico metallo solo, ut sæpius iam dictum est, nimirum fieri debebit ex ære siue cupro, habet enim hoc plus substantia argenti uiui & minus terreitatis, & sulphuritatis adustibilis, idem affirmante te ipso lib. 1. ca. 2. in quo loco dicis Venerem in profundo suæ substantiæ colorem & essentiam auri ostendere: malleabile enim est & ignitur ut argentum & aurum, quare ab eo accipiendum secretum hoc, cum medium quoddam sit inter Solē & Lunam, & facile conuertatur ab una tinctura in alterā, & sit bonæ conuersionis & laboris pauci, accipiendū igitur hoc præ cæteris corporibus imperfectis omnibus in opere minori & medio, minus uero in maiori, & cap. 17. dicis adhuc lib. eodē, te ex naturæ operatione cognouisse æs siue cuprum in aurum trāsmutari posse, cum in mineris cupri siue ærifodinis uideamus fluentem aquam squamulas subtilissimi æris secum ducere, quæ ex continuo aquæ decursu lauantur & mundantur, cessante uero fluxu aquæ uidisse te squamulas illas cum arena sicca post triennium Solis calore ita decoctas esse, ut inter ipsas inueniatur aurum uerissimum, imitantes uero naturam cū possumus, idem & nos alterabimus. G E B. Hic sane scrupus est, in quem etiam isti qui se in his artibus multū sapere putabant, grauiter impegerū, nec parū offensi sunt,

sunt, neq; meministi tu dixisse me sulphur illud subtile nostrum esse æs siue cuprū, quod in manifesto colorem ruffum præ se fert, in occulto autē nigrū & albū, postea uero ruffum, malleabile & igniferū, hoc est funditur & soluitur ignitione ut aurū & argentū, quemadmodū ea quæ ex sulphure & argento uiuo cōposita sunt, hoc accipe igitur quia unū est ex tribus secretis, aut potius accipe secretū, hoc est colorē aureum & argenteū occultū, quia tinctura facilis & extrinseca, neq; utilis est neq; pmanens, & quū intermedium sit inter Solem & Lunā, hoc est sulphur & argentū uiuū, facile cōuertitur ex una in alterā tincturam, hoc est, facile recipiet colorem citrinum, hæc autē tinctura facilis utilis non est. Accipe autē hoc supra omnia imperfecta corpora, hoc est præferas hoc sulphuri Martis nomine designato, quia aurū dicitur, in opere minori & mediano, hoc est in præparatione, quia facile præparatur: & in mediano opere intellige fixationem, cū sit magis subtile et purū, propterea facilius & magis perfecte trāsmutatur & melius figitur. In opere uero maiori, hoc est in multiplicatione non accipias ipsum, quia solus Iupiter hic accipiendus erit. In alterā uero sententiā quod æs siue cuprum cōuertitur in aurum, parū recte iudicas, si tibi persuades hoc à natura sic fieri posse: nam impurū cū puro aliquantum permixtū, quāuis tamen impurū accidentale sit, nō poterit tamē abluī ea lotionē superfluitas, nisi & purū quoq; ea ablotione simul cum impuro abstergetur. Quare dico mineram nostrī æris esse istud sal supradictū, Saturni nomine significatū, ex quo per distillationē extrahatur aqua secūducens nostrū æs subtilissimum, quod boccię inditū cū cæteris spiritibus, per continuū cursum uaporum & humiditatem ipsius argēti uiui quæ ascendit quadraginta

g + diebus

diebus (ut aqua diluuij) & descendit per collū uasis siue bocciaē, & lauatur sic & mundatur à nigredine, cessante uero humiditate & iam facto albo elixir bocciaē impositum cineribus siue arena in capello obrutum igne temperato, spatio trium mensium, fit elixir rubeum siue aureum. Concludendo itaq; dico, si tota substantia nobis esset preparanda, aurum primas tenere partes, proxime argentum, & tertio aēs siue cuprum. Cum uero nos tantummodo quæramus spiritus radicales & sulphur, totū hæc uno in ferro uirtuosiora sint & propinquiora nostræ arti, & multo facilius mundificari possint præ cæteris omnibus, sine dubio illud nobis erit accipiendum, & reliquis omnibus præferendū. D E M. Nec hoc quidem mihi in mentē uenisset unquam, ita planè persuasum habebam contrariū, quum Philosophi dicant, hoc quàm longissimè distare à ueritate & arte nostra, cū sit immundius & uilius cæteris omnibus metallis, quum plus sulphuritatis habeat & terreitatis, argenti uiui uero minus q̄ reliqua metalla. Præterea tu ipse dixisti lib. 3. cap. 9. corpora imperfecta, quæ maiorem quantitatem argenti uiui habuerint, magis esse propinqua perfectioni, & ad illam propius accedere, illud idem confirmasti cap. 7. & specialiter loquendo de Marte lib. 1. cap. ultimo dixisti, in transformatione siue transmutatione difficilioris esse tractationis siue præparationis & laboris longioris, propter impotentiam sui fusionis. Subinde dixisti in lib. Testamēti, Martem requirere longissimū laborem propter ipsius siccitatem. G E B. Clare & aperte loquēs de Marte, subintellexi supradictū sulphur, quod Martis nomine hætenus appellare solui sumus, hoc quū habeat paucam quantitatem argenti uiui & magis terrestre sit, & sine fusionē, hoc est solutionē, cū naturam

turam salis non habeat: propterea ante præparationem imperfectius est cæteris metallis, & ipsius præparatio longissima est, propter multam unctuositatem & terrestreitatem & duram solutionem. D E M. In tuis scriptis admonuisti nos plurimis in locis, ne acciperemus lapidem illum quæ tu manifestaſti in multis capitibus. Ergo si iam dicis hæc petram esse Martem communem, aut potius calcæ ipsius, & per Martem intelligas ipsius sulphur, & iubes illum accipiendum. Si itaq; Martem cõmunem accepero, errabo: quòd si sulphur accipiam, itidem errabo, si secretum hoc lateat in Marte cõmuni. Dic mihi tum rogo, describèsne praxin huius artis?

G E B. Maximè. D E M. Erit itaque necesse de præparatione loqui ferri communis, si in ipso lateat secretũ.

G E B. De ipsa quidem loquor, sed occulte, scilicet in ca. de generalibus, differēs de præparatione omniũ metallorum, Marchosicæ, salis, sulphuris, arsenici, argenti uiui, & similia. D E M. Quõnam modo manifestaſti secretum hoc in diuersis capitulis? G E B. Dixi multis in locis maius secretum in Marte inquirendum esse: hoc data opera faciebam, ne malignus aliquis me repræhendere posset, & insufficientiæ accusare, & id quidem uerum est certo quodam loquendi modo me tradidisse. Hæc ut aliud ignorantes intelligerent, quàm ego sentiebam, & sermonem meum in alium sensum prolatũ, crederent nostris uerbis nimium inhærentes. Sapientes autem & prudentes, qui morem nostrum loquendi cognoscunt, hæc facile percipiũt. isto more loquendo, Virgilius poëta etiam usus est cum diceret, ferro aurum aureum non detruncari posse, nisi indicantibus. D E M. Age igitur quũ mihi hoc secretum manifestaſtaueris, ostende mihi, cum hæc conclusio sit eorum omniũ, quæ lōgo

g s isto

isto sermone à te mihi tradita sunt. G E B. Dixi libr. 7. cap. 15. argentū uiuum singulis metallis facile adherere, Marti uero nullo modo, nisi per artificiū. ex his uerbis excute summū secretum, scilicet à Marte. Præterea dixi libr. 9. ca. 9. Iouē propius accedere ad perfectionē, Saturnū minus, & Venerē adhuc minus, Martē uero omnīū minime, in quo omnis perfectio sita est, & ab eo dependet ipsius elixir (quāuis in quibusdā exemplaribus nostris hic textus corruptus legatur) Eodē lib. 1. ca. 17. dixi Martē ultimum esse, & hoc secretum est naturæ maximum. Ad hæc dixi libr. 3. cap. 9. causam impedimentī cuiuslibet fusionis esse sulphur fixū, ex his uerbis certissime indagare poteris maximū secretū; per istud sulphur fixū hoc loco ferrū cōmune intelligo, propterea quod maior pars ipsius sulphur fixū sit & terreū, ut libr. 3. ca. 6. diximus, sit enim denominatio ex prædomināte, libr. 4. cap. 14. de Marte disserens dixi, per hunc certissime extēdi artificis industriam ad uerā rectificationē cuiuslibet corporis: per hunc, hoc est per ferrū cōmune, aut si libet per Martē intelligere sulphur, idem est, utraq; parte ueritas percipietur per uia breuē: extrahitur tamē à ferro cōmuni quoq;, propterea cōcludendo, libr. 3. cap. 6. de essentia Martis loquēs exclamaui, Deo Opt. Max. gratias ingentes referēs, qui hūc creauerit, & ipsi substātiā, & substantiæ proprietatē dederit, quam nō cōueniret possidere ab ulla re naturali, ut in ipsa reperiri possit talis perfectio per artificiū, quia in hoc inuenisse nos potētia propinquā, quia in sua calce ignē superat, nec superatur ab illo, sed mirabiliter requiescit in eo, ex ipso se reficiens.

DE M. Quæ nam perfectio & potētia propinquior, & maior in illo est, quā in ceteris metallis? G E B. In eo continetur supradictū sulphur fixum: dicitur autem, quod

quodd ferrum in igne reficitur uiribus, quod in igne semper pulchrius, nitidius & melius efficitur. Dicit itaque Arnoldus in Rosario, manifestum esse, ea corpora esse perfectiora, quæ plus in se Mercurij cõtineant, quæ uero minus, minoris quoq; perfectiõis esse. Sit igitur laudatus & benedictus omnium rerum opifex **D E V S** gloriosus, & benedictus, optimus, & maximus rerum omnium causa, qui in re uili rem preciosissimam creauit. **D E M.** Non allequor quoniam modo ex tam uili metallo preciosissimum elixir creari possit, ex precioso enim aliquid magis preciosum procreari uerisimilius est. **G E B.** Quantumcumque ferrum commune in seipso uilius sit cæteris metallis omnibus, nihilominus ab ipso separata immunditia cæteris multo preciosius euadit, quia potentiam habet propinquam conuertendi se in elixir. Quare Rudigenus philosophus dicit, sciendum est omne metallum in occulto continere Solem & Mercurium, & nos extraximus argentum uiuum ex ferro, & ab ipso postea facta est Alchemia, & ex ipsius colore operati sumus opus bonum in termino ignis. Idem philosophus dicit ad hæc, Dicimus petram maiorem esse Mercurium, & hic est illud ipsum quod extractum est ex illo lapide quem ostendimus. Exponamus igitur quidnam sit ille lapis, & modum extrahendi ipsum ex argento uiuo ab eo. Reperitur in omni loco omnibus obuius, & omnis homo eo uititur, & est ipsi nomen Martis. Accipito igitur hunc & tere eum subtilissime, & laua ipsum. Raymundus dicit absque ferro homines suam uitam sustinere non posse. Senior autem Philosophus de ferro uerba faciens dicit, Ego ferrum, durum, forte, compactum, contusum, omne bonum per me est, & ipsa lux & secretum per me generatum. Dicunt præterea Auicebon, & Rasis corpus ferri cæteris corporibus fortius esse, & lapis ex ipso, & hunc elegerunt sapientes.

D E M.

DE M. Hanc sententiam parumper finito, & si quas certas rationes habueris illas, adducito: facilius enim in tuam sententiã protrahar certis rationibus, quàm longis uerborũ ambagibus. GEB. Scias me absq; certis rationibus minime locutum, in lib. enim Testamenti dixi, Martem quum habeat substantiam fixam, inter cætera meliorem esse, & quãuis Martis nomine etiã sulphur possit intelligi, respectu aliorum metallorũ intrinsecorum, nihilominus potest etiã his uerbis intelligi ferrũ cõmune melius esse cæteris metallis, propter suam substantiam fixam, hoc est quum plus habeat sulphuris fixi, quàm cætera metalla. DE M. Credebam ego auri sulphur magis esse fixum. GEB. Verum dicis, sed cõstat maiori pretio, nec tamen utilis est labor super ipso, neq; meliorari potest, quoniam ad summam perfectionem iam peruenit: sulphur autem ferri iam in uia est ad ultimam perfectionẽ & tincturam, & cum magisterio nostro adiuuari potest, ut tandem ad perfectã rubedinẽ perueniat, & ipsius copia nobis facile suppeditat, & citra pretij magnum dispendium. Per substantiam fixam intelligo adhuc terream, quia lib. 3. cap. 6. à nobis dictũ est, Si sulphur fixum terreũ commixtum fuerit cum argento uiuo terreo, ex illa commixtione fieri optimum ferrum commune. DE M. Ingenij mei, captum excedit, nec facile adducar ut credam, aut persuaderi possim, propterea quòd magis terreum sit ipsum, cæteris longe præstare. iam olim apud me constitueram & adhuc in ea sum sententiã, medicinam nostram fieri debere ex materia puriori, & ab omni terrestreitate separata. GEB. Non dico terrestreitatẽ ferri in isto opere bonã esse, sed potius spiritus ipsi innatos, & in ferri terrestreitate enutritos meliores & uirtuosiores esse, quàm spiritus nutriti

triti in pauca terra & alijs elementis cæterorum metal-
lorum, & probatum est hoc à Raymundo lib. de secre-
tis naturæ, differendo de ferro sub nomine elementi ter-
restris: dicit enim terrā per uirtutem radiorum tres par-
tes principales, hoc est animale, uegetabilem & mi-
neralē, & quòd producat res adeo terribiles, quæ enar-
rari non possint, quòd cæteris elementis minime acci-
dat: quantum uero res aliqua plus descendat ad elemen-
tum terrestre, tanto plus in eo crescere uirtutem cœlestē.
Propterea aquam & spiritum elemēto terrestri immer-
sa, per similitudinē in materia naturali imitari & pro-
trahere proprietatem & uirtutem ex materia loci. Quia
uero ferrum plurimum participat de terra præ cæteris
metallis, ideo aquæ & spiritus ipsius uirtuosiores erunt
quàm spiritus aliorum metallorum. quemadmodum
uero granum frumenti in terram cadens fructum non
fert, nisi moriatur, pari modo spiritus & uiuum semen
auri in terrā cadens ferri, nisi moriatur per putrefactio-
nem & decoctionem, fructum non producit. Potest &
alia ratio adduci, quare ferrum melius & præstātius sit
in isto opere, etiam si habeat multū terreitatis, quo-
niam hæc melius & facilius separatur à ferro, quàm in
cæteris metallis, cum non sint adeo fortiter commixtæ,
& nullam habeant affinitatem, cum parte radicali, &
hoc confirmat Albertus lib. 4. Meteor, tractatu 4. di-
cendo, ferrum plurimum habet terræ, & mirabile est in
sua terreitate, & quamuis nulla res adeo facile ab
igne lædatur ut aqua, tamē in ferro contrarium euenit:
nam multo citius terra igne aduritur, quàm ipsa sub-
stantia aquea. est uero huius rei causa talis, quia terreū
in compositione ferri immixtum lutulentum est, non
bene depuratum, nec bene commixtum: eius rei certif-
simum

simum nobis indicium est, quòd facile ferrugine obdu-
 catur, & cū in igne aduritur ab eo cadūt multę squamu-
 læ terreitatis adustę. Est enim ipsius terreitas po-
 rosa, & potest ipsum igni ex omni parte adurere, quę-
 admodum & nos fufius confirmauimus libr. 3. cap. 6.
 Hanc rationem quoq; indicauimus libr. 4. cap. 14. de cal-
 cinatione differentes sub nomine cineritij, his uerbis. Ea
 corpora imperfecta, quę plus terreitatis minus per-
 ferre & durare possunt in isto examine calcinationis &
 separationis terrę, quia citius calcinantur, & ipsorum
 terreitas facile separatur. Ea uero metalla, quę minus
 terreitatis habēt, cum sint multo melius commixta,
 & depurata durant, propterea melius in igne & exami-
 ne separationis terrę eorū. Ratio cōfirmatur adhuc, per
 ea quę diximus libr. 2. cap. 7. loquendo de sublimatione
 Mercurij: nam ibi diximus ingenium siue industriam
 separatiōis terreę superfluitatis ab ipso Mercurio com-
 mixtionem esse cum ijs rebus, cum quibus nullam ha-
 beat affinitatem, & sæpius reiterando sublimationem
 ipsius supra feces. His uerbis uolebam indicare Mercu-
 rium ferri, qui sal albus est naturaliter cōiunctus, cū ali-
 qua terreitate alba similitudinē habens quandam cū
 candore gypsi, aut ouorum calce & marmore albo, &
 similibus. cū uero terreitas hæc nō bene cōmixta sit,
 neq; affinitatē habeat, aut conuenientiā ullam, cum illo
 Mercurio, ideo facile separantur, etiā in calcinatione, &
 lotione sulphuris, quamuis dixerim sublimationem sæ-
 pius esse repetendā. Concludendo igitur dixi sublima-
 tionem Mercurij meliorē esse, ab istis metallis, cum qui-
 bus nullo modo conuenit, quàm cum istis, cum quibus
 conueniat. Certo autem scimus quòd omnium minime
 cōueniat cum Marte, & cū sua terreitate, quàm cum
 alio

alio metallo quocunq; ergo melius est ab eo extrahere ipsum, quàm à cæteris. Hac ratiõe sequitur spiritus sublimatos à ferro mundiores esse à sua terrestreitate, quàm si à quocunq; alio metallo fuissent sublimati, & hoc cõfirmatur per ea quæ 2. libr. cap. 2. diximus, scilicet feces ferri sunt fixæ, hoc est terreæ, quæ in sublimatione nequeunt ascendere, & retinent penes se immundicies & sordes spirituum in fundo uasis siue bociq; ne cum spiritibus sursum ferantur. ibidẽ suprã de hac terra Mercurij amplius locuti sumus. D E M. Nisi me fallat animus, est contradicctio quædam in lib. iam citato, cap. de sublimatione Mercurij, in his uerbis: nã scribis in hanc sententiam: Cum uideris argentum uiuum albißimũ, ut niuem, & quasi mortuũ adhærere lateribus a' udelis, tunc reiterabis super ipsum sublimationẽ eius absq; fecibus. Dixisti præterea lib. 2. cap. 2. de fecibus loquendo, à quibus sublimare debemus spiritus istos, quòd debemus eligere materiam talẽ cum qua conueniant spiritus, qui sublimari debẽt, & cum quibus magis profunde uniantur, & quàm maxime eodem loco certas rationes adducis. Hæc mihi uidentur longe diuersa & multũ contraria, quum suprã dixeris Mercuriũ sublimari debere à fecibus, cum quibus nullo modo conueniat, neq; ullam cum ipso illi habeãt affinitatem: aut rursus eum sublimare iubes absque fecibus, & iterum dicis, spiritus debere sublimari à materia, & fecibus cum quibus non bene conueniat illi, & magis profunde, quàm maxime inuicem uniantur. G E B. Dicerent fortasse aliqui primam & secundam sublimationem non eandem esse, & quòd prima uice debeant sublimari cum fecibus, postea absque fecibus, est tamen una, & eadem distillatio, propterea uolui indicare, quòd debeamus distillare no-

strum

strum Mercurium absq; fecibus extraneis, cū in se ipso feces habeat sufficiētes & superfluas quidē, scilicet supra dictam terreitatem. Quum igitur dico nos debere eligere feces cū quibus spiritus bene conueniāt, uolui admonere quōd nullas feces extraneas debeamus accipere, sed spiritus sublimandos esse, cum fecibus sibi naturaliter unitis, in profundo quidem, & quā maxime, quales sunt feces Mercurij, Martis. Vas huius distillationis debet esse tabula plana, aut potius paruæ concauitatis, ut dixi lib. 2. ca. 11. hoc est boccia contra boccia, siue storta, quam nostrates retortum in retorto uocāt, ex quibus possit facile descendere: nā argentum uiuum nostrum cito, & quā maxime ab igne aufugit à superficie plana, ut dixi lib. 1. ca. 15. Habet & ferrū aliam proprietatē super reliqua metalla, qua ipsius spiritus Mercurialis, hoc est sal præparatum rectius seruabit spiritus sulphureos præparatos à cōbustione, quā Mercurius reliquorum metallorū. Lib. 2. cap. 15. dixi hanc salis esse proprietatem in igne, nō aduri ante fusionem, & seruare spiritus sulphureos commistos ab adustione ignis. Quare spiritus Mercurialis, qui post æqualem præparationem plus seruabit naturā salis sui corporeā, melius defendet spiritus sulphureos à combustione, quam facturi sunt spiritus Mercuriales in aqua soluti; nā quanto fuerint subtiliores & magis soluti, rāto magis appropinquabunt naturæ ignis, & eo citius cōburantur, ut diximus lib. 2. cap. 2. Certum est tamen si omnes spiritus Mercuriales metallorū possent æqualiter præparari, spiritum Martis plus seruaturum naturam bonam corpoream: quāobrem etiam multo minus aduretur & melius seruabit sulphur à uitricatione, hoc est à cōbustione. Nā ut lib. 3. ca. 7. dixi, Res subtilis in natura propria
reducta

eius indicat terrestrem substantiam, quæ est in ipso, ualde ignibilē & cremabilē, & factor eius indicat ipsam esse ualde indigestam & non terminatam, sed potius calore corrūpente esse corporis indigesti quàm per digestionem completam, & hæc in complexione sua facit quòd possit esse corpus siue materia uniuersalis omnium metallorum. Si esset completum ad complexionem unam determinatam, tunc proculdubio non esset conuertibile ad alia, nisi prius illa tollatur: sed nunc propter suam complexionem conuertibile est, in omnia, sicut femina & alia ex quibus generantur res naturæ, & ideo sagax natura abundat in sulphure, ubicunq; est locus generationis metallorum. Quum igitur ferrum quoq; sulphure abundet, propterea & ipsum locus proprius est metallorum philosophorum. His rationibus nimirum depræhendes ferrum magis esse propinquum nostræ arti quàm aurū, nam ipsum magis est digestum & indeterminatum: aurum uero cum digestum sit & determinatum, non sine multo & graui labore ab eo remouebitur complexa ea determinata, ut reddatur incompletum & indeterminatum: nam aliter non poterit cōuerti in aliud quidpiam, & hæc est præcipua ratio, quare non fiat transmutatio in metallis, nisi reducatur in eorum materiam primam. Idem probat Albertus alio modo aliisue rationibus lib. 5. de mineralibus cap. 1. aperte demonstrans, ipsum ferrum proprium esse minerale, cum omnia hæc lapidis propria sit proprietas igni non lique fieri, metallorū uero proprietas est, à calido & sicco dissolui & lique fieri: nam ob hanc causam lapides dicuntur ex genere siccorum & terreorum, metalla uero ex genere humidorum. Cum uero hæc proprietates ambæ conueniant ferro, ipsum uerum esse medium minerale, non dubitabimus
affir

affirmare : nam ipsum participat terrestreitate multa & substantia lapidosa quæ ipsum impediunt, ne fundatur, ut cætera metalla. Fuit etiam à philosophis lapis nomine nuncupatum, propter ipsius excellentiam. Sed cum in forti igne quoq; liquefiat, ut Albertus affirmat lib. 4. Metheo. tract. 4. ca. 5. & pondus habeat & splendorẽ metalli, propterea participat in natura metallica. D E M. Albertus cap. sequenti hanc proprietatem Marchasitæ attribuit. G E B. Philosophi propter conuenientiam in materia & nomine de Marte & ipsius calce locuti sunt sub nomine Marchasitæ: dicit uero Isidorus lib. 15. Argentum uiuum specialiter inueniri in metallis, & tantæ uirtutis esse, ut si ipsi imposueris lapidem centum librarum pondo, subito tanto ponderi ipsum resistere, si uero unicum auri scrupulum iniicias, subito ipsum recipere aurum in sinum suum. D E M. Non capio quomodo sit possibile argentum uiuum tanto pōderi posse resistere, impositi lapidis. G E B. Aduertisne Isidorum hac parte locutum de argento uiuo quod in ipso ferro est: hoc enim magnam substantiam terrestreitatis siue lapidis sustinet: si autem hunc Mercurium distillaueris, in ipso distillato submergitur suum sulphur aurum dictum, ut dixi libr. 1. cap. 15. Multis laudibus extulerunt ueteres ferrum, sed inter reliqua quæ huic laudi tribuunt, præcipuum est ferrum, propriam mineram esse argenti uiui, cuius rei ratio hæc est, cum secundum mentem Rasis in libr. de diuinitate, manifestum occulto semper contrarium est: manifestum autem ferri calidum est & siccum, durumque. igitur ratione Rasis iam dicta suum occultum frigidum & humidum & molle, hoc est argentum uiuum: propterea dicit idem Rasis, loco iam citato, occultum

h 2 ferri

ferrī argentum uiuum esse, & subinde dicit in libro Luminis luminum, Martem exterius caliditatem & siccitatem habere, interius uero frigiditatem & humorem, intra se uero argentum uiuum quoque habere per propriam naturam, & hoc purum quidem & per administrationem extractum tandem conuerti in speciem puri auri.

D E M. Si bene memini, dixisti prius quòd hæc duo sulphura Veneris & Martis nomine designata in suo manifesto dependeant à rubedine: hoc pro certo indicio ponebas ipsa & sicca esse in manifesto. Ergo Rasis intelligit hoc loco sulphur quod Martem appellamus, quod post sublimationem dealbatur ut argentum, nimirum iidem etiam tu de hoc sulphure loquens & ipsius lotionem ostendens, de lotionem argenti uiui loqueris.

G E B. Satis argute hæc, uolebam tamen his uerbis quoque significare in Marte communi quoque contineri argentum uiuum Philosophorum, ea de causa quòd post putrefactionem tota substantia Martis communis rufa est, ut sanguis, & sub hac rubedine est ipsum argentum uiuum in forma salis albi ut calx. Hermes uero dicit omne secretum consistere in nitro & sale. Aros philosophus dicit, accipito sal commune (dico autem commune omnibus metallis) ne intelligas marinum, scias tamen aliud sal me non nouisse neque aliud atramentum, illo excepto qui habetur in capillis uirginis paschalis.

D E M. Intelligere nequeo quænam sit uirgo hæc paschalis.

G E B. Veteres occultauerunt secreta naturæ non solū in scripturis, sed etiam sub uarijs picturis, characteribus, zifris, monstris & animalibus, diuersis modis depictis & transmutatis: hæc pro templorum foribus & palatijs insculpta uisebantur, à nemine uero intelligebantur, exceptis illis qui huius secreti aliquam habebant

bāt cognitionem. Virgo autem paschalis herba est naturalis, proprietatem & similitudinem habens Martis, Veteres autem similitudinibus & allegorijs delectati ferrū nominauerunt uirginem paschalem, hāc depingebāt in forma mulieris capillis expansis & sparsis, in uertice eius erat positus character Mercurij, in medio uero character semilunæ, & in parte extrema character Solis. hac figura significare uolebant, quemadmodum capilli indigestibiles sunt etiam si molles sunt & subtiles, itaque partes subtilissimas radicales ferri incorruptibiles & incombustibiles esse, & in ipsis aurum & argentū contineri & Mercurium philosophorum. Mercurius autem leuior est argento, & argentum leuius auro: Dicit itaque Rudienus philosophus, principium huius operę consistere in introitu Solis in Arietem. Rasis item in lib. de diuinitate dicit, Accipe lapidem post introitum Solis in Arietem. D E M. Persuasum habebam ipsos locutos de primo gradu ignis, qui leuis esse debet, hoc est calidus & humidus, ut aër tempore ueris, dicente Aristotele in lib. secretorum ad Alexandrum, Ver autem incipit Sole intrante signum Arietis. G E B. Non displicet mihi hęc tua sententiā, fuit autem sententiā philosophorum, ut his uerbis ostenderent principia naturalia huius operę ferrum esse siue Martem, nam Aries domus est Martis. Sole uero intrante in Arietem incipit iam ascendere per plures gradus, Leonem uero subiens nō ascēdit magis, sed descēdit iā. significat autem hoc quod Sol qui in Marte imperfectus est, artificio ad perfectionem perduciposse, aurū uero altius ascendere non potest, sic per calcinationē aut solutionem descendit & fit imperfectū. Dicit etiā Rasis in lib. de diuinitate, hanc rē ex animalibus calidioribus & melioribus cæteris omnibus desumi o-

h 3 por

portere, hoc est ab homine complexionis cholericæ.

D E M. Dicebas supra hanc medicinam non posse fieri ex animalibus. G E B. Homo ille calidus & cholericæ complexionis ferrum est. Dicente Rasi, Martē extrinsece calidum esse & siccum, igneum & cholericum, propterea etiam homines qui sub Marte planeta nascuntur bellicosi sunt & cholericæ. Dicitur autem ferrū homo, quia habet animam, corpus & spiritum (ut supra diximus) sanū, est enim purus in radice sua, iuuenis & fortis, quia durus est & magnæ fortitudinis. Dicitur etiā minor mundus ea ratione quòd & homo dicatur, aut potius quòd possit diuidi in elementa quatuor. Virtuosissimum hoc metallum quantumuis generatū sit uirtute & influxu omnium stellarum & planetarū, ut affirmat Rogerius Bacco, specialiter tamen in terra generatū est uirtute potentissima & uirtuosissima stellæ polaris, quam Itali Tramontanum, Græci Arcton uocant, huius certū est indicium (ut tradit Raymundus & Ioannes de Rupe scissa) acus buxulæ nauticæ qui semper polum respicit & quasi ad suum simile conuertit se. Et nos diximus supra de rete Vulcani ex chalybe factū fuisse, & uellus aureū & tauros & Dracones Marti fuisse dicatos. D E M. Probe memini. G E B. Volebam ijs uerbis significare aquam Mercurialem, Mercurium & aurū philosophorū omnia fieri ex ferro, & ferrū esse lapidē illū qui uili precio uenditur respectu cæterorū metallorū. Nā uarijs nominibus à ueteribus philosophis appellatū lapidē hunc, ne insipientes illū cognoscerent: nā si ipsum cognoscerēt, non uenderent tam uili precio. & in libro philosophorū turbæ, dicitur, Lapis ille quem quæritis, publicè & uili precio uenditur ubiq;. Arnoldus dicit lapidem uegetabilem nutritum in montibus: multi errantes non cognouerunt

uerunt, uenditur autē ubiq; & uili precio. D E M. Dixisti supra, medicinam nostram ex re uegetabili fieri nō posse. G E B. Ferrum uegetabile dicitur non tantummodo quòd ex uiridi uitriolo compositum sit, & inde nigrum faciat encaustum, sed quòd mediante igne transfutatur, & habet potentiam propinquam ut conuertatur in elixir. D E M. Dixisti prius nihil impendendum esse, ut comparemus nobis necessaria huius artis, cum sit res uilissima & nullius precij. idem affirmāt omnes philosophi. Nam Alphidius dicit hoc secretum precio non comparari, sed inueniri proiectum in media uia, ut etiā à pauperibus haberi possit. Scriptum est præterea in lib. Liliū Alchemiæ, fundamentum huius artis rem unam esse magis tinctam, fortiorem & sublimiorem cæteris rebus omnibus. Itidem in libro turbæ philosophorum legimus, Aliud non est, quàm ut philosophi nobis indicauerunt, hoc est omnibus obuia, diuitibus & pauperibus, liberalibus & auaris, eunti & sedenti cum proiecitur in uia, & in sterquilinijs sepelitur. G E B. Concedo ferrum reduci in formam lapidis uilissimi ex quo fit elixir, de isto lapide loquitur Aristoteles ad Alexandrū, & dicit, Accipe lapidem uegetabilem, animale & minerale, qui lapis non est, neq; habet uirtutem lapidis, & si habuerit aquam aëris & aërem ignis, & ignem terræ, totam artem habebis. D E M. Mihi uidentur hæc impossibilia. G E B. Philosophi metaphoricè loquētes aut per similitudines non mentiti sunt: nam Aristoteles uerbis recitatis docet te distillationem & separationem elementorum: cum igitur in distillatione igne paruo separaueris aquā, hoc est aquositate aëris, ab hac aqua Mercuriali, & postea per balneum separaueris aëre ab igne, hoc est à sulphure subtili supra nominato Arsenico, &

h + ignem

ignem à terra de Mercurio cum forti expressione ignis, tunc assequutus es ueram artem distillandi & separandi elementa, de qua separatione locuti sumus lib. 2. cap. 12. Arnoldus de isto lapide loquens, dicit, lapis est in similitudine & tactu non in natura. Dicit autem Hali philosophus, lapides sunt & non lapides, lapides autem dicuntur propter similitudinem, quam habent cum lapidibus.

D E M. Concedo medicinam nostram cum fuerit finita, formam habere lapidis uilissimi, imprudentibus tamen lapidem non esse, propterea non recte dixerimus, materiam ex qua fit elixir, esse lapidem, nisi eadem lege dixerimus, omnia quæ non adurantur igne aut diuidi possunt in quatuor elementa, lapides esse. G E B. Certe tibi dico materiam ex qua fiat hæc medicina, similitudinem habere lapidis uilissimi in principio operæ, & nos aperte diximus lib. 1. cap. 5. Lapidem esse materiam unã solam in qua cõsistat totum magisteriũ, & quòd in præparatione ipsius remoueamus superfluitates. Ergo non possumus hæc intelligere de elixir finito, cum nullas habeat superfluitates, neq; uerum est omnia quæ diuidi possunt in quatuor elementa, aut igne non adurantur, lapides esse aut similitudinẽ habere lapidis. Sed philosophi uoluerunt significare materiã suã similitudinem habere lapidis uilis, & quod in igne non cõsumatur & diuidi possit in 4. elementa, & hunc esse fundamentum totius artis. Hali philosophus dicit, lapidem hunc omni tempore inueniri & omni loco & circa omnem hominem. Propterea nemini molestam esse aut grauẽ ipsius inuentionem. Lapis uilis, niger, durus, foetens, quæ nullo precio comparetur. Præterea legimus in libro turbę philosophorum, hanc rem esse lapidem & nõ lapidem, inueniri omni loco, rem esse uilem & preciosam, obscuram,

ram, occultam, & omnibus cognitam. Senior philosophus dicit, interroga Regem Mohors de cognitione lapidis, & respondebit, omnis homo nouit ipsum, & qui hunc non nouit, nullam rem agnoscit. D E M. Nunquam diuinabo, dic igitur aperte quod illi nomen uulgo. G E B. Amor meus singularis erga te, & quia iam dudum à me receptus sis in numerum discipulorum meorum, cogunt me tibi tantum reuelare secretum, propterea dico, retrimenta, hoc est calx ferri qui generatur in igne & à fabris in media uia proijcitur & in sterquilinis inuenitur, uilissimum esse lapidem philosophorum, similitudinem habet lapidis, uerum lapis non est, hic solus habet omnes proprietates quas philosophi suo lapidi attribuunt. D E M. Quomodo hoc fiet, ut ille uirtuosissimus lapis philosophorum sit terra adusta, in qua nulla penitus uirtus inesse possit reliqua? nam cum tam longo tempore in igne fuit, minime credendum est ibi remansisse aut argenti uiui aut sulphuris aut aliorum spiritum. G E B. Haud meministi prius me dixisse, omnia in igne aduri præter calidum & humidum radicale metallorum, & quod ex illis fiat nostra medicina. Dicit autem Philadelphus philosophus, humidum radicale metallorum per homogeneitatem & fortem unionem elementorum non separari nec consumi in igne, cum fixum sit & in igne permanens: & quantumuis calx illa appareat arida, sicca, & humori priuata, nihilominus si experientiam feceris, inuenies res supra dictas. De ista calce locuti sumus & nos lib. 2. cap. 7. dicendo, Erit igitur sublimatio Mercurij melior de calce quam de cæteris rebus omnibus in toto mundo, cum parum cum ipso conueniat neque sulphuritatem habeat. Nam supra dixi sublimationem argenti uiui meliorem esse ab istis metallis, quæ

h s cum

cum eo minus conueniant, hoc est ex ferro. quòd uerò dixi in Testamento calcinationem breuiorem esse uiam ad perfectionem, propterea dixi argētum uiuum ex calce accipiēdum, esse, hoc est ex ferro, quia ipsius terrestres cum illo minime conueniunt, neq; habet sulphuritatē adustibilem: nam hæc in calcinatione consumitur. Sed sulphuritas fixa igne minime consumitur, ut diximus lib. 3. cap. 7. Si autem per calcem intelligas sal, dico quòd ab ista calce solummodo sublimamus corpora debilia, ut diximus in secunda causa descensionis, ut est aqua & oleum & postea argentum uiuum, quod Iouem dicimus, & habet hic calx nullam sulphuritatē adustibilem aut unctuosam, quia illam separauimus: à prima autem calce nō solum distillamus corpora debilia tantū, sed etiam sulphur fixum Martis nomine appellatum. Diximus præterea lib. 1. cap. 14. Arsenicum & sulphur figuratur, & sublimatio unius & alterius melior est ex calcibus metallorum. & lib. 2. cap. 2. dixi, Experientiam docere hoc necessarium esse: nam illi qui huius rei periculum fecerunt, cognouerunt se in uanum laborasse sublimando res alienas & extraneas à natura Arsenici & sulphuris, quia nullo modo potuit inueniri depuratio post ascensionē ipsorum, sublimatis uero cum calce alicuius corporis, tum demum bene sublimasse, & perfecte mundare potuisse cum facilitate. Est autem intentio nostra quantum ad feces qui ibi administrantur de metallorum calcibus, fit sublimatio propter ipsas facilior & expeditior, propterea nulla alia res in locum ipsorum substitui potest. Nec dicimus tamen sublimationem impossibilem esse sine calcibus corporum, & longe difficilimā & tardissimi laboris & prolongationis ad desperationem usq;. De calcibus istis loquebatur Ioānes de Rupe-

scilla

scissa dicendo, se traditurum modum incantationis & reductionis auri & argenti in terram & calcē, ut possint publice portari in manu tempore belli absq; timore latronum. D E M. Quam primum aliquid otij nactus fuero, operationem hanc experiar, cum adeo paruo precio constet. G E B. Aduerte diligēter ne erres. D E M. Si alicubi erratum fuerit, opus à principio reiterabo.

G E B. De praxi nō dico, sed nota materiam. D E M. Calcem illam ferri accipiā quam mihi indicasti. G E B. In eo inquam potest error committi, forte cum accipias calcem qui huic negotio parum commodus erit.

D E M. Ergo ostende mihi meliorem. G E B. Inuenies huius calcis quoddam genus & frangibile, & hoc ferreum est, adhuc parum aptū huic operationi. Inuenies & aliud genus frangibile quidem, sed album in fractura, neq; hoc bonum est, quia retinet adhuc aliquid naturæ ferreæ, & habet multum sulphuritatis unctuosæ & adustibilis. Sed quum uideris maxima ignis uehementia in naturam uitri conuersam, coloris quasi uiridis aut zaphirini obscuri aut cœlestini obscuri, hæc ipsa est uerus & uirtuosissimus lapis philosophorum qui generatur in igne, & quanto diutius in igne fuit, tanto meliorabitur. D E M. Summas tibi gratias ago pro tanta liberalitate, dicam tamen cum uenia quid ego sentiam. Dixisti lib. 2. cap. 13. Omne quod humiditate priuatum est nō fundi excepta uitrificatoria: ferrum igitur uehementissimo calore ignis in substantiam uitri conuersum humiditate priuatum est, & per consequens erit quoq; argento uiuo & cæteris spiritibus priuatum. G E B. Secundum opinionē Alberci lib. 3. de mineral. cap. 2. & 3. Sūt in omni metallo duæ unctuositates, quarum una quasi extrinseca est subtilis & flammabilis, altera uero in-

trin

trinfeca retenta in radice metalli adeo ne ab igne exhauriretur aut dissiparetur, & hæc cremabilis non est neq; combustibilis. Certum uero est uitrum hoc humidum esse radicale ferri, propterea & incombustibile, neq; ex toto priuatum humiditate: nam si quodammodo exteriori humiditate priuatum sit, inflammabile est. Idem Albertus lib. iam citato cap. 4. de uitro hoc dicit, Se negare materiam illam quæ in uitri substantiam intrat, cineres esse, sed potius humidum radicale purissimum quod intrinsece retinebatur in ipsa materia incinerata, quæ humiditas per potentiam unius ignis non potuit extrahi, sed igne fortissimo fluit, & hæc est illa humiditas quæ maximam siccitatem experta est. Hęc igitur materia est liquabilis & materia prima & remota, una & communis, hoc est humidum ipsum huius generis. Idem Albertus lib. 4. Metheo. tract. 2. ca. 9. dicit, Calorem uehementer congregare partes homogeneas & separare heterogeneas, quia humidum soluit & separat illud à terra humidum autem à terra receptum non potest penitus separari, propterea incipit distillari cum terreo subtili, & fortissimo igne funditur in uitrum, terreum uero grossum quod fortius tenebit comburitur in fauillam. Et nos diximus lib. 2. cap. 13. ignem ui maxima reducere materiam in uitrum; igitur manifestum est uitrum partem esse humidæ radicalis ferri cum grossis terrestrietatibus, quæ fusionem impediabant in ferro combustis in fauillam, uitrum fit fusibile quia redijt iam in naturam suam liquibilem, & quia pori sunt occlusi, ignis penetrare non potest & ipsum exterminare. Vincentius Monachus scribit lib. 7. de naturalibus, Lapidem dici & non lapidem. Lapis enim dicitur quod possit conteri, & non lapis quia fundatur & fluat in igne absq; euaporatione,

ut

ut aurum, neque aliæ rei conuenire proprietatem hanc.

DE M. Philosophi dicentes, non consumi lapidem ipsorum in igne, haud dubie dictum uolunt de medicina finita. GEB. Pessima glosa est quæ textum corrumpit & peruertit, nã tibi dico ipsos intellexisse ipsius uerbis principium & fundamentum huius operæ, quod etiam confirmat nobiscum Georgius Bacco Anglicus his uerbis: Dico de qualitate omni quod supra ignem figi debeãt, scilicet ne aufugiant ab ipso, neq; consumantur aut corrumpantur ab igne, & postremo ne colorem mutant in igne; nam hæ sunt res quæ principium dant huius operæ. Dicit præterea Alphidius, ignem subire & intrare omnia corpora, spiritus, substantias, & lapides, sed lapidem hunc non intrare neq; ipsi dominari posse, nec sulphures in ipso corrumpere. Arnoldus ad Regem Neapolis dicit, quanto longius lapis hic in igne durauerit, tãto plus augmentari & crescere ipsum in bonitate, & uirtute, quod nullæ aliæ rei conuenire potest, quia omnes aliæ res igne absumuntur, dictus autem lapis solus in igne melioratur & crescit in bonitate, nam ignis nutrimentum est ipsius lapidis, & hoc certissimum est indicium ad cognoscendum lapidem. Auicenna in lib. de anima, quosdam inueniri qui non concedant magisterium Alchemiæ, dicentes, ex rebus illis quæ ignem perferre non possunt, nihil procreari posse, quod ipsum sustineat. Quibus respondemus ratione nitri: terra enim omnino ab igne remouetur, cõtactum uero ab igne fortius euadit, quia ignis potestatem non habet supra nitrum. DE M. Attamen sal nitrum multum combustibile est. GEB. Auicenna su pradictum nitrum intelligit per figuram quam appellamus Anthitesin, mutando primam literam, ut dicatur illi pro ollí. Propterea dicit Auicenna in epistola ad Arsem

sem

fem philosophum. Locus orientis ubi reperiuntur preciosi lapides Soli proximus est, sic quoque nitrum quanto propius à Sole tangitur, tanto fortius euadit. Propter ea etiam lapis hic quanto magis perfert calorem ignis, & cæteros labores huius operationis, tanto erit melior. Albertus lib. 4. tract. 3. cap. 16. dicit, quamuis res quædam corruptibiles sint in igne, tamen non combustibiles esse, quia eorum humor nutrimentum non est ignis, ut lapides & ferrum, earum rerum quædam ignem non recipiunt propter constrictionem pororum, ideo non ardent, sed hæc intelligenda sunt de suprascripto uitro. Diximus & nos in fine proœmij lib. Inuestigationis, & in proœmio lib. 2. Vitrum esse ex rebus illis quæ præparationem iuuant: nam reducendo ferrum ad naturam uitri præparati, propter remotionem multæ terreitatis. & lib. 3. cap. 7. diximus, Si dicamus corpora per calcinationem mundari, pro certo intelligere nos mundationem ferri à terrea substantia quæ in ipsa radice unita est. De hoc uitro intelligebam cum dicerem lib. 1. differendo de sulphure, Aliquos cum uiderent hanc magis profundam in ipso mūdificasse ipsum & sustulisse fugam & adustionem, & redditum est fixum & terreum, & per ignem non dat fusionem bonam nisi uitrificatoriam.

DE M. Philosophi de uitro loquentes fortè intellexerunt uitrum commune. G E B. Vitrum commune nō habet humorem neque sulphur aut argentum uiuum que conueniant cum metallis. Propterea dicit Rasis, ueteres uitrum metallicum confecisse. Et nos diximus lib. 1. cap. 11. Philosophos uitrum facere ex corporibus metallicis. Dicit etiā Rasis lib. de diuinitate, aliquos tradidisse tincturā à ferro esse & à nulla alia re, & hoc lapidē esse maiorem, uilē inuentu & famosum. Illud idem repetit lib. de

de aluminibus, cum dicit: uitrū liquefacit ferrum & omnia corpora, & facit ipsa in fusione currere. Diximus & nos lib. 2. cap. 8. proprietatem esse uitri ut omnia fundat & conuertat ad se, & in lib. Testamenti cap. de Marte dixi, calcem fundere lapides, hac de causa quidam adiutorio uitrū gemmas faciunt. DE M. Cum diceret supra, uitrū adiecto carnes uelocius coqui, addebas per uitrū philosophorum ipsos intellexisse sulphur. Quomodo intelligunt iam calcem istum per illud idem?

GE B. Verum est philosophos sæpius equiuocatione ufos esse, cum uero distinguere & cognoscere cupis de qua re ipsi loquantur, rerum proprietatem diligenter examinare debes, & sic facile animaduertes, quando ipsi aut sulphur aut calcem supradictam intelligant. Alphi-
 dius de hoc uitrū loquens dicit, Frange uitrū, & extrahe lapidem, & pone ipsum in uas uitreum siue boccia, & extrahe ab ipso oleum, & inuenies hoc quod philosophi nobis tradiderunt. in hoc uitrū argentum uiuū est quod ignem superat, tamen ab ipso non superatur, ut diximus aperte lib. 3. cap. 6. prope finem. Isidorus in eandem ferè sententiā loquitur, Argentū uiuum (inquit) melius seruatur in uasculis uitreis, nā reliqua ipsum perforat. Diximus & nos li. 2. ca. 6. uitrū tantūmodo, & huic similia, quū poros nō habeāt, sola cōtinere posse spiritus qui aufugiāt & exterminantur ab igne. his uerbis uolui indicare spiritus ferri fugere uehementē ignē donec cōuertatur in uitrū coloris zaphirini aut cœlestini obscuri. Propterea lib. 4. cap. 16. dixi quod in corporibus præparatis cernere debeamus colorē cœlestinū qui sit perfectus propter bonitatem argenti uiui. Itidem Albertus parum ante finem libr. Meteor. occulte hæc confirmat his uerbis, dicit enim non facile posse cognoscere nos quando
 metal

metalla suam formam specificam iam acquisiuerunt aut non : non enim facile cognosci quando iam sit lapis uerus aut metallum, nisi per corruptionem ad magnam debilitatem perducantur, in tantum ut nihil ibi restet præter solam figuram, & nihil de uirtute quam sequitur essentia. Comparatur uero hæc corporibus mortuis, nam hæc si paruo tempore mortua fuere, uidentur paruam habere differentiam cum corporibus uiuis, longo tempore uero in sepulchro conditi, tunc in ipsis sola figura remanet, & si attingantur, subito in cineres corruunt, & apparet tum magna differentia inter uiua & mortua corpora. Idem intelligendum de uegetabilibus & mineralibus. Nam mineralia etiam suo modo moriuntur, quemadmodum reliqua animalia, tamen non cognoscitur facile, quando amiserint ipsorum esse & naturam, nisi ex maxima mutatione. Etenim Zaphirus quædiu habuerit colorem & transparentiam & figuram Zaphiri, similis est uiuo, & qui habeat operationem Zaphiri. Si uero post longam mutationem obscuretur & discontinuetur, scimus ipsum iam non esse Zaphirum, sed similitudinem Zaphiri; idem intelligendum de auro uiuo & mortuo, idem de argento & cæteris metallis.

DE M. Ne graueris rogo tribus uerbis mihi explicare, ea quæ tam longo sermone tractasti. GE B. Hæc est summa totius sententiæ, ut intelligas, nos uoluissè indicare eo sermone, quum ferrum tanto temporis spatio in igne perdurauerit, ut iam factum sit ualde debile & fragile, & ibi plane nihil remanserit nature nitri, & colore adeptum sit Zaphirinum obscurum, quasi tum demum conuersum esse in lapidem philosophorū. Hæc occultauerunt ueteres poetæ eo figmento, cum fingerēt Demogorgonem Bisaniū omnium Deorum gentiliū & ab omni

mni

in omni parte circumdatū esse tenebris, nebulis, caligine, habitans in medijs terræ uisceribus, ubi natus fuerit uestitus quodam uiridi pallio humiditate quadam aspersus, spirans terrestrem odorē, horribilem & foetentem, non prognatum ab aliquo, sed æternū & parentem omniū rerum. D E M. Quāuis hæc mihi uideatur ualde obscura, cupio tamen expositionem huius significati audire.

G E B. Demogorgonis uocabulū Græcum, interpretatur Latine, Deus terræ, & Deus populi, siue Deus terribilis, & significat ferrū. Dicitur autem abauus seu bisauus omniū deorum gentiliū: nam omnes ab ipso originem traxerunt, & deriuati sunt (ut iam diximus) uentique circumdatus nebulis & caligine, hoc est substantia terrestri habitat in medijs uisceribus terræ, quia sub terra natus & nutritus est, dicunt ipsum æternū, & à nullo generatū: nā ex illo omnia, quæ similitudinem quandā habent alicuius rei generata sunt, propterea eū parētem uocauerūt omniū rerum. Aut dicitur æternus esse, quod fuerit ante terrā, & omnia elementa prior; aut potius, quod in se contineat quandam essentiā incorruptibilē, uestitus est certa quadā humiditate uili & abominabili, hoc est ferrugine, & pallio quodam uiridi, hoc est cum uitriolo terrestri & sulphureo odorē spirat terrestrem, horribilē & foetentem, hoc est sulphureū, positus in ignē, & cum ipso aqua foetida. Huic (ut scribit Boccatus lib. de genealogia deorū gentilium) attribuerunt ueteres æternitatem & Chaos, æternitas est quinta essentia, hoc est humidū radicale aut argentum uiuum, quod & Plinius tradit lib. 33. liquor est æternus, hoc argentū uiuum præparatum Claudianus uocat Serpentem, qui in coagulatione deuorat caudam suam, hoc est aquam Mercurialem ipsius argenti uiui distillati in forma caudæ Leo-

i nis

nis & serpentis. Chaos uero sal illud terreum est quod supra Saturnum nominauimus, est enim materia confusa, & in ipsa continentur omnia sine forma, hoc est Sol, Luna & stellæ, hoc est planetę supradicti, qui suam lucē nō habent, idē & elemēta quatuor & omnes res uegetabiles, & animales, & minerales, & ut dicit Claudianus habitant cum Demogorgone figuræ diuersorum elemētorum, & nos supra diximus in ferro omnia metalla philosophorū contineri. Primus ipsius filius Litigium dicitur, hoc est ipsum sulphur Martis nomine appellatum, quod in putrefactione primum est, & tumultum facit in uētre Chaos in ipso sale, quia ipsum est materia prima metallorum, quam Hylē, hoc est syluā uocant: nam hæc est pars uegetabilis, & ab ea nascuntur omnia elementa, istud sulphur autem petit separari, cum sit naturæ diuersæ, cum nō habeat falsedinem, propterea aperit uentrem Chaos, hoc est, soluitur in aceto. Demogorgon autem extendens manum suā compræhendit Litigium ipsum sulphur, quod ferrū appellauimus: nam per manus Demogorgonis intelligitur aliud sulphur arsenicum dictum: nam, ut supra diximus, Mars eleuatur cum Arsenico, significatur autem per Vulcanum & Martem res eadem, quemadmodum Vulcanus subito natus, cum turpis esset & deformis, præcipitatus fuit in Insulam Lemnon: sic dicendum est quoq; de Litigio nato subito: qui cū deformis esset propter sulphurritatem & unctuositatem adustiuam, proñciebatur in aërem, hoc est in aquam distillatam, ibi lauabat & soluebat se, & in altum subuolabat, hoc est, in ipsam aquā, quia profundius, descendere nō poterat: nam ipsum arsenicum ab eo extractum, hoc est separatum à uentre salis in profundiori loco est cæteris rebus omnibus: nam
in

in ipſo centro terræ ipſius ſalis Chaos nomine appella-
to continetur. DE M. Satis longa fuit diſputatio hæc,
quare nō facile quis iudicium feret, ſed pro explicatio-
ne ſufficiant mihi hæc, donec praxim ipſe uidero ali-
quando.

FINIS EXPOSITIONIS

ALCHEMIAE GEBRI.

LIGNVM VITAE,

DIALOGVS SE-

CVNDVS.

DEMOGORGON, RAY-

MVNDVS.

*

DE M. Salue plurimum doctiſſime Ray-
munde. RAY M. Bene ſit tibi uir opti-
me, ſed cupio ſcire quis ſis aut ad quid huc
ueneris. DE M. Tuæ ſapiētię fama egre-
gia & celebris, & tua doctiſſima ſcripta
aperte demonſtrant habere te magnam cognitionem om-
nium ſcientiarum, cum uero omnis homo, maxime
uero ſenes unice cupiunt quàm longiſſime uiuere, pro-
pterea ego quoque etiā ſenio grauatus ex Italia meū
iter huc uergebam in inſulam hanc Maioricam, ut ue-
nirem in conſpectum tuum, & certum aliquod reme-
diū à te acciperem, quo uitam meam ad aliquod tem-
pus poſſem longius producere, & me à mortē abſque
aliqua infirmitate defendere. RAY M. Ignoras
tu, Deum unicuique terminum uitæ ſuæ conſtituiſſe,

i z quem

quod nullus præterire poterit. D E M. Non peto remedium contra illū terminum ultimum, qui unicuique à Deo præfinitus est, sed ut me à plurimis infirmitatibus quibus in dies humanū fragile corpus affligitur præseruarem, & contra absorptionē humidi radicalis & caloris naturalis deperditionem sustinerem. Nam persuasi mihi, patres priscos, qui ad quingentesimum annum suæ uitæ terminum prorogabant, aliqua usos medicina, per quam tam longo tempore absq; infirmitate aliquam producerent uitam. R A Y M. Prisci patres longo tempore uiuebant ex Dei uoluntate, ut per ipsorum uitam lōgam eo citius humanū genus multiplicaretur.

D E M. Quare igitur non uiuebant omnes tam longo tempore? R A Y M. Qui priscos illos patres propius sequebantur in successione, uiuebant longiori tempore, tāquam parum progressi à prima creatione Dei: nam erant bonæ & laudabilis complexionis & longæui: hæc uero bonitas longa successione minuebatur, & quanto propiores essent primæ creationi, tanto longiori tempore uiuebant. D E M. Debebant igitur omnes illi longo tempore uiuere, cū tamen sacra scriptura mētionem faciat de paucis. R A Y M. Ab initio annus more Aegyptio tam longi temporis non erat, neq; duodecim menses capiebat, ut hodie. D E M. In sacra scriptura non tantummodo annorum, sed mensiū quoque fit mentio, non fuerunt igitur anni Aegyptiaci, sed more Hebræorum definiti, & tam longi, ut hodie sunt, ut S. Augustinus affirmat in lib. de ciuitate. R A Y M. Fructus & omnia, quæ ex terra nascuntur tum meliora & maioris uirtutis erant ante diluuiū pro sustentāda & proroganda uita atq; hodie sunt. D E M. Debebāt igitur oēs lōgo tēpore uiuere, quod minime factum certe scimus.

scimus. R A Y M. Non erāt omnes eiusdē complexio-
nis & fortitudinis. D E M. Impossibile fanè est habere
aliquē adeo bonā & fortem temperatamq; cōplexionē,
ut noningentesimum annū uitæ suæ attingere possit si-
ne auxilio medicinæ cōseruatiuæ. R A Y M. Primi pa-
tres habebant lignū uitæ, quo se longo tempore à mor-
te defendebant. D E M. Cū subito ex terrestri Paradi-
so excluderētur, fuerunt priuati ligno uitæ. R A Y M.
Ego tibi referā causam eorū longæuitatis. Adam à ter-
ra creatus omni scientia ornatus, cognitionē habuit o-
mnium rerū naturalium, & cognoscebat eas res, quibus
uita poterat prolongari, & ipsis utebatur. Hæc etiā suc-
cedentibus sibi tradens, à quibus etiā deinde aliī sequen-
tes hoc accipiebant per manus, propterea non omnes ui-
uere poterant ætatē tam longæuā, cum omnibus nō es-
set tradita huius rei cognitio. D E M. Abs te igitur pe-
to, qui omni scientia imbutus es, ut mihi ostendas medi-
cinam hanc, quā Adam suis posteris tradidit, per quā ui-
tam suā ad noningētos produxerūt annos. R A Y M.
Medicinæ cōseruatiuæ debent multū durabiles esse, &
à corruptione remotæ (ut manifeste scripsimus lib. de se-
cretis naturæ) nā si corpus humanū præseruare debeāt
à corruptione, necesse est, ut sint perpetuo durabilia: nā
aliās inducerent maiorē corruptionē. Ergo uolentes iu-
uenilem conseruare & producere iuuentutē, & senibus
restaurare humidū radicale & naturalē calorem, necesse
est, ut eligamus substantiam incorruptibiliorē cæteris
omnibus, quæ sunt sub globo Lunari, & hanc præpara-
re in medicinā & cibum suauissimū, ut possit sumi per
os intra corpus, & sic sumpta, quàm uelocissime pene-
tret per totū humanum corpus, & illud seruet, quasi in-
corruptibile. D E M. Mihi sane uidetur (ut ingenuè
i 3 fatear

fatear quod sentio) impossibile esse ea, quæ iam dixisti: nam omnes res corporeæ à Deo in usum humanū creatæ sunt, aut ipsa elementa, aut res elementatæ, & hæc omnia corruptibilia: unde habebimus igitur medicinam hanc incorruptibilem: uidemus ad hæc omne quod generatur, à suo simili generari (ut affirmat Aristoteles li. 7. Metaph.) & quicquid ex humana carne deperditum fuerit & consumptum, necesse est, ut restauretur ex alia re corruptibili, uidelicet ex cibis corruptibilibus, qui uirtute caloris naturalis corrumpuntur & transmutantur in stomacho, hepate & mēbris omnibus per uirtutē potentiæ nutritiæ, ut cōuertantur in carnē humanam. Si autē hæc medicina incorruptibilis est, nunquam poterit transmutari in carnē humanam, quemadmodū materia cœli nunquā transmutari potest in materiā elementalem. RAYM. Docte satis hæc in mediū protulisti, putas autem in rebus elemētatis nihil præter elementa corruptibilia inueniri. DEM. Ostende mihi igitur illud quod præter elementa rebus elementatis immixtū sit. RAYM. Subtilis quædā substantia hæc est & radicale humidū & intrinsecum, quinta essentia dicta per partes elementales diffusa, simplex, & omnino incorruptibilis, & hæc longo tēpore conseruat res in ipsorum esse, & natura sagax produxit, & ordinauit hanc, propterea quòd desideret longo tempore conseruare indiuidua, & in perpetuū producere res in sua specie: quāuis enim in generatione uniuoca animalium omne animal suū simile generat in specie, nihilominus in generatione cessabili, quæ fit per putrefactionē, & corruptionē generantis fit generatū deforme ad generans in specie aut genere, ut uidemus in cibo, ex quo generatur, & instauratur id quod per uigorē caloris intrinseci & extrinseci
absum

absumptum & deperditū est. Nec dicimus medicinam hanc omnino incorruptibile esse, ut Cœlum, sed cū ipsa generata sit ex materia cæteris omnibus incorruptibiliōri, & facta est simplex per separationē elementorum corruptibiliū, si debite conseruetur, durabit decē millia annorū absq; corruptione, & sumpta per os longo tempore cōseruabit corpus humanum incorruptibile: propter hanc causam sedulo hortātur Medici, ut reficiamus nos cibo minus corruptibili. D E M. Hæc tua sentētia uidetur mihi similis opinioni quorundam philosophorum, qui uolebant Salamandrā solo igne uiuere, halec uero sola aqua, & talpam terra, Chameleonē autem aëre: quæ opinio falsa est, nulla enim res elementata simplici elemento potest uiuere, sed n̄s rebus ex quibus cōposita est cōseruatur (ut inquit Aristoteles) quare necq; homo uitā suā sustinebit solo illo humido radicali simplici, & adeo incorruptibili. R A Y M. Non dico hominē uiuere posse hac medicina sola, sed eius usu cū cæteris alimentis posse tandem attingere longæuitatē primorum patrum, qui non solum fuerunt usi ligno uitæ in Paradiso terrestri, sed etiā reliquis fructibus. D E M. Sūntne hac medicina usi patres primi? R A Y M. Maxime uti debebāt ad uitā producendā. D E M. Mirum quidē illos nihil habuisse aliud quod à morte ipsos melius defenderet. R A Y M. Naturaliter loquendo, hæc melior & præstātor erat medicina, qua nihil excellentius in toto mūdo. Cū enim (ut Aristoteles tradit li. 10. Metap.) in omni genere unū quoddā sit qd' in eo genere primū gradū teneret, hæc autē medicina generata sit ex magis incorruptibili, & uirtutis excellentioris materia, q̄ sub cœlo haud inuenies, & hæc primū aut summū gradū tenebit inter cæteras medicinas præseruatiuas omnes.

i † D E M.

DE M. Est igitur medicina hæc ipsum lignum uitæ.

RAY M. Prius tibi dixeram primos patres statim ab initio hoc ligno priuatos, ut apud Mosen legimus.

DE M. Fortasse etiam Moses, qui ab ineunte ætate in sciētijs Aegyptiorum probe instructus fuerat, & huius diuinæ sciētiæ cognitionē habuit (ut Vincentius Monachus scriptum reliquit) de his rebus, cum obscuritate loquutus est, quemadmodum & cæteri philosophi fecerunt.

RAY M. Ipsius scriptis nihil detractum uolo, nam neque plus aut minus ipsi credendum quam oporteat.

DE M. Forte erit herba illa, cum qua Medea Aesonē ad iuuentutem reduxit, & cum qua Aesculapius eos suscitabat, qui iam ferè erāt extincti.

RAY M. Est quidem ea medicina ipsa, sed minime herba dicenda: nā ueteres philosophi sub fabulis poëticis occultauerunt sciētiā hanc, & loquuti sunt per similitudinē.

DE M. Quam dicis similitudinē?

RAY M. Hæc medicina in præparatione multipliciter uariatur: nam uiridē assumit colorem ut herba, propterea appellauerunt ipsam ueteres uegetabilem & herbā: hac de causa dicit Meluedus discipulus Hermetis de his rebus disserens, O quam facilis est hæc res rebus uegetabilibus propter uiriditatem.

DE M. Cum herbæ tantas uirtutes medicinales habeāt, quā fit, ut hæc Medicina non possit esse herba?

RAY M. Medicina hæc fieri non potest neque ex rebus uegetabilibus, neque animalibus, neque ab ijs rebus, quæ ab eis defumuntur.

DE M. Quamobrem?

RAY M. Cū necesse sit, ut hæc Medicina omnino incorruptibilis sit, & omnia elementa in hoc superare debeat, necesse est, ut extrahatur è materia, quæ ab omni corruptione quàm alienissima sit.

DE M. Tamen dixisti tu in lib. quæ de naturæ secretis inscripsisti, hæc extrahendam

trahendam

trahendam esse de uino rubeo. Idem confirmat Ioannes de Rupescissa, alij uero Chelidonium accipiendam esse autumant, alij sanguinem humanum. RAYM. Non parum erras si persuasum habes philosophorum scripta ex nuda litera intelligenda esse, maxime in hac scientia, quāto clariori & magis aperto sermone utuntur, tanto plus obscuritatis habent eorū scripta, similitudinibus enim & per enigmata locuti sunt. DE M. In hac re qua usi sunt similitudine? RAYM. Dicit senior philosophus hanc medicinam conuerti & uariari se colore in colorem, & de sapore in saporem, & de natura in naturam, propterea sua nomina multiplicata esse. Dicit autem Minois philosophus, Si quærat quare factum sit rubrū antequā reciperet albedinem. Respondendum bis denigrari, bis in colorem citrinum conuerti & bis recipere colorē rubrum. Cum uero bis colorem rubrum recipiat, ut rubrum uinum & sanguis humanus uidelicet post putrefactionem & in distillatione, propterea ueteres per similitudines loquentes uocauerunt ipsam uinum rubeum, sanguinem humanum, & sanguinem Draconis, & his similibus. DE M. Ego omnino credebam animalia tanquam cæteris rebus omnibus inanimatis nobiliora, esse maioris uirtutis quoque in medicina. RAYM. Animalium præstantia non consistit in proportione & cōmixtione elemētorum, sed in anima. Cum autem medicina hæc facienda sit, ex substantia corporea & materiali, propterea quædam mineralia ad hoc opus perficiendum præstantiora sunt, nā eorum cōpositio durior & fortior est quàm animalium, nam istorum cōpositio quātum ad corpus, debilis est & facilis corruptionis, & pauce uirtutis. Videmus enim ipsa animalia quæ occupata sunt rebus altis & sublimibus, priuata esse uilibus & casuris,

i s pro

propterea mineralia quædam nullam operationem habentia & sensibilitate carentia, maiorem vim corpoream habent quam ipsa animalia. DE M. Si hæc medicina non potest fieri neque ex uegetabilibus neque animatis rebus, faciendum est forte ex medijs mineralibus, ut ex sale, alumine, atramento, marchasita, antimonio, sulphure & argento uiuo communi. RAY M. Neque ab his. DE M. Sunt tamen multum durabilia. RAY M. Non sunt uirtuosiora ceteris rebus elementatis neque incorruptibilia. DE M. A quibus rebus corrumpuntur? RAY M. Ignis uehementia. DE M. Ignis quidem omnia corrumpit, rapit & deuorat. RAY M. Non potest tamen humidum radicale corrumpere in metallis, neque ipsorum calorem radicale & complexionalis, ut affirmat Geber in li. 2. & Albertus lib. 3. de mineralibus, cap. 2. DE M. Qua ex causa? RAY M. Propter ipsorum homogeneitatem & durissimam & fortissimam compositionem & colligantiam, & propter uaporabilem mixtionem, & longissimam temperatissimamque decoctionem in minera siue terre uisceribus. DE M. Concludis igitur medicinam hanc fieri debere ex humido & calido radicali metallorum? RAY M. Videmus metalla quæ plus mille annis in antiquitatibus Romæ terra obruta latuerunt incorrupta, damnum nullum accepisse, unde facile coniectis quanto tempore ipsorum humidum radicale possit durare purificatum, distillatum & separatum ab omni parte corruptibili, grossa & elementalibus, hac de causa dicit Geber lib. 2. cap. 12. Videmus res distillatas fieri puriores & facilius a putrefactione conseruari posse. DE M. Unde habere putas metalla tantam vim & uirtutem super omnes res elementatas? RAY M. De cælo. DE M. Tamen res dure uirtutem cælestem minime recipiunt, quia cælo non obediunt, nam uidemus sigillum suam figuram non imprimere in durum

rū lapidem, sed in mollem cerā. RAY M. Radij corporum cœlestiū in nullo elemento cū tanta uirtute uniūtur & potentia tāquam in terra, nam terra proprium & firmum receptaculum est uirtutū cœlestium & ipsius spheeræ centrum, hac de causa ipsa mirabilia producit uegetabilia, animalia & mineralia. Hermes dicit, terram parentem & genitricem esse metallorū, quę in suo uentre portat metalla, ut mulier pręgnans fœtum in utero, dicit autem terram matrem esse, cœlum autem patrē, & quod ab ipsa terra impregnatur in montibus & planicie & in aqua & omni loco. Tamen concedendum est, terram in sua duritia permanentem nullam rem posse producere, cum non sit obediens motui. Cum uero continuo motu cœlesti & uirtute solari & aliorum planetarum ipsa terra cōtinuè coquatur, & ex illa fit subtilior & alteratur, partesq; subtiliores uirtute caloris solis eleuentur in fumū, Propterea uirtutes cœlestes continuo de cœlo descendentes & penetrantes in ipsam terrā & ibi inuenientes materiam simplicem, subtilissimā, & spiritualem, incorruptibilem, lucidā & perspicuam, & naturæ sagacitate præparatā & aptam, ut recipiat uirtutes cœlestes propter similitudinem quandam quam inter se habent, uim præstantissimam infundunt in ipsum duplicem fumū metallicum radicalem. Et cum hæc materia spiritalis longissimo tempore in cœlesti obediētia & spiritalitate iam permansit in substantia principiorum metallorum, uniformis est, & homogenea, quæ tempore longissimo ad mille annos usque induratur tandem, ut inquit Geber lib. 1. cap. 7. propterea Cœlū infundit ipsis plures mirabiles uirtutes quàm in cæteris rebus omnibus, nā in his plus cæteris laborauit, & hæc est causa tantæ uirtutis metallorū, ut omnia elementata facile superent. Tamen si ue

ro post longissimū tempus hic fumus duplex & uapor spiritualis iam ad duritiā metallicā peruenit, & in se retineat uirtutem cœlestem, nihilominus cū impedita & suffocata sit à terrestreitate & duritiā, non potest extrinsece demonstrare uirtutem hanc cœlitus adeptā: nos uero cupientes illam fieri manifestam, & uolētes ipsam perducere ad lucē, necesse est, ut remoueamus terrestreitatem & spissitudinem metalli, & reducamus ipsum ad primā simplicitatem, quæ sufficienter decocta tantas uirtutes demonstrabit, ut quasi subito uideatur mutare corpora humana & reducere ad ueram pristinam quæ sanitatem: poteris autem facile apud te ipsum expendere quantum uirtutem habeat medicina hæc, si Noë qui hæc tenebat (ut scribit Vincentius monachus lib. 5. naturalium) quingentesimum annum agens generabat Sem, Cham & Iaphet. DE M. Sermo iste plurimū delectauit me, sed hoc quæro, num ex gemmis medicina hæc fieri possit. RAYM. Quare hoc quæris? DE M. Quia sunt incorruptibiles & magnam uim & uirtutem medicinalē habent & cœlestem quibus metalla etiam superent, propterea quemadmodum etiam Albertus affirmat in libr. de mineralibus & Hermes, qui tradiderunt uirtutes rerum inferiorum dependere à stellis, & imaginibus cœlestibus. dixerunt quoque uirtutem hanc descendere super res naturales plus aut minus impluēdo & influendo, nā fortius imprimere suā uim materia existēte magis simili uirtuti cœlesti & ipsis corporibus cœlesti lumine & perspicuitate: minus uero quā materię fuerint cōfuse et seculēte, ut opprimatur in ipsis uirtus cœlestis, quā igitur in substantia et lumine, colore et perspicuitate cœlestibus. corporibus similia sint quā ipsa metalla, qua de re etiā à quibusdā philosophis nominatę sunt stellę elemētales,
debeant

debeant, igitur multo præstantiores esse ipsis metallis ad
 præparandam hanc uirtuosissimam medicinam. R A Y M.
 Si tota substantia deberet conuerti & præparari in me-
 dicinam, aliquæ gemmæ multo præstantiores essent quam
 ipsa metalla, quorū uirtus oppressa & sepulta est in ter-
 restreitate, & alijs accidentijs superuenientibus materiæ
 radicali, in qua consistunt uirtutes hæc cœlestes: cū uero
 (ut supra diximus) neque metalla neque gemmæ recipiant
 uirtutem cœlestem, quamdiu fuerint in forma metalli aut
 lapidis, sed cum figuram adeptæ fuerint uaporis tamdiu
 donec indurentur. Isti autem uapores qui de metallis ge-
 nerantur, maiorem similitudinem habeant spiritualitatis
 & maiorem obedientiam cœlestem quam alij uapores
 qui de gemmis generantur, sequitur metalla plures ha-
 bere uirtutes cœlestes quam gemmæ: D E M. Quis hu-
 ius rei nos reddit certos? R A Y M. Gemmæ sunt pro-
 pinque in substantia elementis, & ipsarum materia pri-
 ma, & qualitates primæ elementales parum alteratæ sunt
 aut transmutatæ à prima natura sua, præterea coagulauit
 natura gemmas paruo artificio, & indurauit ipsa cum
 diaphanitate & perspicuitate ea quam habebant in ipsa-
 rum materia prima fumosa, & quamuis habeant duri-
 tatem & uirtutem hæc ex duritia ipsorum, nihilominus
 præ se ferunt tamen uirtutem aliquam cœlestem, quod
 metallis non idem euenit: nam antequam hæc recipiant
 formam metallicam, requiritur longissima transmutatio,
 & contemperantia metallorum & purgatio & transmu-
 tatio sulphuris, argenti uiui, salis & aluminis, & harum
 rerum longa decoctio. Lapidis uero preciosi quamuis
 multum durabiles sint, hoc tamen à multa quantitate hu-
 midis radicalis uiscosi non assequuti sunt, quod strictim
 & quam arctissime ligat & compingit in simul partes
 ipsorum,

ipforum, participant enim ei in parua quantitate, pro-
 pterea facile tritulantur, nam ea potius causata est à frigi-
 ditate congelante, ex qua per naturam paruo labore in-
 durati sunt: frigidum autem congelando claudit poros,
 & in ipsa substantia intrinsece constringit calorem natu-
 ralem, adeo ut calor aëris ipsam aperire nequeat aut cor-
 rumpere. Ignis uero calor uehemens qui metalla quædã
 corrumpere potest, ipforum humidum radicale non po-
 test corrumpere, cū fortissime commixtum & uniuũ sit
 cum sicco terrestri subtili & digesto, hoc est cū sulphure
 & argento uiuo, cum quibus duobus hæc medicina sit
 incorruptibilitate & uirtute omnia superans. DE M.
 Marsilius Ficinus eorum opinionẽ reprobat & falsam
 esse affirmat, qui tradunt materiam auri intrare posse cõ-
 plexionẽ humani corporis, aut ipsi assimilari posse aut
 in potabilem substantiam conuerti, cum oportet ipsam
 prius conuerti & trãsmutari in sanguinem, postea uero
 in carnem, quod impossibile est propter ipsius duritiã:
 cum igitur medicina hæc ex auro fieri nõ possit, multo
 minus poterit ex metallis reliquis fieri. R A Y M. Equi-
 dem concedimus metalla existentia & permanentia in
 substantia metallica, etiam si aqua uitæ quàm maximè
 subtilientur, nullam tamen penitus affinitatem aut con-
 uenientiam aliquam adipisci propinquam carni huma-
 nẽ, nisi corrupta prius forma dura & redactis ad ipsorũ
 primam materiã sufficienter purificatã et digestam. nam
 sic acquirunt hanc affinitatem & conuenientiam cū cor-
 pore humano, quam etiam cæteri cibi & medicinę præ-
 feruatiuæ possident, quas tamen hæc longe præcellit in
 uirtute. DE M. Iam ex uerbis tuis intelligo, humidũ
 istud radicale & materiam primam soluẽdam & distil-
 landam esse. R A Y M. Verum dicis. DE M. Quo-
 modo

modo autem ex istis metallicis aquis fieri potest medicina pro humano corpore, cum foetidissimæ sint & horribiles, arrosiuæ, & tã acutæ ut à Philosophis pro ueneno præsentissimo habeantur: Morienus Romanus de ipsarũ odore loquens, comparat ipsarum foetore mortuorum cadauerũ sepulchris. Videmus quoq; eas aquas quæ per metallicas uenas fluunt, & in ipsis calefiunt, odore ingratum acquirere: erit igitur medicina hæc multo horribilior & naturæ humanæ abominabilior, cũ substantia ipsa metallica fuerit in aquã conuersa. RAYM. Quæ admodum fructus in principio æstatis acerbis & austeris sunt, quod sufficientem decoctionẽ & digestionem nõdũ habuerint, & continue attrahendo humorẽ sufficienter maturare nõ possint & dulcorari, nisi multo calore totius æstatis decoquantur & digerantur, ut fiãt dulces & odoriferi. idem euenit medicinæ nostræ extractæ ex terra metallorum: nam & hæc ante sufficientẽ digestionem & decoctionẽ foetida est & horribilis, & antequã uapores ab ipsa ascenderint per decoctionẽ, non poterit dulcorari, sed uaporibus coagulatis & sufficienter decoctis mirabilem suauitatem & dulcedinem acquirat: propterea dixit Arnoldus in Rosario, dulcorabis amarũ, & habebis totum magisterium. DE M. Est ne indicium aliquod ex quo cognoscam medicinam hanc iam esse finitã? RAYM. Ioãnes de Rupefcilla tradidit, quod & nos affirmauimus, uidelicet duo esse signa siue indicia certa, quibus cognoscitur medicinam hanc iam perfectã esse & finitã. Primũ est hoc, si ponamus uas in quo hæc medicina inclusa est in angulum aliquem domus, et pro miraculo & quasi inuisibili obstamine eo pertrahantur & alliciantur omnes qui domum illã ingrediuntur, alterum uerò est si ponamus iam dictum uasculum supra uerticem

uerticem turris, ut ipsius odor attrahat & congreget ibi omnes aues quæ eam odoris suauitatem percipiunt, sunt autem hæc certissima indicia medicinam iam finitam esse & omnino completam. DE M. Quid uoluit Ioannes de Rupescissa his uerbis significare? RAY M. Per turrim intelligimus fornacem in angulo domus positum, in quem uitrum, quod materiam nostræ medicinæ continet, decoquendum ponitur: per intrâtes uero domum istâ & per aduolantes aues significantur spiritus & uapores illi qui uirtute caloris sursum feruntur ac ascendunt in altum per collum longum uasis siue bociæ, qui cum figuntur & amplius non ascendunt, indicium est ipsarum humiditatem aqueam iam consummatam, & materiam dulcoratam, & medicinam finitam esse. Non debes autem dubitare super hac interpretatione, nam & Rasis eandem sententiam tenet, nam ueteres uisunt uarijs nominibus, similitudinibus, figmentis, fabulis & ænigmatibus, ut hanc diuinam scientiam occultarent, ne facile ab aliquo perciperetur, quod etiam nobiscum affirmat Ioannes Picus Mirandula in lib. de dignitate hominis, cum dicit, ueteres consueuisse res diuinas altas & sublimes sub uelorum multorum ænigmatum & fabularum poetarum describere. DE M. Poterit autem Medicina hæc sanare omnes morbos curabiles? RAY M. Diximus supra, medicinam hanc in supremo gradu & ordine primo constitutam. Cum enim diuersi gradus sint medicinarum curatiuarum, quædam longius sese extendunt in uirtute curationis, quædam uero minus non solum in curando, sed etiam præseruando corpus à multis ac uarijs infirmitatibus, & ut corpus humanum à corruptione cõseruent. Videmus enim subtilem substantiam & formalem in quantitate & materia submersam non posse exercere suas uirtutes

tutes

tutes nisi quanto magis spiritualis & formalis, & à materia separata fuerit & à quantitate remota, tanto plus suam uirtutē extendat ut operetur uarios effectus. Nostra uero medicina cum cōposita sit ex spiritibus subtilioribus & materia simplici & quasi separata ab omni materia elementalī, propterea facile poterit sine impedimento uires suas in omnibus infirmitatibus quę curam recipere possunt. Nouimus item omne agens uirtutē habere operandi secundum propinquitatē & similitudinē cum qua participauerit, cum primo actiuo, primū uero & uniuersale agēs corporeum & simplex corpora sunt cœlestia, quę ut uniuersalis causa se extendunt super omnes res inferiores. Cū uero medicina nostra propter subtilitatem suam & puritatem incorruptibilitatēq; supra omnia corpora maximam propinquitatem & similitudinē habeat cū cœlestibus corporibus, à Philosophis Cœlum fuit nuncupata & quinta essentia: poterit igitur præ cæteris rebus corporeis inferioribus omnibus tanquam medicina uniuersalis omnes curabiles morbos et infirmitates curare, non tantum illas quę ad Physicum pertinent, sed etiam istas quę Chirurgi manum requirunt. Tradunt etiam Medici medicamentū Hieræ picræ singularem habere uirtutem attrahendis humoribus à capite, collo & pectore, & non ab alijs membris inferioribus, propterea quòd hoc medicamentum generatum sit per uirtutē quarundam stellarum quę influentiā habent supra caput, collū & pectus, ut stella Arietis, Tauri & Gemini. Idem asserunt de cæteris medicamentis quę humores trahunt ex pedibus, coxendice, & tibijs: quia specialem quandam uirtutē hæc medicinæ nactæ sunt & certum influxum quendam super mēbra hæc inferiora, scilicet stellæ Capricorni, Aquarij & Piscium, Metalla

uero

uero recipientia essentiam, nomen, numerum, colorem,
 uirtutem & proprietatem planetarum singularem, omnes uero planetæ habeant influentiam & uirtutem supra totum humanum corpus, & ex his metallis nostra medicina generatur, habebit & hæc uirtutem supra totum humanum corpus, & aquæ thermarum si habent uirtutem sanandi plures infirmitates, ea de causa quod ferunt secum transeunt per metalli uenas uirtutem quandam metallicam, habebit nimirum ipsa substantia metallica maiorem uim in potabilem formam conuersa. Cum autem secundum opinionem Philosophorum ueterum singula metalla secundum similitudinem, uirtutem, nomen, colorem, & proprietatem in omni metallo sunt cōprehensa, ut aperte demonstratum est in lib. expositionis librorū Gebri, Igitur & hæc nostra medicina quamuis solummodo ab uno aliquo metallorū extracta fuerit, habebit tamen nihilominus uirtutem omnium metallorum & planetarum, & uirtutem super totum corpus humanum sanandi plures infirmitates curabiles. Idem uoluit significare Ioannes de Rupescissa de humiditate nostra radicali loquens, & de quinta essentia sub nomine aquæ uitæ: dicit enim aquam ardentem bonam in se continere omnium metallorum uirtutē, & non aquam esse uitæ sed uitæ, quia uitā hominibus donet. *DE M.* Quamuis istæ rationes satis prudenter & argutè adductæ sint, nihilominus apud me persuasum habeo, unam medicinam simplicem omnes infirmitates minimè posse curare, præcipue uero hac de causa, nam infirmitates contrariæ (ut Medici asserunt) medicinis curantur contrarijs, cum uero qualitates contrariæ in uno solo subiecto non possunt esse, mihi plane impossibile uidetur unam medicinam plures infirmitates posse curare. *Tradunt*

dunt præterea Philosophi, ex una sola re præter unum effectum solum non causari: igitur neque una sola medicina plures morbos curabit. R A Y M. Vna sola res simplex facit plures effectus contrarios secundum naturam diuersam & dispositionem recipientis. Videmus enim solis calorem diuersum operari effectum, cum lustum desiccet, ceram autem liquefaciat, cum tamen hi effectus contrarij sint ex una sola operatione. Quamuis igitur nostra medicina res una & sola sit, & forte unam solam operationem habeat, nihilominus si consideramus magnam illam similitudinem quam cum omnibus rebus coelestibus habet, uidemus ipsam aptam ad recipiendum plures uirtutes coelestes. Cum etiam ab omnibus elementis extracta sit, dicimus ipsam habere uirtutem & qualitatem omnium elementorum, propterea multiplicis esse uirtutis & operari eam posse uarios effectus contrarios. D E M. Ostende mihi nunc huius artis praxin. R A Y M. Lege expositionem nostram librorum Gebri, nam ibi & materiam & praxin distinctè & clarè descriptam inuenies. D E M. Maximas tibi gratias ago pro tanto in me collocato beneficio ex tua singulari liberalitate & humanitate, & tu ualebis interim.

F I N I S.

2 A O Y N D V M 2

damperores phlogos, ex q...
theffunfolam non carit;...
conplures...
simplex...
tam...
em...
tuis...
ficus...
igitur...
folas...
rus...
has...
re...
m...
u...
p...
ros...
h...
t...
d...
m...
l...

SINE
FRAUDE.

F N I 2